

Sretan Božić i Nova godina!

Glasnik

ISSN 2623-971X

HRVATSKOG STRUKOVNOG SINDIKATA MEDICINSKIH SESTARA-MEDICINSKIH TEHNIČARA Zagreb, prosinac 2020.

COVID-19

NA PRVOJ CRTI U BORBI PROTIV NEVIDLJIVOG NEPRIJATELJA

Ovaj broj Glasnika posvećen je nesebičnim ženama i muškarcima koji, brinući se o pacijentima, svojom ljudskošću i hrabrošću ispisuju novu stranicu nacionalne povijesti u vrijeme pandemije

STR. 15

POTRES U ZAGREBU

Sindikata je novčano pomogao svojim članovima čiji su domovi oštećeni u potresu

TEMELJNI KOLEKTIVNI UGOVOR
ZA SLUŽBENIKE I NAMJEŠTENIKE
U JAVNIM SLUŽBAMA

Od 01. siječnja 2021.
raste osnovica
za obračun plaće!

STR. 38

EUROPSKI DAN AKCIJE
29.10.2020

**Borba za zdravstvo
i nakon pandemije**

Veće plaće · Više osoblja · Kvalitetna briga za sve

HSS MS - MT PRIDRUŽIO
SE AKCIJI „EUROPSKI
AKCIJSKI TJEDAN
ZDRAVLJA - APLAUZI
NISU DOVOLJNI“

Uvodnik

Poštovane članice i članovi HSS MS-MT-a, medicinske sestre i medicinski tehničari, poštovani čitatelji,

kada sam prije godinu dana pisala uvod za Glasnik, godinu na ispraćaju opisala sam kao bremenitu i zanimljivu, no sada se pitam, kako opisati 2020. ?! Sjetih se da sam Vam, kao i uvijek, zaželjela uspješnu, tada novu 2020.

Dragi SVI, bližimo se kraju najizazovnije godine u novijoj povijesti svijeta.

Pandemija koronavirusa i potres u Zagrebu promijenili su naše živote, navike, uvjerenja, ponašanja, međusobne odnose... Mnogi su psiholozi uvjereni da će kriza zbliziti ljude te kako ćemo svi shvatiti koliko smo jaki i spremni nositi se s novim životnim situacijama. Nadam se da će uistinu ljudska dobrota, hrabrost, znanost i - prije svega - Život pobijediti u ovoj bitci.

Medicinske sestre i tehničari pokazuju svu svoju snagu, moć i znanje i u ovoj krizi. I dalje su jedan od najvažnijih čimbenika u brizi oko spašavanja života bolesnika te zaslužuju veliku zahvalnost i poštovanje.

Iako je pandemija koronavirusa ograničila ostvarenje naših planova, Sindikat je u godini na odlasku odradio mnogo aktivnosti i radova u korist svojih članova, medicinskih sestara i medicinskih tehničara.

U ovom broju Glasnika istaknut ćemo aktivnosti koje smo odradili u zaštiti radno-materijalnih prava naših članova u vrijeme koronavirusa. Također ćemo naglasiti i ostale važne aktivnosti koje su obilježile 2020. godinu: pomoć članovima čiji su domovi stradali u potresu, sastanci u Ministarstvu za Dodatak III, sastanci pregovaračkih odbora Vlade RH i sindikata javnih službi o sklapanju Dodatka Temeljnog kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama, sastanci s resornim

ministarstvom u vezi s ostvarivanjem nagrada medicinskim sestrama u covid odjelima i Respiracijskim centrima, medijske aktivnosti, sudjelovanje sindikata u Europskom akcijskom tjednu zdravlja „Aplauzi nisu dovoljni“.

Uputili smo brojne dopise Ministarstvu zdravstva, Ministarstvu rada i mirovinskog sustava, zdravstvenim ustanovama i drugim institucijama, a sve s ciljem zaštite radno-pravnog i profesionalnog statusa medicinskih sestara i medicinskih tehničara u situaciji epidemije bolesti COVID-19. Jedna od bitnih aktivnosti je potpisivanje Dodatka III Kolektivnom ugovoru za djelatnost zdravstva i zdravstvenog

osiguranja, prema kojemu će se ispraviti nepravilnosti u vezi s obračunom prekovremenih sati.

Fizičko održavanje sastanaka trenutačno je otežano, no na virtualnim sastancima jednako smo uporni u borbi za prava naših medicinskih sestara i tehničara. Na sastancima pregovaračkih odbora Vlade RH i sindikata javnih službi o sklapanju dodatka Temeljnog kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama jasno sam naglašavala da se, unatoč gospodarskoj krizi, medicinske sestre i tehničari ne mogu odreći svojih materijalnih prava, dapače, već smo se do sada mnogo toga odrekli.

U pregovorima s Vladom uspjeli smo osigurati i isplatu božićnice, dar za djecu te povećanje osnovice u 2021.

Nakon brojnih dopisa resornom ministarstvu sa zahtjevima nagrađivanja medicinskih sestara i medicinskih tehničara, Vlada RH napokon je donijela odluku o posebnim nagradama za rad s oboljelima od COVID-a 19 u iznosu od 10 posto osnovne plaće. Tom odlukom Vlade u jednom dijelu uvaženi su zahtjevi Sindikata da se medicinske sestre i medicinske tehničare nagradi za izniman doprinos i požrtvovnost kojom se svakodnevno skrbu o oboljelim pacijentima.

Isticali smo i svima poznate probleme u sestrinstvu: korona kriza još više produbljuje dugogodišnje probleme nedostatka medicinskih sestara te stvara još veće opterećenje i pritisak na radnim mjestima. I dalje tražimo izmjenu Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama jer je to itekako bitno zbog uvažavanja zahtjeva struke za priznavanjem kako viših razina završenog obrazovanja medicinskih sestara, tako i medicinskih sestara srednje stručne sprema koje su završile petogodišnje školovanje.

Jedno od načela sindikata je solidarnost te smo ponosni što smo mogli pomoći svojim članovima čiji su domovi stradali u potresu. Time smo pokazali da Vaše članstvo u sindikatu dobiva veću vrijednost i sigurnost.

Situacija u kojoj se cijeli svijet našao dodatno pokazuje koliko je sestrinstvo važno te da bez medicinskih sestara i medicinskih tehničara niti jedan zdravstveni sustav u svijetu ne bi mogao funkcionirati.

Stoga Vam izražavam duboku zahvalnost i poštovanje za sve vaše nadljudske napore koje ulažete u zaštitu zdravlja naših sugrađana. Pokazali ste koliko je sestrinstvo jedinstvena i dostojanstvena profesija.

Vaš Sindikat i dalje će se boriti za Vaša zaslužena prava te raditi na poboljšavanju općih uvjeta rada i života svih medicinskih sestara i medicinskih tehničara.

Svima Vama, Vašim obiteljima, kolegama želim da prebrodite ovu krizu, da prije svega svi iz nje izađemo kao zdravi i bolji ljudi.

U novoj 2021. godini želim Vam mnogo zdravlja, dobrote, ljubavi i međusobnog razumijevanja.

Anica Prašnjak,
predsjednica Glavnog vijeća
HSS MS-MT-a,
Zagreb, 10. prosinca 2020.

Neka Vam u ovim teškim i izazovnim vremenima, blagdan Božića donese snažnu poruku: poruku mira, ljubavi i zajedništva, a Božji duh neka Vas kroz novu 2021. godinu krijepi snagom i strpljenjem.

Predsjednica HSS MS-MT:

Brankica Grgurić

Brankica Grgurić

Predsjednica Glavnog vijeća
HSSMS-MT:

Anica Prašnjak

Anica Prašnjak

Medijski nastupi HSS MS-MT-a

BRANKICA GRGURIĆ 1. prosinca u emisiji televizije N1

ZDRAVSTVENIM RADNICIMA TREBA PLATITI ZA SVE NADLJUDSKE NAPORE KOJE ULAŽU U BRIZI ZA PACIJENTE

Predsjednica HSS MS-MT-a Brankica Grgurić gostovala je 1. prosinca u emisiji televizije N1. Govorila je o stanju u zdravstvu te o teškoćama s kojima se suočavaju medicinske sestre sada kada broj oboljelih od Covid-a 19 sve više raste.

Predsjednica Grgurić istaknula je kako se u sadašnjoj situaciji itekako osjeti nedostatak medicinskih sestara, govorila je o edukaciji mladih medicinskih sestara i tehničara koji se trebaju prilagoditi novonastalim okolnostima i naučiti raditi s covid bolesnicima.

Napomenula je da se mora voditi računa i o svim drugim bolesnicima koji zahtijevaju pomoć i hitne intervencije te zaključila da zdravstvenim radnicima treba platiti za sve nadljudske napore koje ulažu u brizi za pacijente.

PREDSEDNICA Glavnog vijeća HSS MS-MT-a u HRT-ovoj emisiji Studio 4 HRT-a

ZDRAVSTVENIM RADNICIMA KOJI SE BRINU ZA PACIJENTE OBOLJELE OD KORONE POTREBNA JE PSIHOLOŠKA POMOĆ

Predsjednica Glavnog vijeća HSS MS-MT-a 26. studenoga u HRT-ovoj emisiji Studio 4 HRT-a govorila je o teškoj situaciji u hrvatskim bolnicama i problemima s kojima se suočavaju medicinske sestre i tehničari na covid odjelima. Rekla je, među ostalim, da je zdravstvenim radnicima koji su u kontaktu s pacijentima oboljelim od korone potrebna psihološka pomoć. Potvrdila je da su i medicinske sestre dio timova koji će dočekati sutra prve pacijente u tercijarnom centru, zagrebačkoj Areni. Također je kazala da je medicinskih sestara ionako malo u Hrvatskoj, a posebno sada kada su pojačane potrebe u nekim bolnicama. Hladni pogoni, odnosno oni koji nisu covid odjeli, nisu zatvoreni. Bolesnici ondje također moraju biti zbrinuti.

IVANA SUTON, medicinska sestra u Covid bolnici KB-a Dubrava i predsjednica podružnice HSS MS-MT-a KB-a Dubrava, u Novom danu N1 televizije

MORA SE PRATITI DINAMIKA POSLA, PRILAGODITI SE, BITI SPREMAN NA POZIV, REORGANIZACIJU

Ivana Suton, medicinska sestra u Covid bolnici KB-a Dubrava i predsjednica podružnice HSS MS-MT-a KB-a Dubrava, gostovala je 20. studenoga 2020. u emisiji Novi dan N1 televizije te govorila o situaciji u bolnici, ali i općenito o stanju u profesiji.

Predsjednica podružnice navela je da je trenutačno u KB-u Dubrava zaposleno 850 medicinskih sestara, s tim da su neke od njih prebačene u druge zdravstvene ustanove, ali je i iz drugih ustanova pristigla pomoć.

Uz ostalo, rekla je da će biti vremena za sve pacijente jer se služba organizira po složenosti poslova:

- Neće se dopustiti da nema vremena. Postoje odjeli, može se s jednog kolegica zbog potrebe preseliti na drugi odjel. Podijeljeni smo u smjene, ujutro je najveća potreba za kadrom.

Izazov je usklađivanje privatnog i profesionalnog života.

- Nema u bolnici osobe koja nije dala dio sebe. Smjene su posložene. Ja sam kirurška sestra, radim u operacijskoj sali. Jučer ujutro sam radila s covid bolesnicima na odjelu, a danas popodne u sali s istim pacijentima. Mora se pratiti dinamika posla, prilagoditi se, biti spreman na poziv, reorganizaciju... Mijenja se privatni život, moramo imati podršku, biti kolegijalni i tolerantni.

NATAŠA MATEJAŠ BRLIĆ, pravnica HSS MS-MT-a u emisiji Z1 televizije

MEDICINSKE SESTRE I TEHNIČARE KOJI RADE U COVID ODJELIMA I RESPIRACIJSKIM CENTRIMA TREBA NAGRADITI

Nataša Matejaš Brlić, pravica HSS MS-MT-a, gostovala je 24. listopada u emisiji Z1 televizije gdje je govorila o trenutačnoj situaciji u zdravstvu i pritisku s kojim su suočene medicinske sestre i medicinski tehničari.

Medicinske sestre i medicinski tehničari, kao i ostali zdravstveni radnici, svakodnevno ulažu nadljudske napore da osiguraju pacijentima kvalitetnu zdravstvenu skrb.

Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara - medicinskih tehničara, Hrvatska komora medicinskih sestara, Nacionalni savez sestrinstva i Hrvatska udruga medicinskih sestara uputile su dopis Ministarstvu zdravstva za stimulaciju medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima koji rade u covid odjelima i Respiracijskim centrima.

Na tim odjelima medicinske sestre rade u teškim uvjetima rada, stoga bi takva stimulacija nagradila njihov rad.

Također, navela je da, prema projekcijama Ministarstva zdravstva, nedostaje 4500 medicinskih sestara, no te su projekcije dobivene temeljem internih pravilnika sistematizacije radnih mjesta.

Istaknula je kako je važno znati da na nacionalnoj razini postoji Pravilnik o normativnim i kadrovskim uvjetima koje bi svaka ustanova trebala ispunjavati ako jasno propisuje minimum koji se odnosi na broj zaposlenih, medicinsku i tehničku opremu za obavljanje zdravstvenih djelatnosti. Stoga je napomenula da se ne može sa sigurnošću tvrditi da je broj koji je Ministarstvo zdravstva iznijelo uistinu i potpun jer pitanje je jesu li svi pravilnici u svim zdravstvenim ustanovama usklađeni s nacionalnim pravilnikom.

U POTRESU STRADAO I URED SINDIKATA U DRAŠKOVIĆEVOJ 7

Sindikat iz Fonda za socijalnu pomoć isplatio više od 300.000 kuna članovima čiji su domovi oštećeni u potresu

Trebala je to biti jedna obična nedjelja u ožujku. Mirna i tiha. Doduše, početak pandemije korone unio je strah i neizvjesnost u domove građane, ali ipak, kako je Nacionalni stožer naglašavao, svi smo se držali poznate poruke "Budimo odgovorni, pazimo jedni na druge - ostanimo kod kuće".

No, naše domove, naša jedina utočišta mira i sigurnosti, uzdrmao je snažan potres te građanima Zagreba i okolice zauvijek promijenio živote.

Među brojnim stradalim domovima je i naš poslovni objekt, ured Sindikata u Draškovićevoj 7. Gotovo trideset godina Sin-

dikata zapisanih u brojnim knjigama, dokumentima, dopisima ugroženo je u tih nekoliko sekundi, 22. ožujka u 6.24 ujutro. Ipak, nije bilo vremena žalovati, bilo je potrebno što je brže moguće spasiti svu dokumentaciju, kao i informatičku i komunikacijsku opremu nužnu za rad Stručne službe.

Jer, posla u Sindikatu početkom pandemije bilo je mnogo: brojni problemi na terenu u zdravstvenim ustanovama zbog povećanog opsega posla uzrokovanih brojem oboljelih od koronavirusa suočili su naše članove, medicinske sestre i tehničare, s izazovnim situacijama te je bilo

potrebno pravodobno reagirati kako bi se svima pomoglo na radnim mjestima.

Unatoč tome što zbog velikih oštećenja prouzročenih potresom, nije bilo moguće nastaviti s radom Ureda, Stručna služba sindikata preselila se na drugu lokaciju te nastavila s radom i bila na raspolaganju svim članovima. To dokazuje i činjenica da smo u najkraćem roku reagirali i pomogli našim članovima čiji su domovi stradali u potresu. Tako je Sindikat iz Fonda za socijalnu pomoć isplatio više od 300.000 kuna članovima čiji su domovi ugroženi.

Brojne životne krize poput Do-

movinskog rata, potresa, pandemije korone koje su snašle i građane i poduzeća dokaz su da smo svi dovoljno snažni da se prilagodimo svim iskušenjima koje nam život donosi, i u našim privatnim životima i u poslovnim aktivnostima.

Potres koji je ošteti ured našeg Sindikata, kao i pandemija koronavirusa ojačali su našu organizaciju i - što je najvažnije - pokazali smo da smo u bilo kojim situacijama uvijek na raspolaganju našim članovima.

Stručna služba
HSS MS-MT-a

POTRES U ZAGREBU 22. ožujka 2020.

HSS MS-MT POMOGAO SVOJIM ČLANOVIMA U SANACIJI ŠTETE NA OBJEKTIMA SRUŠENIM U POTRESU

Uvijek uz svoje članove i njihove obitelji u trenucima velike nevolje

Potres jačine 5,5 stupnjeva po Richteru koji je pogodio Zagreb 22. ožujka ove godine u 6.24 sata izazvao je mnoga oštećenja stambenih objekata u gradu Zagrebu i okolici, posebno u centru grada u kojem su mahom stare zgrade, i području epicentra (Markuševac i okolica) te po liniji rasjeda.

To jutro u 7.01 sat Zagreb je pogodio i drugi potres jačine 5,0 stupnjeva po Richteru, a treći je zabilježen u 7.41 sati, jačine 3,7 po Richteru.

U 24 sata nakon prvog potresa, na području grada zabilježeno je 57 manjih potresa, a najslabiji je bio 2,0 stupnjeva po Richterovoj

ljestvici. Tlo je još mjesecima podrhtavalo.

Središte grada je posebno stradalo, zabilježene su velike materijalne štete.

Prema povijesnim kronikama, potres iz ožujka 2020. bio je treći najjači nakon velikog potresa iz 1890.

Vodstvo HSS MS-MT-a, čija je zgrada u Draškovićevoj i sama znatno oštećena u potresu, ponudilo je novčanu pomoć članovima sindikata koji žive u centru grada i čiji su stanovi urušeni.

Ovo su priče nekih članova sindikata kojima je sindikat pružio pomoć kad je to bilo najpotrebnije.

DUBRAVKA MRZLJAK, MEDICINSKA SESTRA U POLIKLINICI ZA PREVENCIJU KARDIOVASKULARNIH BOLESTI I REHABILITACIJU „SRČANA“

Mislila sam, ako mi daju za kantu boje, bit će dobro, a kad je stigao odgovor, bila sam iskreno zatečena i ganuta

Dubravku Mrzljak, medicinsku sestru koja već pet godina radi u Poliklinici za prevenciju kardiovaskularnih bolesti i rehabilitaciju „Srčana“, potres je zatekao u kući u Markuševcu, tamo gdje je praktički bio epicentar.

U trenutku potresa svi smo spavali, kao i većina građana, rijetki su bili vani nedjeljom u 6.30 ujutro. Kad je grunulo, imala sam osjećaj da će mi grede krova popadati po glavi i činilo mi se da to vrlo dugo traje. Kad je zatresao drugi pa treći potres, bilo smo u krajnjoj panici i pitali se hoće li to ikako prestati. Užas jedan! Sin mi je ispričao da se kuća doslovce njihala. Dobro nam je kuću rastreslo, bila su vidljiva oštećenja, pukotine...

Ipak, imali smo sreće jer su neke kuće poprijeko pucale, nekim susjedima su oštećene do te mjere da ne znam kako će sanirati oštećenja - priča Dubravka Mrzljak čija se obitelj dva mjeseca nakon potresa odmah bacila na sanaciju oštećenja.

Dubravku Mrzljak potres je zatekao u kući u Markuševcu, tamo gdje je praktički bio epicentar. Obitelj se dva mjeseca nakon potresa odmah bacila na sanaciju oštećenja

Međutim, vječni problem je novac. Doznala sam preko povjerenice da naš strukovni sindikat daje pomoć članovima čiji su objekti oštećeni u potresu. Prijavila sam se, napisala zamolbu, poslala fotografije oštećenja i dobila novčanu pomoć. Bila sam iznenađena njihovom brzinom, a i iskreno zatečena ponudjenim iznosom pomoći. Nisam to očekivala. Mislila sam, ako mi daju za kantu boje, bit će dobro, a kad je stigao odgovor... Doista, nemam riječi za plemenitost našega sindikata - kaže Dubravka Mrzljak koja nije dugo članica sindikata.

Dok sam radila kod privatnika, biti član sindikata nije bilo poželjno, ali kad sam po-

čela raditi u poliklinici, nisam dugo razmišljala o u članjenju. Sindikat se bori za naša prava. Svi u središnjici našega sindikata su pristojni i uslužni. A tek ova pomoć, preza-dovoljna sam.

Nakon velikog potresa, mjesecima je podrhtavalo tlo u zagrebačkoj okolici i Zagrebu, posebno u podsljemenskoj zoni, što se u Markuševcu najbolje osjetilo.

Dva mjeseca nakon potresa kosila sam travu u vrtu. Kosilica radi, bruji, kad osjetim nešto, pogledam a kuća se ljulja. Ipak, dva mjeseca nakon potresa počeli smo kuću sređivati, sanirali pukotine unutar kuće, žbuku i ostalo. Život ide dalje - zaključila je Dubravka Mrzljak.

EMIL KOCBEK, MEDICINSKI TEHNIČAR U PSIHIJATRIJSKOJ BOLNICI „SV. IVAN“

Nisam ni znao da će naš Sindikat dijeliti pomoć, hvala im, mnogo su mi pomogli

Emil Kocbek, medicinski tehničar u Psihijatrijskoj bolnici „Sv. Ivan“, zaposlen je od 1982., a u „Sv. Ivanu“ u Jan-komiru je 16 godina.

Posljednjih tjedana prebolio je koronu te se za Glasnik prisjetio potresa koji mu je u centru grada, na adresi Zrinjevac 17, uništio stan. Njegova zgrada ima crvenu naljepnicu.

„Još se nisam vratio u zgradu. Još obnavljam stan. Ima još stanova koji nisu useljivi. Naravno, problem je s dimnjacima, plinom itd. Trebalo je ponovno žbuku otući, ožbukati, pobožati, no pri kraju sam. Dosta novca je potrošeno. Dio sam dobio od sindikata. Tome se nisam nadao, moram priznati, ali stvarno su mi pomogli. Nisam ni znao da će naš sindikat dijeliti pomoć. Kako sam u tom trenutku još bio predsjednik podružnice sindikata, posla-

li su nam svima okružnicu. Pitao sam ljude hoće li prijaviti oštećenje na kućama i stanovima, međutim, malo naših članova koji rade u Psihijatrijskoj bolnici „Sv. Ivan“ živi u centru grada. Uglavnom gravitiraju zapadnom ili istočnom dijelu grada. Nije se javio nitko, onda sam se sjetio - pa ja sam taj. Rekordno brzo su mi isplatili novac. Svaka čast, silno

zahvalan. Njihova pomoć znatno mi je pomogla u obnovi stana - kaže Kocbek koji se u trenutku potresa zatekao u stanu. - Zgrada se jako tresla, padala je žbuka, stvari, strašno... - prisjeća se Kocbek.

Zgrada u kojoj je njegov stan, pokraj predstavništva Croatia Airlinesa, preživjela je i veliki potres iz 1880.

Nemamo informaciju o posljedicama tog potresa na zgradu, ali je sigurno bilo nekakvih posljedica. Naša je zgrada jedno kraće vrijeme bila i hotel. Naime, nakon potresa, otkrilo se da su svi pregradni zidovi imali vrata, vidi se gdje su bili štokovi - pojašnjava Kocbek koji dvoji o planu obnove potresom oštećenih zgrada u Zagrebu.

Nisam građevinar, ali ne znam kako ti ljudi zamišljaju obnovu zgrade. Kako to oni zamišljaju pojačavanje zidova ako je većina stanara u zgradi. To je neka viša matematika, moram priznati... Na nekim pregradnim zidovima cigla se nije odvajala po žbuki, nego je pucala poprijeko... To je zgrada koja nema betonske deke, nego grede. Mnogo je tu problema - zaključuje Emil Kocbek.

MARIJA ČULO, MEDICINSKA SESTRA U KLINICI ZA INFEKTIVNE BOLESTI „FRAN MIHALJEVIĆ“

Jedina pomoć koju sam dobila nakon potresa je pomoć HSS MS-MT-a

U potresu koji je u ožujku pogodio Zagreb oštećena je i kuća Marije Čulo u Donjoj Dubravi, označena je žutom naljepnicom, a i zgrada ustanove u kojoj gospođa Čulo radi, Klinika za infektivne bolesti „Fran Mihaljević“, prilično je stradala u potresu

Marija Čulo medicinska je sestra u Klinici za infektivne bolesti „Fran Mihaljević“ koja se bavi nadzorom, bolničkim infekcijama i edukacijom sestara. U potresu koji je u ožujku pogodio Zagreb oštećena je i njezina kuća u Donjoj Dubravi. „To jutro tako je zatreslo da sam odmah iskočila iz kreveta. Valjda je to i instinkt sestre koja dežura po noći, kad te, primjerice, zovu u 2 ili 3 sata ujutro da treba EKG ili neka pomoć. Ustala sam i počela se odijevati, bila je to nesvjesna, refleksna radnja. Uglavnom, u tom trenu bila sam u krevetu, kao i većina ljudi u Zagrebu. Sreća Božja da je bila nedjelja, inače bih tada već bila u kupaonici, spremala se za posao, a kupaonica se sva urušila“, kaže Marija Čulo.

Dakle, svi smo istrčali iz kuće i otišli na plato kod Interspara. Onda sam nazvala bolnicu, htjela sam pomoći, pandemija, potres, no kolegica mi je rekla da ne moram dolaziti jer je došla vojska. Nakon nekog vremena otišli smo kući. Kuća izvana nije izgledala oštećena jer je imala novu fasadu, onu sa stiroporom. Ali, kad smo ušli u kuću, kaos... Nismo mogli otvoriti vrata kupao-nice, stepenice za tavan su pukle, popucali zidovi u sobama, napukline oko štokova - prisjeća se i čudi kako kod njezinih susjeda nisu bila znatnija oštećenja.

Naša je kuća očitno na crti nekog rasjeda. Doduše, građena je 1967., ali oštećene su i mlađe kuće. Ipak, bilo mi je jedino važno da imamo vode, plina i struje. Ostali smo doma, ali tjednima nismo spavali, stalno je nešto podrhtavalo - priča Marija Čulo i

naglašava kako je konstantno bio prisutan osjećaj straha.

Do kolovoza nisam raspakirala kovčeg koji je spakiran nakon potresa. Nisam se usudila raspakirati ga, imala sam osjećaj da će, ako ga raspakiram, opet biti potres. Međutim, kako imam mnogo posla u klinici, s vremenom čovjek nekako otupi, naviknete se na podrhtavanje, stres. A naviknete se i na oštećenja. Naime, i tijekom dežurstava u klinici spavala sam u sobi čiji su zidovi napukli kao i u mojoj sobi doma - govori Marija koja još nije izvela kompletnu sanaciju kuće.

Kako mi je otac preminuo u prosincu 2019., bili smo u koroti, a i mama je jako bolesna pa se nisam usudila ići u renoviranje. Nekako nismo imali snage za generalnu sanaciju pa smo se dogovorili da ćemo, kad prođe ko-

rona, ako Bog da, u proljeće sve to sanirati. Gradska komisija za procjenu štete od potresa bila je kod nas dva puta, dobili smo žutu oznaku, ma što ona značila, i poslije nam se nisu javljali. Rekli su u načelu da sami to riješimo, tako smo i shvatili, nema od ob-nove ništa.

Jedina pomoć koju je gospođa Marija Čulo dobila nakon potresa je pomoć HSS MS-MT-a.

Iskreno rečeno, ja se ne bih ni sjetila toga, nego su mi kolegice, kako smo jedni drugima slali slike oštećenja kuća od potresa, rekle da napišem zamolbu, zahtjev našem sindikatu. Bilo mi je teško pisati zahtjev, neki ljudi su imali veća oštećenja, oni koji stanuju u Markuševcu, ali su me ipak natjerali da ga napišem. Lijepa je to gesta našeg sindikata. Hvala svima! Ja sam, naime, stara škola,

mislim da sindikat nije za to da nešto daje, nego da se izbori za naša prava, tako da nisam očekivala nikakvu pomoć - dirnuta je Marija Čulo koja je članica HSS MS-MT-a punih 30 godina.

I zgrada ustanove u kojoj Marija Čulo radi, Klinika za infektivne bolesti „Fran Mihaljević“, prilično je stradala u potresu.

U klinici imamo planove za gradnju nove zgrade, ali se nismo usudili sada početi s tim jer smo znali da će doći drugi val korone. Infrastrukturno smo se pomalo pripremali u smislu da smo radili neke sitne adaptacije, pravljali prozore, ali sve pukotine su ostale, od pukotina i oštećenja na upravnoj zgradi do odjela. I sva sreća da smo nastavili raditi, u ovoj situaciji ne znam kako bismo da nismo - zaključuje Marija Čulo.

MARIO BARIČEVIĆ, MEDICINSKI TEHNIČAR U USTANOVU ZA HITNU MEDICINSKU POMOĆ

Strašno iskustvo, ne bih ga poželio nikome, ali u svemu tome obradovala me i ganula pomoć našeg Sindikata

Mario Baričević, medicinski tehničar u Ustanovi za hitnu medicinsku pomoć, radi već punih 25 godina, a toliko dugo je i član sindikata. Živi u Čučerju i u potresu mu je kuća znatno oštećena. Potres ga je zatekao u automobilu na Markuševskoj cesti.

Vozio sam suprugu na posao, ona radi u domu na Ksaveru. U trenutku potresa pomislio sam da mi je guma pukla, a žena je govorila da vjetar puše. Kakav vjetar, nije to ni blizu vjetru?! Onda smo vidjeli da su ljudi vani, vidio sam oštećene krovove i razbacane crjepove pa sam shvatio da je potres... Kad sam se vratio doma, gledam kuću, pomislio sam da je sve u redu, ali kad sam ušao u kuću, sve je bilo porušeno. Jedan dimnjak potpuno je srušen, a drugi je popucao horizontalno na sedam mjesta - prisjeća se Mario Baričević koji se našao u kući u trenutku drugog udara.

Kad je opet zatreslo, panično sam pobjegao vani i do tri popodne nisam ušao u kuću. Bio sam sa susjedima na livadi, bilo je vrlo hladno ono jutro, katastrofa.

Kad se vratio na posao, povjerenik HSS MS-MT-a upozorio je kolegu Baričevića da ima pravo na pomoć sindikata.

Povjerenik mi je rekao da imam pravo na pomoć i da podnesem zahtjev, zamolbu. Poslao sam zamolbu i fotografije oštećenja, a pomoć je brzo stigla. Veoma sam zahvalan Sindikatu, u tako teškim trenucima svaka pomoć je dobrodošla - kaže Baričević.

Kuća mu je bila toliko oštećena da je morao rušiti sve unutarnje zidove, do ploče.

Sve sam morao micati, sanira-

i ganula pomoć našeg sindikata - dodaje Baričević koji je nastavio raditi u Hitnoj, ali pod okolnostima u kojima caruje COVID-19.

Cijelo vrijeme sam na terenu, u vizitama, i prevozimo COVID pozitivne pacijente. Manje-više svaka intervencija je pacijent pozitivan na koronu. U zaštitnom smo odijelu, pod punom opremom, odvezemo pacijenta u bolnicu ili ga ostavimo doma, saniramo ga terapijom, onda dolazimo u Hitnu pomoć gdje imamo dezinfekciju. Tamo se skidamo u šatoru, vršimo dezinfekciju kombija, 15 minuta kombi mora biti zatvoren i 15 minuta nakon toga otvoren jer to dezinfekcijsko sredstvo jako smrdi, nagrizna nos i oči. Onda ponovno sva oprema i za pola sata opet van. Sve ovisi o pozivu, ali u 80 posto sluča-

jeva opet je riječ o koroni. Nažalost, zaraza je toliko uzela maha - priča Baričević koji ima poruku za negatore zaraze i one koji minimiziraju opasnost od korone.

Pozivam ih neka se sa mnom provozaju jednu smjenu ili neka odu u KB Dubrava ili u Zaraznu pa neka vide. Velika je smrtnost tih pacijenata, onih koji završe na respiratoru i onih koji imaju kronične bolesti. Oni su najrizičniji. To je najveći problem. Tražili smo od Grada povećanje broja ekipa, broja kombija, ali uzalud. Svaki dan COVID pozitivni. Zaraza je zahvatila i nas djelatnike, svaki dan imamo nekog pozitivnog, nekoga u izolaciji, tako da nas nedostaje za rad na terenu. Vrlo je teško organizirati službu. Krpamo se koliko se može. Plaća se višak sati.

Mario Baričević živi u Čučerju i u potresu mu je kuća znatno oštećena. Sve je bilo napuklo, porušeno. Jedan dimnjak potpuno je srušen, a drugi je popucao na sedam mjesta. Kuća mu je bila toliko oštećena da je morao rušiti sve unutarnje zidove, do ploče

VEDRANA DIVKOVIĆ, MEDICINSKA SESTRA U KLINICI ZA TUMORE

Naš je Sindikat uvijek, ne samo u slučaju potresa, nego kad god je kakva nevolja, spreman pomoći

Kad je počeo potres, Vedrana Divković, medicinska sestra u Klinici za tumore, koja radi 28 godina, sa sinovima se zatekla u svom stanu u zgradi u Palmotićevoj 34.

Sva sreća da je potres bio u nedjelju i tako rano ujutro jer bi mnogi stradali da je bio u neko drugo doba. Kao i većina građana, bili smo doma, spavali. Odjednom, tutnjava, kao da nam iznad glave prolazi vlak, krevet je odskakao od poda, ladicice se počele otvarati i zatvarati... Nisam se usudila ni sići s kreveta jer sam mislila da će mi, ako spustim nogu, cijeli krevet na nogu pasti. Sve se treslo od kuta do kuta. Kad se utišalo, istrčala sam iz sobe vidjeti što je s djecom. Imam blizance, dečke od 16 godina, a jedan je spavao gore na galeriji, drugi ispod. Strop je bio napukao, napuhao se kao balon, kao baldahin, žbuka sa zidova počela je padati... Izbilo je cijeloj zgradi štokove i vrata, a svi su nam dimnjaci propali kroz tavan, susjedu se srušili u stan. Na svu sreću, nije stradao. Stubište koje je bilo metalnom konstrukcijom spojeno sa zidom zgrade potpuno se odvojilo. Sve je popucalo, doslovce se moglo gledati kroz zid. Brzo smo se obukli i bježi, znali smo - u slučaju potresa ili neke nepogode mjesto okupljanja je Zrinjevac. Upravo smo izlazili kad zatrese drugi put. Nakon prvoga je hrpa cigli i žbuke popadala ispred haustora, morali smo preko toga preskakati, ljudi su padali... Kad se dogodio drugi potres, počelo je sve padati po cesti, po ljudima, svi su počeli trčati, bježi po Boškovićevoj prema Zrinjercu. To je bila opća nervoza, panika, strah, neki su se od panike počeli tući pa smo ih išli razdvajati. Naša susjeda, bakica, sirota, počela je plakati, bila je potpuno izgubljena, nije znala kamo će. Pokupili smo je i pošli na Zri-

Stan Vedrane Divković u Palmotićevoj 34 u potresu je gotovo potpuno uništen, zgrada je crveno obilježena, a, iako radovi napreduju, još se ne može vratiti u svoj dom

njevac. Tamo smo čekali nekoliko sati, a ljudi iz okolnih zgrada dolazili su i donosili nam čajeve, deke. Bilo je vrlo hladno i još je počeo padati snijeg. Kad smo vratili u stanove, onda smo tek vidjeli koliku je strahotu učinio taj potres. Zgrada je sagrađena 1903. godine. U početku je imala tri kata, a četvrti je nadozidan 1930. Građena je kombinacijom daske, betona i trske, a zidovi su od one stare crvene cigle. Taj dan, navečer u 20 sati uspjela sam dobiti vatrogasce. Do 3 ujutro bili su na našem tavanu i obavljali sanaci-

ju. Za dodatnu nesreću, nakon velikog potresa, bilo je naknadno mnogo manjih, sve se treslo i padalo s krovova. Mislila sam da će se zgrada potpuno urušiti, počela sam plakati: Bože, ostala sam bez kuće, stana, bez čega... Naša zgrada je crveno obilježena, plin isključen, a mi smo dobili tri dana da se iselimo. Do dana današnjega zgrada nije dovršena. Uspjeli smo napraviti pojačanja, zabatne zidove, nove dimnjake, još moramo urediti dimovode i čekati Plinaru da nam pusti plin. Svi iz zgrade smo se raselili. Ja sam na Crnomercu kod djeda koji

ima 99 godina. Sva sreća pa ga imam, inače ne bismo imali gdje živjeti... Kad sam se vratila na posao, u Kliniku za tumore, javila sam da sam nastradala i da nemam kamo s djecom, samohrani sam roditelj. Još jedna kolegica kojoj se kuća srušila i ja pitali smo Željka Pilija, voditelja naše sindikalne podružnice, imamo li pravo na pomoć. On je znao da živim u centru grada, rekao je da napišem zamolbu. Poslala sam zamolbu, objasnila situaciju, poslikala urušeni stan, zgradu, naljepnicu da je zgrada crveno označena i čekala da mi odgovore. Brzo su odgo-

MIHAEL JAKŠIĆ, MEDICINSKI TEHNIČAR U KBC-u SESTRE MILOSRDNICE

Kontaktirali smo Sindikat, priložili slike i dokumentaciju te nam je u kratkom roku odobrena pomoć. Hvala Vam!

Mihaelu Jakšiću potres je u Gornjoj Stubici znatno oštetio kuću. Za sada su njegova obitelj i on smješteni u objekte Terme Jezerčica, ali kuću intenzivno obnavljaju i nadaju se skorom povratku

Mihaelu Jakšiću, medicinskom tehničaru koji već 14 godina radi u KBC-u Sestre milosrdnice na Odjelu neurokirurgije, potres je u Gornjoj Stubici znatno oštetio kuću.

U trenutku potresa bili smo doma, djeca i mi smo spavali. U 6.24 to jutro svijet nam se okrenuo, mislim da taj dan nikada nećemo zaboraviti. Zidovi su pucali, žbuka opadala, kao da je netko unutra bacio dinamit. Na

sve strane je frcalo staklo i žbuka, a u dječjoj sobi pao je strop. Na svu sreću, djeca nisu ozlijeđena, niti itko od nas. Moji su u kući odmah do naše, tata, mama i braća. I njihova je kuća teško oštećena. Rekli su da je ovdje, upravo ispod naših kuća, rasjed, kuće su nam na toj liniji rasjeda. Kuće u gornjem dijelu mjesta, iznad nas, nisu nimalo oštećene, a u donjem dijelu, ispod ceste, gdje je linija rasjeda, sve su stradale - prisjeća se Jakšić.

On, supruga i troje djece za sada su smješteni u objekte Terme Jezerčica, a kuću intenzivno obnavljaju. Uz pomoć kredita koji su podigli on i supruga veći dio kuće je obnovljen.

Platili smo statičare, platili smo i tvrtku koja je izvodila radove, ojačanja na objektu, konstrukciju, rekonstrukciju svega, toga tako da je većina kuće obnovljena - kaže Jakšić koji je u obnovu kuće već uložio 300 tisuća kuna. To je sada zapravo nova kuća. Kad netko uspoređi kuću sada i prije, to su različite kuće. U početku smo razmišljali da je kompletno srušimo, međutim, trebalo je 15 - 20 tisuća eura samo da je netko sruši i odveze materijal pa smo odustali od toga. Statičar je predložio da se naprave pojačanja na postojećem objektu pa smo to i učinili - objašnjava.

Djelić uložena u obnovu kuće Jakšić je dobio od Sindikata u obliku novčane pomoći.

E, to je išlo brzo i jednostavno. Kontaktirali smo našeg sindikalnog povjerenika Robija, poslali zahtjev i dobili novčanu pomoć od Sindikata. Tome smo se iskreno razveselili - kaže Mihael Jakšić.

vorili i, svaka im čast, pomogli mi. Članica sam sindikata od početka, već 28 godina. Nije mi nikada padalo na pamet izlaziti iz sindikata jer se oni bore za naša prava. Naš je sindikat uvijek, ne samo u slučaju potresa, nego kad god je kakva nevolja, ako čovjek zapadne u krizu, ako oboli, ako mu djeca imaju posebne potrebe, što god da se dogodi, ako se čovjek obrati pismenim putem i obrazloži situaciju, spreman pomoći. Sva čast! Svi smo mi u istome, ako nećemo jedni drugima pomagati, onda nismo ljudi - zaključila je Vedrana Divković.

AGNEZA GLAVIČIĆ, ANESTEZIOLOŠKA TEHNIČARKA U KLINICI ZA TRAUMATOLOGIJU U DRAŠKOVIĆEVOJ

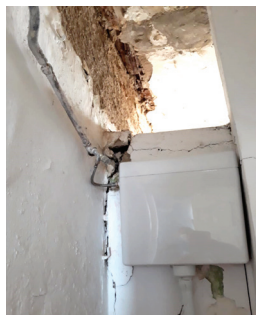
Javila sam se Sindikatu odmah nakon potresa, a njihova brza i ljudska reakcija iznimno me dirnula

Agneza Glavičić anesteziološka je tehničarka u operacijskoj sali Klinike za traumatologiju u Draškovićevoj ulici koja pripada KBC-u Sestre milosrdnice. Zaposlena je već 20 godina, od čega 15 u „Traumi“.

Članica sam sindikata vjerojatno od samoga početka mog rada. Kad se dogodio onaj strašni potres, ostali smo praktički na ulici, stan nam je gotovo potpuno srušen. Odmah nakon potresa poslala sam mail Hrvatskom strukovnom sindikatu medicinskih sestara - medicinskih tehničara zamolivši ih za pomoć. Promptno su mi odgovorili i izrazili spremnost pružiti mi novčanu pomoć. Bila sam u pozitivnom šoku zbog tako brze i toliko ljudske reakcije - kaže Agneza Glavičić koju je potres zatekao u stanu na Šalati, Voćarska cesta 63.

Stan u kojemu sam stanovala s majkom u staroj je zgradi koja je pretrpjela velika oštećenja. Zgrada je dobila crvenu naljepnicu. Bilo je to traumatično iskustvo, rano je jutro, spavaš u krevetu kad odjednom apokaliptična, sve se treslo, zidovi pucaju, stvari padaju... Jedan dimnjak potpuno se srušio. Moj stan je u prizemlju, tako da sam imala dojam da se cijeli kat odvojio i pada na mene. Mislila sam da će me zidovi zatrpati, ali eto, srećom, živa sam i zdrava izašla iz toga i, hvala Bogu, u našoj zgradi nitko nije ozlijeđen - prisjeća se Agneza koja ne zna hoće li se ikada uopće vratiti u stan zgrade koja je stara više od 60 godina.

Mislim da nema smisla da se našu zgradu obnavlja, treba je srušiti i graditi iznova. No, za sada sve sam to nekako stavila sa strane, sada imam, nažalost, prećih problema. Majka mi je bolesna, a u ova teška vremena globalne pandemije, dodatno se bojim za nju. Bojim se da bi korona za nju bila pogubna - govori Agneza.

Agnezu Glavičić potres je zatekao u stanu na Šalati, Voćarska cesta 63. Stan u kojemu je stanovala s majkom u staroj je zgradi koja je pretrpjela velika oštećenja. Zgrada je dobila crvenu naljepnicu

Danas s majkom živi kao podstanarka.

Tražila sam stan tako da budem blizu posla te da smo, kako je mama bolesna, bliže liječničkoj pomoći. Živjeli smo u 54 m² stana pa sam tražila istu takvu kvadraturu da imam posebnu spavaću sobu za majku. U blizini mi živi teta pa mi je nekako lakše - priča Agneza kojoj država plaća dio stanarine, najma.

Mogućnost zaraze virusom COVID-19 unijela je nova pravila i u Agnezinu ustanovu u kojoj je sve podređeno zaštiti ljudstva i pacijenata.

Malo je stresno, ali se dobro snalazimo. Kod nas je dobra organizacija, imamo svoju trijažu. Svi pacijenti koji odlaze u operacijsku salu su testirani, a ako je pacijent hitni, prebacuje ga se na poseban odjel, testira pa nakon toga, ako je negativan, premješta na odjel i dalje u operacijsku salu. Imamo i operacijsku salu koja je za covid pozitivne pacijente. Tamo smo u punoj zaštitnoj opremi. U početku smo radili u timovima, a sada kako nas poslodavac rasporedi, a odlazimo i u ispmoć u druge bolnice - ispričala je Agneza Glavičić.

TEMELJNI KOLEKTIVNI UGOVOR ZA SLUŽBENIKE I NAMJEŠTENIKE U JAVNIM SLUŽBAMA - VLADA RH NAJAVILA MOGUĆE UŠTEDE IZMJENAMA I DOPUNAMA DODATKA TKU

Smanjivanjem plaća javnim i državnim službama neće se postići željeni učinak da se spasi državni proračun

S obzirom na to da je 5. prosinca 2019. godine potpisan Dodatak Temeljnog kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama, kojim je utvrđeno povećanje osnove za 2 % od 1. siječnja 2020., 2 % od 1. lipnja 2020. te 2 % od 1. listopada 2020., kao i povećanje iznosa božićnice, regresa i dara za djecu, očekivali smo realizaciju potpisanog tijekom ove godine. Međutim, zbog epidemije bolesti COVID-19 te, posljedično tome, gospodarskih okolnosti i najavljenog pada BDP-a, Vlada RH najavila je moguće uštede izmjenama i dopunama spomenutog Dodatka.

Stoga je 23. ožujka 2020. godine održan konzultativni sastanak Vlade s predstavnicima sindikata, potpisnicima Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama. Tema sastanka bila je moguća ušteda u javnim službama, odnosno mogućnost da se zbog krize izazvane epidemijom smanjuju plaće u javnim i državnim službama. Predstavnici sindikata i Vlade izmijenili su mišljenje s obzirom na Vladine mjere i mogućnosti ušteda. Sindikati su izrazili zajednički stav da je smanjivanje plaća u javnim i državnim službama nepotrebno i da neće postići željeni učinak da se spasi državni proračun.

Nakon nekoliko sastanaka pregovaračkih odbora na kojima je Vlada RH predlagala prijedlog Dodatka II (u prvom je predložila odgovor povećanja osnovice bez određenja o tome do kada bi bila odgođena, odricanje od božićnice i regresa te jubilarne nagrade za 2020. godinu) koji su odbili svi sindikati, Vlada je izašla s drugim prijedlogom odgode povećanja osnovice do 1. siječnja 2021. godine kada bi se uvećala za 4 %, isplatom regresa putem CRO kartice, dok bi se o isplati božićnice razgovaralo na jesen. Dana 27. svibnja 2020. go-

Nakon drugog održanog sastanka između predstavnika javnih službi i Vlade RH dogovoreno je da će Vlada ispoštovati Dodatak II TKU-a te će od 1. siječnja 2021. godine osnovica za obračun plaća u javnim službama porasti za 4 posto i iznositi 6.044,51 kn, a isplatit će se i ugovoreni dar za djecu u iznosu od 600,00 kuna te božićnica u iznosu od 1.500,00 kuna

dine Skupština Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara - medicinskih tehničara očitovale se o navedenom Prijedlogu Dodatka II Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama koji je Vlada RH predložila sindikatima javnih službi na posljednjem zajedničkom sastanku pregovaračkih odbora Vlade i sindikata. Od ukupnog broja članova Skupštine Sindikata, o Prijedlogu Dodatka II Temeljnog kolektivnog ugovoru, očitovale se 83 %. Za NEPRIHVAĆANJE Prijedloga Dodatka II Temeljnog kolektivnog ugovora izjasnilo se 75,90 %. Za PRIHVAĆANJE Prijedloga Dodatka II Temeljnog kolektivnog ugovora izjasnilo se 13,25 %. Za DJELOMIČNO prihvaćanje Dodatka II Temeljnog kolektivnog

ugovoru izjasnilo se 10,84 %, od kojih se 88,89 % izjasnilo za neprihvatanje isplate regresa putem CRO kartice i prihvaćanje odgode povećanja osnovice, a 11,11 % za prihvaćanje isplate regresa putem CRO kartice i neprihvatanje odgode povećanja osnovice.

Na sastanku pregovaračkih odbora Vlade RH i sindikata jav-

ni službi u vezi s prijedlogom Dodatka II Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama, od 11 sindikata potpisnika Temeljnog kolektivnog ugovora, 6 sindikata je, sukladno odlukama svojih tijela, odbilo Prijedlog Dodatka II Temeljnog kolektivnog ugovoru. Sukladno odredbama Zakona o reprezentativnosti udruga poslodavaca i sindikata, kolektivni ugovor koji će se primjenjivati na više područja javnih službi prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti, bit će važeći ako ga potpiše najmanje po jedan sindikat iz najmanje tri različita područja prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti za koje se pregovaralo i koji u svom članstvu imaju više od pedeset posto ukupno sindikalno organiziranih radnika sindikata zastupljenih u pregovaračkom odboru. S obzirom na to da je pet sindikata javnih službi, koji okupljaju ukupno 55 posto članova reprezentativnih sindikata u javnim službama, prihvatilo ponudu Vlade o sklapanju Dodatka II Temeljnog kolektivnog ugovoru, on se primjenjuje na sve zaposlene u javnim službama.

Kao što je i bilo najavljeno na proljeće, Vlada je na jesen izašla sa svojim prijedlogom o neisplati božićnice te ponovnom prolongiranju povećanja osnovice za plaće. U tom smislu, u Ministar-

Od 1. travnja ove godine radnicima u djelatnosti zdravstva za svaki odrađeni sat u prekovremenom radu isplaćuje se i dodatak s osnove uvjeta rada, dodatak zbog odgovornosti za život i zdravlje ljudi te uvećanje plaće za znanstveni stupanj magistra znanosti odnosno znanstveni stupanj doktora znanosti

stvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike 28. listopada 2020. održan je sastanak sindikata javnih službi i predstavnika Vlade o sklapanju dodatka Temeljnog kolektivnog ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama. Vlada je predložila da se odgodi planirano povećanje osnovice plaća od 1. siječnja 2021. i da se raspravlja o visini božićnice kao jednog od materijalnih prava. Svi sindikati jednoglasno su odbili prijedlog Vlade smatrajući njihov prijedlog neprihvatljivim, posebice sada u okolnostima nikad gore epidemiološke situacije, gdje treba razmišljati kako ljudima zahvaliti za ono što rade.

Nakon drugog održanog sastanka između predstavnika javnih službi i Vlade RH dogovoreno je kako će Vlada ispoštovati Dodatak II TKU-a te će od 1. siječnja 2021. godine osnovica za obračun plaća u javnim službama porasti za 4 posto i iznositi 6.044,51 kn, a isplatit će se i ugovoreni dar za djecu u iznosu od 600,00 kuna te božićnica u iznosu od 1.500,00 kuna.

Kolektivni ugovor za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja

Dana 10. prosinca 2019. godine na stranicama Vrhovnog suda Republike Hrvatske objavljeno je priopćenje u kojemu je navedeno da je na osmoj sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda RH koja je održana u ponedjeljak, 9. prosinca 2019. godine, zbog različite sudske prakse glede prava na uvećanje plaće za sate ostvarene u prekovremenom radu, zauzeto sljedeće pravno shvaćanje: Zdravstveni radnici za vrijeme važenja Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja (Narodne novine broj 143/13 i 96/15, dalje: KU) koji u redovnom radu imaju pravo na uvećanje plaće za posebne uvjete rada iz čl. 57. KU i pravo na uvećanje plaće za iznimnu odgovornost za život i zdravlje ljudi iz čl. 59. KU, imaju pravo na te dodatke (kumulativno) i za sate ostvarene u prekovremenom radu.

Slijedom navedenog, Sindikat je odmah zatražio otvaranje pregovora za izmjene i dopune Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja vezano uz čl. 49.

U Ministarstvu zdravstva 20. siječnja 2020. godine na zahtjev našeg Sindikata održan je sastanak s predstavnicima Ministarstva u vezi s pitanjem plaćanja prekovremenog rada, a posljedično donesenom pravnom shvaćanju Vrhovnog suda RH. Na sjednici održanoj 30. siječnja 2020. godine Vlada RH donijela je Odluku o pokretanju postupka pregovora o sklapanju izmjena i dopuna Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja i imenovanju pregovaračkog odbora Vlade Republike Hrvatske te su počeli pregovori.

Nakon što su pregovori bili privremeno zaustavljeni zbog epidemije koronavirusa, nastavljeni su te je dana 17. travnja parafiran, a 5. svibnja 2020. godine i potpisan Dodatak III Kolektivnom ugovoru za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja, kojim je ugovoreno da se od 1. travnja ove godine radnicima u djelatnosti zdravstva za svaki odradeni sat u prekovremenom radu, isplaćuje i dodatak s osnove uvjeta rada, dodatak zbog odgovornosti za život i zdravlje ljudi te uvećanje plaće za znanstveni stupanj magistra znanosti odnosno znanstveni stupanj doktora znanosti.

Vezano uz isplate zaostataka iz prethodnih godina, ministar je obećao da će se o tome nastaviti razgovarati. Na naše inzistiranje razgovori su nastavljeni na jesen, Ministarstvo zdravstva uputilo je prijedlog Vladi RH i Ministarstvu financija za rješavanje tog

pitanja. Kako u međuvremenu nije donesena odluka Vlade, počeli smo s prikupljanjem dokumentacije za pokretanje sudskih postupaka.

Djelovanje Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara - medicinskih tehničara u vrijeme epidemije bolesti COVID-19

Od početka pandemije bolesti COVID-19 Sindikat je aktivno uključen u postojeću problematiku te smo promptno zahtijevali rješavanje problema na terenu. U tom smislu uputili smo brojne dopise Ministarstvu zdravstva u kojima smo zahtijevali sljedeće:

- izdavanje jasne i na važećim propisima utemeljene upute po pitanju rasporeda i korištenja godišnjih odmora radnika;
- priznavanje infekcije bolesti COVID-19 profesionalnom bolesti medicinskih sestara i medicinskih tehničara;
- osiguranje radne odjeće odnosno uniformi i radno-zaštitne opreme, koja je u ovo vrijeme epidemije nužna za rad i zaštitu zdravlja radnika;
- izdavanje upute u vezi s organizacijom prijevoza na posao i s posla nakon donošenja Odluke o privremenoj obustavi javnog prometa;
- da se radnicima u sustavu zdravstva kojima je određena samoizolacija odnosno koji su privremeno nesposobni za rad zbog izloženosti zarazi odnosno sumnje na infekciju bolesti COVID-19 na radnome mjestu, omogućiti ostvarivanje prava na isplatu pune naknade plaće za vrijeme samoizolacije;

- zaštitu rizičnih skupina zdravstvenih radnika, kao i dopunu Odluke o organizaciji i rasporedu rada zdravstvenih ustanova i njihovih radnika te privatnih zdravstvenih radnika u mreži javne zdravstvene službe za vrijeme trajanja epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS - CoV-2, odnosno proširenje Odluke po pitanju faktora povećanih rizika za infekciju bolesti COVID-19;

- zaštitu radnika roditelja malodobne djece predškolske i školske dobi u odnosu na raspored radnog vremena;

- poštivanje odredbi o prekovremenom radu i određivanju slobodnih dana umjesto uvećanja plaće za prekovremeni rad;

- osiguranje prehrane radnicima u situaciji epidemije bolesti COVID-19;

- zamolbu za održavanjem sastanka pregovaračkog odbora Vlade RH i sindikata u vezi s potpisivanjem Dodatka III Kolektivnom ugovoru za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja;

- s HKMS-om te HNSS-om uputili smo početkom travnja dopis ministru s prijedlogom nagrađivanja medicinskih sestara i medicinskih tehničara te ostalih zdravstvenih i nezdavstvenih radnika koji rade u skrbi za pacijente oboljele od bolesti COVID-19;

- s HKMS-om, HNSS-om te HUMS-om ponovno smo početkom listopada uputili dopis ministru zdravstva s prijedlogom nagrađivanja medicinskih sestara i medicinskih tehničara te ostalih zdravstvenih i nezdavstvenih radnika koji rade u skrbi za pacijente oboljele od bolesti COVID-19;

- skrenuli smo pozornost na dodatke na plaću/bonuse koji su isplaćeni medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima koji rade s oboljelima od COVID-a 19 u državama u našem okruženju;

- rješavanje pitanja dodataka na uvjete rada medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima u koji rade s pacijentima pozitivnim na COVID-19;

- rješavanje problema nepoštivanja ugovorenih odredbi Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja i Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama u pojedinim zdravstvenim ustanovama.

GLOBALNA PANDEMIJA MEDICINSKE SESTRE I TEHNIČARI U RH SUOČAVAJU SE, NE RAČUNAJUĆI DOMOVINSKI RAT, S IZAZOVIMA BEZ PRESEDANA

Na prvoj crti u borbi protiv nevidljivog neprijatelja

Gotovo da nema veće zdravstvene ustanove u RH na razini županija i većih gradova koja nema odjel ili intenzivnu jedinicu u kojoj primaju i liječe pacijente oboljele od COVID-a 19. Hrvatski zdravstveni sustav, poput većine nacionalnih sustava u svijetu, suočava se s nezapamćenim pritiskom na zdravstvene ustanove. Evidentan je nedostatak stručnog kadra, ne samo liječnika epidemiologa, nego i medicinskih sestara i tehničara koji su, zapravo, prva linija obrane kad je riječ o zdravlju i skrbi za bolesnike.

Medicinske sestre i medicinski tehničari u RH suočavaju se, ne računajući Domovinski rat, s izazovima bez presedana. Napori koje ulažu brinući se o pacijentima oboljelim od koronavirusa doista su, bez ikakve zadržke, epski, upravo kakva je i ova pandemija. Mnoge medicinske sestre i medicinski tehničari, dakako, uz liječnike i pomoćno osoblje, suočili su se s činjenicom da se brinu o pacijentima oboljelim od bolesti koju ni struka ne poznaje dovoljno. I sami su izloženi opasnosti da budu zaraženi, dovodeći time u rizik i članove svojih obitelji.

U trenutku dok se piše ovaj tekst, četvrtak, 10. prosinca 2020., u RH je 4620 novozaraženih.

Ovaj broj Glasnika posvećen je nesebičnim ženama i muškarcima koji, brinući se o pacijentima, svojom ljudskošću i hrabrošću ispisuju novu stranicu nacionalne povijesti u vrijeme pandemije

DIJANA TESLA, MEDICINSKA SESTRA U OPERACIJSKOM BLOKU KB-a DUBRAVA

Ti ljudi, pacijenti, su sami, mi smo zadnje osobe koje vide prije onog najgoreg - to je najteže

Dijana Tesla medicinska je sestra u operacijskom bloku s 30 godina radnog staža u KB-u Dubrava, u kojem radi od svog prvog radnog dana.

- Za vrijeme rata, kad je bilo najgore, pet godina radila sam u kirurškom šok-bloku, a poslije u operacijskom bloku. Sada je sve podređeno borbi protiv korone. Kako je cijeli objekt KB-a Dubrava postao covid bolnica, kod nas se primaju samo pacijenti oboljeli od koronavirusa - kaže Dijana Tesla te napominje kako se u KB-u Dubrava obavljaju i operativni zahvati na pacijentima koji su oboljeli od COVID-a 19:

- Sale su spremne za operacije i svi na koronu pozitivni pacijenti koji pristignu iz cijele Hrvatske, budu operirani. Obavljaju se operacije od tumora glave do bilo koje abdominalne operacije, mnogo je trauma, fraktura kukuva... Mi medicinske sestre ne radimo samo u operacijskom bloku, 15 dana imamo dežurstva u operacijskom bloku, a ostala dva tjedna ulazimo u 12-satne smjene kao i svi ostali, ovisno o tome gdje je potreba.

Dijana Tesla govori kako je prošla cijeli rat, ali jednostavno, ističe, ovo je situacija koja psihički uništava čovjeka, znatno više

nego fizički, iako je i fizički sve to vrlo zahtjevno, pogotovo zbog obvezne zaštitne opreme.

U operacijsku salu ulazimo u skafanderu, preko njega navlačimo još sterilni mantil koji je također jednokratni, zatim vizir, naočale, četiri para rukavica pa ako još ispod moramo staviti rendgen-pregaču i biti za operacijskim stolom četiri, pet sati, onda je zaista naporno. Ipak, psihički je mnogo napornije. Ti ljudi, pacijenti, su sami. Pomažemo im koliko možemo, ali su oni sami, bez obitelji, mi smo zadnje osobe koje vide prije onog najgoreg. To mi najteže pada. Najteže...

ZORAN MARIĆ, PRVOSTUPNIK SESTRINSTVA, KB DUBRAVA

Naučeni smo na smrt i umirućeg pacijenta, ali nitko od nas nije pripremljen na toliki broj umrlih

Zoran Marić prvostupnik je sestrinstva. Stažirao je u Specijalnoj bolnici za plućne bolesti u Rockefellerovoj 3, nakon čega se zaposlio u KB-u Dubrava u Jedinici intenzivne koronarne skrbi gdje je proveo tri godine. Nakon toga radno mjesto mu je u laboratoriju za kateterizaciju srca, gdje je već 14 godina. Trenutačno pokriva salu za infarkt miokarda.

Na odjelu na kojemu radim maksimalan kapacitet je 40 kreveta i puni smo, potrebe su veće, ali nema kapaciteta - kaže Zoran Marić.

Dodaje kako je posao izuzetno fizički zahtjevan:

Sala je zona ioniziranog zračenja, tako da uz skafander nosimo i olovne pregače teške od 5 do 10 kg koje štite od RTG zračenja. Ja kao muškarac jedva to podnosim, ali mojim je kolegicama još teže.

Uz fizički zahtjevan posao, i svakodnevna izloženost golemom stresu uzima svoj danak.

Psihički je veoma teško jer nitko od nas nije pripremljen na toliki broj umrlih. Naučeni smo na smrt i umirućeg pacijenta, ali nismo spremni na toliki smrti. Pokušavaš tim ljudima pomoći, ali

Bolest je doista strašna, nepredvidiva. Pomislimo da će se pacijent izvući, da se oporavlja, a onda naglo pogoršanje i fatalni ishod. To nas zna dosta potresti, pogotovo kada je riječ o mlađim ljudima. Svi bi ti ljudi, da nemaju COVID-19, živjeli najnormalnije sa svim svojim ostalim dijagnozama

shvaćaš da ne možeš. Pokušavamo im ublažiti agoniju, pacijenti se muče, bolest je doista strašna, nepredvidiva. Pomislimo da će se pacijent izvući, da se oporavlja, a onda naglo pogoršanje i fatalni ishod. To nas zna dosta potresti, pogotovo kada je riječ o mlađim ljudima. Svi bi ti ljudi, da nemaju COVID-19 uz lijekove i tera-

pije, živjeli najnormalnije sa svim svojim ostalim dijagnozama, hipertenzijom, dijabetesom i ostalim bolestima.

Ljudi koji rade u ovoj bolnici, kaže Zoran Marić, nose velik teret, liječnici, medicinske sestre i tehničari. Ekipa je umorna, iscrpljena, dehidrirana... Rade s izrazito zahtjevnim pacijentima koji

se boje smrti, hvata ih panika, treba ih umiriti, utješiti i dati im motivaciju da se bore za svoj dah.

U početku je, navodi, bio prisutan strah od zaraze, no kad kreneš u tu borbu na kraju ignoriraš strahove, više ne razmišljaš o sebi, nego o tome kako pomoći tim ljudima. Na kraju te priče, kad prođe veći dio dana na covid odjelu, dolazi do psihičkog zamora. Tražimo, govori Marić, barem jedan dan samo da se naspavamo, da ne izgorimo, da samo u funkciju stavimo osnovne fiziološke potrebe jer nije normalno da u danu imaš periode u kojima si onemogućen obaviti osnovne potrebe, a kamoli nešto drugo.

Ima i među nama zaraženih, ali možemo reći da se zasad dobro držimo. Imamo i slučaj jedne naše mlađe djelatnice koja je oboljela od korone. Nažalost, sada je naš pacijent, i ona se bori za svoj dah - kaže Zoran Marić i zaključuje kako na njegovu odjelu rade visokoeducirani ljudi, ne samo u smislu završenoga školovanja, nego i nakupljenoga iskustva, a takve ljude u ovakvoj situaciji, smatra, treba i dodatno nagraditi.

IVANA SUTON, PREDsjednica PODRUŽNICE HSS MS-MT-a U KB-u DUBRAVA

Iako smo navikli na pacijente sa smrtnim ishodom s ovim što se sada događa teško se nositi

Ivana Sutton, predsjednica podružnice HSS MS-MT-a u KB-u Dubrava, već 20 godina radi u operacijskoj sali, a sada, osim u operacijskoj sali, i na drugim odjelima, gdje je rasporede. U KB-u je angažirano oko 850 medicinskih sestara i tehničara. Određeni broj starijih sestara otišao je na Sv. Duh i u KBC Sestara milosrdnica, a neke su otišle u mirovinu.

Ivana Sutton kaže kako, bez obzira na golem pritisak oboljelih od koronavirusa, u KB-u Dubrava još ima kapaciteta.

Ukupan bolnički kapacitet je 560 kreveta, još imamo malo prostora, a sigurno ćemo se i širiti. Dnevno otprilike otpustimo 40, a primimo 50 pacijenata. Svaki se odjel u svakom trenutku može prenamijeniti u intenzivni - govori te napominje kako je veći problem nedostatak medicinskih sestara:

Neke odjele pokrivaju djelatnici iz drugih kuća, Rebra, Merkura, Svetog Duha, Vinogradske... Dobili smo pomoć, ali, ako i nemate djelatnika pozitivnih na koronu, imate bolovanja koja su vezana za covid, malu djecu, porođiljni. Ja sam, primjerice, majka djeteta od pet godina i ako se ono razboli, primorana sam uzeti bolovanje.

Ipak, ističe kako se zaposleni u Dubravi, kad je riječ o širenju korone među djelatnicima, dobro drže:

Imali smo određeni broj pozitivnih, izolirali kontakte, a mi se kao kontakti testirali. Zanimljivo je to broj, neki su imali po 100 ljudi u samoizolaciji.

Iako su, govori, navikli na pacijente sa smrtnim ishodom,

s ovim što se sada događa vrlo se teško nositi: - Vidite one ljude koji čekaju gore, to su članovi obitelji preminulih, čekaju otpusna pisma iz bolnice i stvari preminulih. I tako svaki dan... Strašno! Toliko smrti... Od moje kolegice majka je preminula nedavno, nije imala koronu, a sada joj otac teško bolestan od koro-

ne leži kod nas na intenzivnoj. Stanje mu se rapidno pogoršava, teško da će preživjeti. Uz koronu, ima dijabetes i hipertenziju. S tim dijagnozama, pridržavajući se terapija, mogao je još živjeti, ali uz koronu... Predsjednica podružnice HSS MS-MT-a u KB-u Dubrava kaže kako su tražili povećanje koeficijenata. Prije mjesec

Prije mjesec dana Uprava je donijela rješenje da svi zaposlenici imaju 28 posto dodatka - oni u kirurškoj sali, u koronarnoj, na dijalizi i rendgenu... Nije to, smatra Ivana Sutton, baš pošteno. Intenzivna i teži odjeli i dalje imaju 28 posto, a ne može isti dodatak imati kolega na intenzivnoj, onaj u sali i kolega na odjelu i poliklinici

dana, navodi, Uprava je donijela rješenje da svi zaposlenici imaju 28 posto dodatka - oni u kirurškoj sali, u koronarnoj, na dijalizi i rendgenu... Nije to, smatra Ivana Sutton, baš pošteno. Intenzivna i teži odjeli i dalje imaju 28 posto, a ne može isti dodatak imati kolega na intenzivnoj, onaj u sali i kolega na odjelu i poliklinici.

Ukupan bolnički kapacitet je 560 kreveta, još imamo malo prostora, a sigurno ćemo se i širiti. Dnevno otprilike otpustimo 40, a primimo 50 pacijenata. Svaki se odjel u svakom trenutku može prenamijeniti u intenzivni

ANA ČUDINA, MEDICINSKA SESTRA U KLINICI ZA ANESTEZIOLOGIJU KB-a DUBRAVA; SADA NA COVID INTENZIVNOM ODJELU KB-a DUBRAVA

Užasna je situacija, nitko vas ne može pripremiti na ovakvo što

Medicinska sestra Ana Čudina trenutačno radi na Covid intenzivnom odjelu u KB-u Dubrava, za što su potrebna specifična znanja i vještine. U posljednjih 25 godina radi u Klinici za anesteziologiju u KB-u Dubrava, a prije toga pet je godina radila na Kirurgiji KBC-a Zagreb.

Užasna je situacija, ne govori-mo o kaosu jer on to nije, ali je strašno. Kažu ljudi da nam je to posao. To jest naš posao, ali mi doista nismo obučeni za ovo. Nitko vas ne može pripremiti na ovakvo što, nitko vam ne može pokazati kako se to radi. U svom poslu nagledala sam se svačega, od ozljeda u prometnim nesrećama, politrauma, različitih operacija, ali na nešto ovako ne možete se pripremiti. Strašno je vidjeti te ljude koji se bore za život, za dah. Ljudi imaju pogrešnu percepciju o onima koji su na respiratoru, takvi pacijenti najčešće nisu ni budni. Dobivaju lijekove da bi spavali. Oni i ne znaju da se bore za zrak jer spavaju, za njih se bori aparat, liječnici i mi sestre radimo sve da uspiju udahnuti, da taj aparat uspije upuhati dovoljno zraka, a to znači i da moramo redovito čistiti pacijentove dišne puteve. Okrećemo ih potrbuške, imaju tubus i mnogo popratnih priključaka, od mjerača tlaka, EKG-a, infuzija, raznih lijekova koji ih također održavaju u životu. Kad su pacijenti u iznimno lošem stanju, mora im se održavati i tlak i puls. Na žalost, veoma je visoka smrtnost onih koji su na respiratoru - govori Ana Čudina te objašnjava kako nisu svi pacijenti na Intenzivnoj na respiratoru, ali, isto tako, nitko nije na običnom kisiku. Oni koji su pri svijesti, priključeni su na tzv. High flow oxygen uređaj.

Tim ljudima je grozno, nas vide samo u našim skafanderima. Baš mi je jučer rekla jedna mlada žena koja je na High flow uređaju da je zadovoljna nama. Ako čuju i vide svoje, onda je to preko mobitela, a mi smo stalno s njima i uz njih. Iznimno mnogo truda i

Dok smo u smjeni i pod punom opremom, znojimo se, žedni smo već nakon prvih sat vremena u zaštitnim odijelima, strašno žedni, iscijedimo se, a ne smijemo ni popiti previše vode da ne bismo imali potrebu ići na toalet. Svrbi nas, ali se ne možemo počesati. Boli nas glava od zategnutih maske i naočala

znanja ulaže se da bi se netko od tih pacijenata koji su u Intenzivnoj uspio vratiti kući, iznimno mnogo - govori sestra Ana.

Dok negujemo pacijente, četiri sata smo unutra, toliko traje smjena, s tim da se mora računati da nam treba 20 minuta prije za odijevanje zaštitne opreme i 20 minuta poslije za skidanje. Cijelo to vrijeme ne možemo otići na toalet. Znojimo se, žedni smo već nakon prvih sat vremena u zaštitnim odijelima, strašno žedni, iscijedimo se, a ne smijemo ni previše vode popiti da ne bismo imali potrebu ići na toalet. Svrbi nas, ali se ne možemo počesati. Boli nas glava od maske i naočala koji su zategnuti. Kad izađemo, odmaramo se četiri sata. Ali, ako netko od kolega koji poslije ulaze kolabira, ako mu pozli, netko od nas koji smo izašli mora uskočiti - govori o teškim uvjetima rada Ana Čudina te dodaje kako se, kad je riječ o mogućnosti zaraže, ne boji toliko za sebe koliko za svoje doma.

Strašno je vidjeti ljude koji se bore za život, za dah. Ljudi imaju pogrešnu percepciju o onima koji su na respiratoru, takvi pacijenti najčešće nisu ni budni. Dobivaju lijekove da bi spavali. Oni i ne znaju da se bore za zrak jer spavaju, za njih se bori aparat, liječnici i mi sestre radimo sve da uspiju udahnuti, da taj aparat uspije upuhati dovoljno zraka

MONIKA DEBELJAK, MEDICINSKA SESTRA DOMA ZDRAVLJA ZAGREB - CENTAR, TRENUTAČNO RADI S PACIJENTIMA ZARAŽENIM KORONAVIRUSOM U KARANTENI ZA ZARAŽENE U TOMISLAVOVU DOMU NA SLJEMENU

Kroz karantenu na Sljemenu prošlo je oko 150 učenika i studenata, uglavnom s blažim kliničkim slikama

Monika Debeljak, medicinska sestra Doma Zdravlja Zagreb - Centar s 20-godišnjim radnim iskustvom, prebačena je na rad s pacijentima zaraženim koronavirusom u karanteni za zaražene u Tomislavovu domu na Sljemenu. Tamo rade medicinske sestre i medicinski tehničari i iz drugih gradskih zdravstvenih ustanova - Psihijatrijske bolnice Sveti Ivan na Jankomiru, Dječje bolnice Srebrenjak i Specijalne bolnice za plućne bolesti Doma zdravlja Zagreb - Istok.

U prosjeku u Tomislavcu imamo 20 do 30 pacijenata, nekad više, nekad manje. Imamo veliku potporu i pomoć Crvenog križa, njihova dva djelatnika surađuju s nama. U Tomislavcu je za pacijente osigurana skrb na visokoj razini. Pacijenti imaju sve što im treba i sigurni su s nama. Sve je pripremljeno i za, ne daj Bože, šok terapiju, terapiju za reanimaciju, imamo defibrilator, bocu s kisikom, sve da održimo pacijenta dok Hitna ne dođe do nas - kaže Monika Debeljak, jedna od osam medicinskih sestra koje u Tomislavcu rade u smjenama.

Radimo dan pa noć, onda smo dva dana slobodni. Ako netko iz bilo kojih razloga ne može odraditi zadanu mu smjenu, možemo se i zamijeniti, važno je da je sve pokriveno - objašnjava sestra Monika.

Pacijenti pozitivni na COVID 19 smješteni u Tomislavovu domu su studenti i učenici koji nisu iz grada Zagreba i koji su inače smješteni u đakim i studentskim domovima. Monika Debeljak napominje kako su u Tomislavcu smješteni tako da je u svakoj sobi po jedan pacijent, a svi imaju osiguran besplatan pristup internetu da mogu nastaviti pratiti nastavu na daljinu.

Neki od zaraženih učenika i studenata nađu se u bezizlaznoj situaciji. Ne mogu otići kući jer imaju stariju populaciju kod kuće koji su kronični bolesnici. Ako nisu za strogo bolničko liječenje, onda ih se smješta u Tomislavcu dok ne budu negativni na testira-

Monika Debeljak jedna je od osam medicinskih sestara koje u Tomislavcu rade u smjenama. Tamo rade medicinske sestre i medicinski tehničari i iz drugih gradskih zdravstvenih ustanova - Psihijatrijske bolnice Sveti Ivan na Jankomiru, Dječje bolnice Srebrenjak i Specijalne bolnice za plućne bolesti Doma zdravlja Zagreb - Istok

nju - kaže Monika.

Prosjeck godina pacijenata u Tomislavovu domu je između 20 i 25, a ima ih više od 20. Kroz karantenu na Sljemenu prošlo je oko 150 učenika i studenata, uglavnom s blažim kliničkim slikama. U dva slučaja, napominje sestra Monika, morali su ipak pozvati Hitnu, pacijentima je trebala dodatna pojačana skrb. No, srećom, s ta dva pacijenta sve je dobro završilo.

U načelu, u jednom danu otpustimo dosta pacijenata, onda drugi dan naglo skoči broj i tako. U posljednje vrijeme pritisak je jači. Mislili smo da će, kako će nastava u školama krenuti na daljinu, taj pritisak popustiti, međutim, nije - ističe Monika.

Zaraženi studenti i učenici na Sljemenu, kada dođu u karantenu, obično budu uplašeni jer ih medicinsko osoblje dočeka u

skafanderima, ali se brzo opuste. - Oni se opuste nakon drugog poziva, prvi je relativno služben jer ih pitate podatke koji su nam potrebni da uopće znamo njihovo zdravstveno stanje. A onda, kad ih zovete drugi put, malo ih i nasmijete, objasnite im - priča Monika.

Prodora korone među zdravstveno osoblje u Tomislavcu, srećom, još nije bilo.

Maksimalno se pridržavamo svih epidemioloških mjera. Među osobljem još nismo ima-

li pozitivnih na COVID 19. Srećom, to do sada nije „puklo“ - govori Monika i naglašava:

Svi se držimo kao jedno i svi smo svima bitni, nitko nije manje ili više vrijedan. Djelatnici Tomislavova doma su sjajni ljudi, izvrsno surađujemo, svi, od liječnika do spremačica, koje su iznimno važne, uključujući hotelsko osoblje koje nam poslužuje hranu i brine se o tome koliko obroka nam je potrebno. Uspijemo se i izjadati i nasmijati u cijeloj toj muci, tako da funkcioniramo kao velika složna obitelj.

Važnu ulogu u svemu tome igraju i, kako ističe Monika Debeljak, kolege iz Zavoda za javno zdravstvo „Andrija Štampar“ koji dolaze dezinficirati prostore nakon otpuštanja starih i zaprimanja novih pacijenata.

Prije nego što je prešla u Dom zdravlja centar, Monika Debeljak radila je na Dječjem intenzivnom odjelu na „Rebru“. Sada kada radi s pacijentima pozitivnim na COVID 19, kaže da smo „u biološkom ratu s nevidljivim neprijateljem“.

Mi medicinsko osoblje sada smo „potopljeni“, ne samo zbog opsega rada, nego i zbog toga što nam nedostaju druženja. Svima nam nedostaje malo opuštanja, druženja.

Svi se nadamo da će sljedeće godine epidemiološka situacija biti takva da ćemo otići na naše igre. Ove godine sam preko fakulteta trebala ići u Jeruzalem, međutim, i to je propalo. Bili su predviđeni i međunarodni simpoziji i seminari, ali i to je otkazano. Nadam se da će i ova nevolja uskoro minuti i da ćemo se svi moći vratiti svojem uobičajenom životu - zaključuje Monika Debeljak.

IGOR PELAIĆ, DIPL. MED. TECHN. GLAVNI TEHNIČAR SREDIŠNJE JEDINICE INTENZIVNOG LIJEČENJA ZAVODA ZA ANESTEZIOLOGIJU, REANIMACIJU I INTENZIVNO LIJEČENJE KBC-a SESTRE MILOSRDNICE, TRENUTAČNO U ISPOSTAVI SVOJE MATIČNE USTANOVE, ZAGREBAČKOJ ARENI

Arena je sasvim druga dimenzija, više sliči ratnim uvjetima

Igor Pelaić, glavni tehničar Središnje jedinice intenzivnog liječenja Zavoda za anesteziologiju, reanimaciju i intenzivno liječenje KBC-a Sestre milosrdnice, preraspoređen je 28. listopada 2020. u ispostavu matične ustanove, a to je zagrebačka Arena u kojoj se odnedavno liječe covid pozitivni pacijenti.

Za sve ovo što se događa, govori Igor, nitko se nije mogao pripremiti u nekom formalnom obrazovanju, ali sve ono što život nosi, smatra, treba iznijeti do kraja na najbolji mogući način.

Igor Pelaić završio je petogodišnji studij na zdravstvenom veleučilištu u Zagrebu, kontinuirano se usavršava te planira doktorirati.

To će pričekati neko mirnije vrijeme, sada sam zapostavio sve pa i svoju obitelj. Oni najviše pate. Kad me roditelji pitaju kad ćemo se vidjeti, kažem ne znam, a živimo u istom gradu. Ovdje sam po 12 sati dnevno.

Možete li povući paralelu između rada u Vinogradskoj i ovdje u Areni s pacijentima oboljelim od koronavirusa?

Ovo je jedna druga dimenzija, više sliči ratnim uvjetima. Ovdje je najteži dio izolacija od vanjskog svijeta. U Jedinici intenzivnog liječenja u kojoj radim liječe se kritično bolesni. Tamo je tanka granica između života i smrti, zaprimite pacijenta u iznimno teškom stanju, a onda on ili izađe iz JIL-a put odjela pa na vlastitim nogama ili, nažalost, svoj život završi u Jedinici intenzivnog liječenja. Sada je to nepredvidivo. Imate situaciju u kojoj primite pacijenta koji je u potpunosti stabilan, koji je prebačen ovdje da bi bio otpušten kući, no u roku od nekoliko minuta dogodi se pogoršanje i moramo ga ponovno vraćati u neku od covid bolnica.

Briga o pacijentima oboljelim od korone zahtijeva i zna-

U Areni radi 60 medicinskih sestra jer je rađena projekcija na bazi 60 pacijenata, ali tu brojku ne treba uzeti zdravo za gotovo jer na dnevnoj bazi iz tog broja imamo ispadanje osoblja zbog raznoraznih bolesti ukućana, djece. Uz medicinske sestre radi i 18 liječnika, u svakoj smjeni po šest različitih specijalnosti tako da određenu specijalnost mogu primijeniti na pacijentima. Treba uzeti u obzir izmjene osoblja jer se radi 3 sata u Covidu pa 3 sata odmora.

tan fizički napor?

Težak je teret zaštitne opreme i rada u potpuno nenormalnim uvjetima, dakle, ljudi koji su tri sata u covid zoni, ne mogu konzumirati hranu, ne mogu piti tekućinu. Kad su slobodni, to mogu, ali opet, ako uzimaju mnogo tekućine, imat će fiziološke potrebe u trenutku ulaska u radni prostor. To je začarani krug. Ljudi koji ovdje rade po 12 sati na raspolaganju su nekome drugom. Prilagođavaju svoj život, podređuju ga za spas i dobrobit pacijenta. Naravno, iznimno pazimo na epidemiološke mjere jer, ako se svi razbolimo, neće imati tko raditi. Stoga pazimo da djelatnici nisu grupirani, čak i kad imaju periode odmora može ih biti zajedno po dvoje, ali da su udaljeni dva metra.

Arena se polako puni, na žalost?

Arena se puni polako već nekoliko tjedana, prešli smo brojku od sto pacijenata koji su prošli kroz Arenu.

Što je s kisikom?

Ovdje imamo 62 boce kisika, 50 litara uz svaki krevet, imamo dvije boce kisika u prostoru reanimacije, jednu bocu u prostoru prijemne ambulante i dovoljne zalihe kisika za zamjenu tih boca, u prenašanju tih boca imamo logističku podršku Hrvatske vojske. To nisu male boce, to su boce od 50 litara. Imamo i pot-

poru naše tehničke službe koja opet zamjenjuje te boce s kisikom, sigurnost mora biti zadovoljena.

Koliki je broj ljudstva?

U Areni radi 18 liječnika, u svakoj smjeni po šest različitih specijalnosti tako da određenu specijalnost mogu primijeniti na pacijentima. Ukupno je 60 medicinskih sestra jer je rađena projekcija na bazi 60 pacijenata, ali tu brojku ne treba uzeti zdravo za gotovo jer na dnevnoj bazi iz tog broja imamo ispadanje osoblja zbog raznoraznih bolesti ukućana, djece. Također treba uzeti u obzir izmjene osoblja nakon 3 sata rada u Covid stacionaru, tako da zapravo za svaku smjenu trebate dvostruko više osoblja nego inače. U svakoj smjeni je 18 medicinskih sestara, s tim da se one rotiraju tako da svaka tri sata po devet ulazi u prostor stacionara, a devet izlazi.

Kako pacijenti gledaju na ljude u skafanderima?

S osobljem u skafanderima ne susreću se prvi put ovdje jer su prebačeni iz bolničkog sustava. No, nama je znatno otežana komunikacija s pacijentima jer imamo FFP3 masku koja ima ventil, nerijetko sami sebe nečujete a kamoli nekoga drugog. Bez obzira na to, nastojimo se približiti pacijentima što je moguće više, objasniti im zašto su nužne mjere zaštite i njima je to jasno.

Zašto su ovdje vojnici HV-a?

Vojska nam pruža logističku podršku, vojnici distribuiraju čisti materijal, oni ne ulaze u covid dio. S nama su i pripadnici zdravstvenog osoblja HV-a, tri liječnika i šest medicinskih sestara i tehničara, a oni su raspoređeni u smjenski rad i izravno uključeni u zbrinjavanje bolesnika.

Osoblje iz Vinogradske raspoređeno je po svim zdravstvenim ustanovama u borbi protiv Covid-a 19?

Imamo ljude na ispomoći i u Dubravi i u drugim bolnicama, i ovdje, naravno, većinu. Ovdje u Areni radi elita medicinskih sestara jer nam je trebao netko tko će ovaj pogon otpočetak upogoniti. Veliku pomoć dobili smo od KBC-a Zagreb, oni su poslali 18 medicinskih sestara, zatim sestre iz Psihijatrijske bolnice „Sv. Ivan“, Psihijatrijske bolnice Vrapče i, naravno, sestre s naše tri lokacije, Klinike za traumatologiju, Vinogradske i iz Klinike za tumore.

Vinogradska ipak nije imenovana covid bolnicom?

Vinogradska nije nominalno covid bolnica, ali s obzirom na to da se covid bolnice pune, morali smo oformiti svoje covid odjele i intenzivnu jedinicu ako se dogodi pozitivni pacijent da ga možemo smjestiti i ventilirati na jednome mjestu. To nije čista in-

tenzivna gdje borave i drugi pacijenti jer je tada rizik zaražavanja mnogo veći. To je zapravo samo prolazno mjesto i mi se trudimo da ostane prolazno mjesto jer nismo imenovani covid bolnicom. Pacijenti tamo borave do premeštaja u KB Dubrava.

Jeste li u Areni izgubili ijednog pacijenta?

Da. Priče koje su izašle van, ne znamo kojim putevima, nisu istinite. Dakle, to je bio pacijent koji je u završnom stadiju maligne bolesti ležao na Kirurgiji u Vinogradskoj i koji je zbog toga da se liste čekanja rasterete i maksimalno skrate do čekanja u palijativnu ustanovu, bio premješten u Arenu Zagreb. Dakle, on nije umro od korone, on je umro od posljedica maligne bolesti u završnom stadiju. To je iznimno važno reći.

Filter za dolazak pacijenata ovdje je jedna osoba, to je voditelj liječničkog tima. Bez odobrenja koordinatora niti jedan pacijent ne može ući u Arenu upravo zato da se ne dogodi da nam netko pošalje pacijenta koji zahtijeva veće protoke kisika i koji je u lošem stanju a mi nemamo uvjete za zbrinjavanje takvog bolesnika. Kad ste u bolnici, uvijek možete improvizirati, a ovdje ne možete. Pacijent je preminuo, ali ne od posljedica korone, nego zbog terminalnog stadija maligne bolesti.

Što kažu medicinske sestre i

tehničari koji ovdje dolaze raditi?

Ljudi koji ovdje rade, a dolaze iz brojnih ustanova, s brojnih odjela, ljudi s različitim navikama i opisima poslova, govore da su generalno zadovoljni. Imamo i primjera da ljudi ovdje inicijalno dolaze na mjesec dana, a već sada pitaju kako mogu ostati dulje. Ono na što se žale su, naravno, ograničavajući uvjeti rada pod punom zaštitnom opremom. Vani izlaze potpuno mokri, s urezanim maskama u lice, s urezanim vizirima, to nije normalna situacija, ali učinjeno je sve da se i osoblje i pacijenti osjećaju maksimalno ugodno. Djelatnici se žale i na smjenski rad s jednim danom iz noćne,

no mi jednostavno nemamo ljudi za onu četvrtu grupu. Međutim, svatko može jedan mjesec u životu to iznijeti. Kolegica Snježana Krpeta i ja od samoga smotavanja početka ovdje, posljednjih 30 dana ovdje sam svaki dan, bez slobodnog dana po 14 sati dnevno. Nije da se ne može, ali je teško.

Pogon Arene nisu samo sestre i liječnici, ovdje je uključeno više od 100 različitih profila, od spremačica, inženjera radiologije, laboranata, logistike. Treba posložiti sve njihove rasporede, uvažiti privatne želje od čuvanja djeteta do toga da trebate popisati terapiju za 60 pacijenata. Ovdje nisu pacijenti bez terapije, oni dolaze s kroničnom terapijom, uzimaju

Koliko je osoblje sigurno od zaraze?

Osoblje u Areni pogotovo je sigurno. Naime, kad smo tražili najbolje moguće koridore kretanja, potpuno smo razdvojili puteve kretanja kontaminiranog od nekontaminiranog, niti jednim čistim koridorom u Areni ne prolazi pacijent. Kad je netko bez zaštite, skafandera i zaštitne opreme, a svi nosimo maske u slobodnom kretanju, prolazi čistim dijelom Arene u koji pacijenti nikad ne ulaze. Pacijenti su isključivo na trećem katu, a ventilacija trećeg kata potpuno je odvojena od ventilacije drugog kata. Izmjene zraka, upuh čistoga zraka, ispuh kontaminiranog zraka, sve je to među katovima odvojeno. Osim toga, za čišćenje su angažirane dvije tvrtke, jedna za kontaminiranu zonu, druga za čistu. Ljude koji rade maksimalno štitimo. Ako izgubimo ljude, neće imati tko raditi, ni zdravstvene ustanove više ne mogu puštati ljude za rad u Areni jer ih nemaju dovoljno ni za svoje potrebe. Stoga su nam ljudi zlatna vrijedni, držimo ih zaštićene i pod staklenim zvonom.

U Areni radi elita medicinskih sestara jer nam je trebao netko tko će ovaj pogon otpočetak upogoniti. Veliku pomoć dobili smo od KBC-a Zagreb, oni su poslali 18 medicinskih sestara, zatim sestre iz Psihijatrijske bolnice „Sv. Ivan“, Psihijatrijske bolnice Vrapče i, naravno, sestre s naše tri lokacije, Klinike za traumatologiju, Vinogradske i iz Klinike za tumore

SNJEŽANA KRPETA, GLAVNA KOORDINATORICA SESTRINSKE SLUŽBE STACIONARA ARENA ZAGREB

Status i položaj medicinskih sestara nakon ove priče ne smije ostati na istoj razini

Snježana Krpeta, glavna koordinatrica sestrinske službe Stacionara Arena Zagreb, ujedno je glavni organizator organizacije Arene Zagreb u stacionar.

Kad ste krenuli u taj proces?

Ovaj proces pokrenut je još u ožujku, a pritom mi je mnogo pomogao kolega Igor Pelaić. Dr. Ana Gverić od početka nam je bila potpora za prevenciju bolničkih infekcija jer je ovo sportsko-rekreativni centar. Sve se mora prilagoditi. U početku, Civilna zaštita ovdje je donijela samo gole poljske krevete, vojne, čelične, koji u pravom smislu nisu ni prilagođeni bolesnicima, ali uspjeli smo ih prilagoditi za smještaj pacijenata.

Sada primite do 50 pacijenata, međutim, pritisak raste, sve je veći broj novozaraženih. Hoće li doći do proširenja?

Nismo sigurni da ćemo ostati na ovom broju pacijenata jer, prateći trend, postoji mogućnost da se proširimo i do sto pacijenata, no problem je nedostatak medicinskih sestara.

Mnoge su otišle u inozemstvo?

Kao što smo napominjali više puta, iz RH je otišlo 2,5 tisuća medicinskih sestara. Sve ovo možda je dobra pouka za neku drugu ugrozu, ne daj Bože. Mora se dobro planirati, mora postojati na-

cionalna strategija razvoja sestrinske profesije, mora se planirati broj sestara po KB-ima.

Kako se bolnički sustav snalazi s obzirom na nedostatak medicinskih sestara i tehničara?

Tako što jedni drugima pomažemo. Ovdje su sestre iz Vrapča, Jankomira, iz HV-a i s Rebra, a Arena ne bi mogla biti realizirana de nema logistike MUP-a i Civilne zaštite. Većinu zaštitne opreme za ljudstvo donirala je Civilna zaštita. Bez njih procesa useljenja u Arenu ne bi bilo.

Kako se medicinsko osoblje snalazi u ovoj priči, mnogi se nisu susretali s nečim sličnim?

Većina nije, ljudi su prestrašeni kad dođu ovdje, normalno, idu u nepoznato, ali nastojimo da svi budu jednako opterećeni da ih, ako to nije potrebno, ne izlažemo iscrpljivanju i dodatnim naporima.

Opet se vraćamo na broj medicinskih sestara, kudikamo bismo to mogli bolje organizirati da imamo dovoljno medicinskih sestara. Kad pandemija završi, treba sjesti s resorom, porazgovarati o svim situacijama, o startnoj plaći medicinske sestre jer je žalosno da u RH najmanje plaće imaju medicinske sestre i policajci. Ovo je već druga ugroza za hrvatski narod, prva je bila ratna, a sada pandemijska. Status i položaj medicinskih sestara ne smije nakon ove priče ostati na ovoj razini.

DR. ANA GVERIĆ GRGINIĆ, SPECIJALIST KLINIČKE MIKROBIOLOGIJE, U OPERATIVNOM STOŽERU ARENE KOORDINATOR ZA SPRJEČAVANJE INFEKCIJA POVEZANIH SA ZDRAVSTVENOM SKRBI

Najrizičniji čimbenik za širenje epidemije je bliski kontakt

Dr. Ana Gverić Grginić specijalist je kliničke mikrobiologije, a u operativnom stožeru Arene koordinatrica za sprječavanje infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi.

Jesu li vas na studiju pripremili kako organizirati posao, kako se ponašati u situaciji pandemije?

Na specijalizaciji su nas učili da postoji mogućnost nove pandemije kao što su bile pandemije gripe u prošlosti. Nismo nepripremljeni na ovo što se događa, ne iznenađuje upravo pandemija koronavirusa zato što virusi imaju mogućnost širenja respiratornim putem, imaju potencijal zaraznosti, a i često cirkuliraju između životinja i ljudi. Dakle, to nije nepoznanica. Lekcija koju smo učili na specijalizaciji bila je mala, ali značajna. U njoj je pisalo da po uzoru na SARS i MERS možemo očekivati novu pandemiju. I evo, na žalost, dočekali smo je.

O čemu ovisi smrtnost zaraženih koronavirusom?

Smrtnost ovisi o kliničkoj slici pacijenta, odnosno njegovim prijašnjim kroničnim bolestima, rizičnim čimbenicima. Osim toga, ovisi i o tome je li pacijent završio

na intenzivnoj njezi. Samim time smrtnost raste.

Što je najopasnije u širenju virusa?

Ono što je iznimno opasno i što širi epidemiju je bliski kontakt. To je kontakt dulji od 15 minuta, bez osobne zaštitne opreme, što u ovom slučaju podrazumijeva masku.

Koliko na kliničku sliku oboljelog utječe količina virusa?

Količina virusa varira ovisno o stadiju bolesti i kliničkoj slici. Ako imate kliničku sliku koja uključuje pneumoniju, jak kašalj, često kihanje, postoje procedure koje proizvode aerosol kao što je intubacija, dakle, u tim nekim postupcima, ako nema neke zaštitne opreme, oslobađa se znatno veća količina virusa. Klinička slika može biti i s tim povezana.

Arena je jedina ustanova u kojoj

virus još nije prodro među zdravstveno osoblje?

U ovom objektu činimo sve da se maksimalno poštuju sve epidemiološke mjere, osobito udaljenost i sprječavanje grupiranja. Ovdje cirkulira više od sto ljudi, ako virus nije probio, to je naš uspjeh. Ne znamo je li netko među nama asimptomatski kliconoša, ali je bitno da se pravilno nosi zaštitna oprema i da se poštuju epidemiološke mjere. Svatko od nas može biti asimptomatski kliconoša, ali ako se poštuju sigurnosne mjere, nema transmisije virusa.

Što kažu pacijenti?

Od Arene, dakle, od sportskog objekta napravili smo pravu malu bolnicu i time smo iznimno zadovoljni, a prema povratnim informacijama od naših pacijenata, oni su također zadovoljni i pruženom skrbi i odnosom osoblja prema njima.

VLASTA VUKOVIĆ HOIĆ, PREDsjednica PODRUŽNICE HSS MS-MT-a OB-a VARAŽDIN

Osoblje koje je raspoređeno na covid odjele dobilo je anekse ugovora i dodatak koji im pripada

Vlasta Vuković Hoić, predsjednica podružnice HSS MS-MT-a u OB-u Varaždin, iznosi opće podatke o liječenju covid pozitivnih pacijenata u Varaždinu. Opća bolnica Varaždin djeluje na lokaciji Varaždin, Novi Marof i Klenovnik, a povećanje broja covid pozitivnih pacijenata uvjetovalo je da se liječe na sve tri lokacije. Pacijente koji su u fazi oporavka premješta se u Klenovnik ili u Novi Marof.

Uz veliki broj covid pacijenata, naša bolnica cijelo vrijeme zbrinjava i pacijente koji boluju od drugih bolesti kroz polikliničko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu i bolničko liječenje - kaže Vlasta Vuković Hoić.

Zdravstveni sustav u Varaždinu, kako se čini, opterećen je do krajnjih granica?

Zdravstveni i nezdavstveni kadar maksimalno je angažiran, nema godišnjih odmora. Na nesreću, u posljednje vrijeme raste broj sestara koje su pozitivne pa je sve teže organizirati službu. U posljednje dvije godine zaposlili smo 191 medicinsku sestru, međutim, posljednjih tjedana na ispomoć su nam pristigli i kolege iz ostalih ustanova. Dobili smo pomoć sestara iz Zagreba pa se uspijevamo nekako posložiti. I iz odjela koji su u ovom trenutku manje opterećeni sestre su raspoređene na covid odjele. Gotovo da nema odjela na kojem nema pacijenta zaraženog koronavirusom, imamo i trudnica pozitivnih na koronu, i pacijenta koji su zaraženi a trebaju kirurško liječenje...

Plaća li se prekovremeni rad?

Prekovremeni se rad plaća. Osoblje koje je raspoređeno na covid dobilo je anekse ugovora i dodatak koji im pripada.

Kako funkcionira vaš odjel, Pedijatrija?

Pedijatrijski odjel funkcionira u skladu s propisanim epidemiološkim mjerama. Od prijeme ambulate, dnevne bolnice i odjela pacijentu se pristupa kao potencijalno infektivnom. Uzimamo mu bris i do nalaza brisa ponašamo se prema njemu kao

U posljednje dvije godine zaposlili smo 191 medicinsku sestru, međutim, posljednjih tjedana na ispomoć su nam pristigli i kolege iz ostalih ustanova. Dobili smo pomoć sestara iz Zagreba, tako da se uspijevamo nekako posložiti. I iz odjela koji su u ovom trenutku manje opterećeni sestre su raspoređene na covid odjele

da je pozitivan. Ako je negativan, daljnji tretman je uobičajen.

Sindikalne aktivnosti?

Na žalost, mnoge stvari koje smo imali u postupku rješavanja, sada su na čekanju. Nema načina da u ovom trenutku odradimo sistematske preglede jer nam je ljudstvo angažirano. Za isplatu razlike s osnove dodataka na uvojete rada do 1. travnja ove godine postignut je dogovor s poslodavcem. S obzirom na veliki broj medicinskih sestara i tehničara i dulji period, taj posao zahtijeva dosta vremena pa je u izradi program pomoću kojeg će se to odraditi u kraćem roku. U našoj je bolnici dugogodišnja praksa, posebno nakon što je u Varaždinu otvoren preddiplomski, a zatim i diplomski studij sestrinstva, da su se mnoge sestre i tehničari školovali i stjecali zvanja prvostupnice/ka, diplomirane sestre ili magistre sestrinstva. Normalna je njihova želja da im se stečeno znanje, vještine i kompetencije priznaju i materijalno vrednuju. Uspjeli smo naći na razumijevanje poslodavstva i osnivača Bolnice da se svim medicinskim sestrama koje imaju prvostupništvo to plaća. Taj dio riješili smo na razini bolnice, prošle godine za 72 sestre, a ovisno o radilištu, to može biti povećanja plaće do 1200 kuna. Isto tako, na razini bolnice kroz interne akte, za glavne sestre službi i sestre za kvalitetu izborili smo koeficijent visoke sprema voditelja odjela i radnog mjesta I. vrste. Ostale su akcije u tijeku.

U Varaždinu je broj raspisanih radnih mjesta veći nego broj kandidata koji se na njih javljaju. Je li to istina?

Trenutačno je smjena generacija. Prije 30 - 40 godina bila

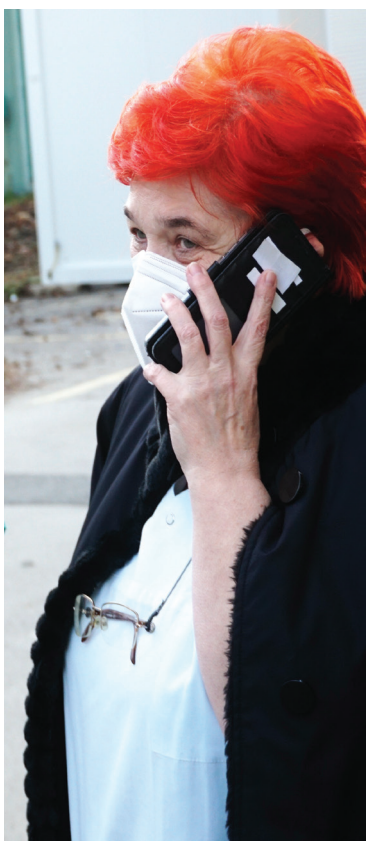
je nagla ekspanzija zapošljavanja jer su se širili odjeli, ali to je sada generacija koja polako odlazi. Nadalje, dolaze mladi ljudi, žene u fertilnoj dobi koje rađaju pa imate potreban broj zaposlenih, ali u stvarnosti nemate. Prije dvije godine čudili smo se što Dubrovnik nema kandidata, a sada se nama za 20 mjesta javi 10 kandidata.

Jesu li koridori kojim se kreću covid pacijenti odvojeni od ostalih pacijenata?

Odjel infektologije bio je na 4. katu u ovoj zgradi, ali kako nitko nije ovo očekivao, morali smo sve prilagoditi situaciji. Tako je i jedan lift kompletno odvojen za covid pozitivne pacijente, tako da od prijema do dolaska na odjel nema nikakvih kontakata s ostalim pacijentima. Širenjem covid pacijenata i u prostore ostalih odjela taj standard je primijenjen svugdje.

Spominjao se problem s kisikom?

Evidentno je da je JIL građen 1978. i nema kapacitet koji nam danas treba. Opća bolnica Varaždin u jeku je velikih infrastrukturnih projekata, završili smo energetske obnovu svih zgrada u bolnici, trenutačno je u tijeku gradnja Objedinjenog hitnog prijema s dnevnom bolnicom, trebalo je i pojačavati kapacitete plinskih instalacija, uveden je i kisik prema parkiralištu gdje su postavljeni šatori za slučaj potrebe. Uz planirane projekte proširenja i poboljšanja prostornih i tehničkih uvjeta, koji će omogućiti pružanje kvalitetnije zdravstvene zaštite našim korisnicima, pogodila nas je trenutačna epidemija. Sada je opasno stanje, potvrda onoga da smo izabrali zani-

manje u kojem uvijek očekujemo neočekivano.

Sustav, unatoč svemu, funkcionira?

Ljudi su umorni, ali psihički stabilni i rade svoj posao na najbolji mogući način. Svim zaposlenicima, a posebno medicinskim sestrama i tehničarima čestitke na angažiranosti, profesionalnosti, odgovornosti i nesebičnosti jer u uvjetima koji su sve drugo samo ne normalni, pružaju našim pacijentima najbolju zdravstvenu njegu, razumijevanje i ohrabrenje. Čestitke, zahvala i ponos za sve što je učinjeno u ovoj godini, uz želju i nadu da će nam sljedeća biti manje izazovna.

VESNA ŠALIG, GLAVNA SESTRA ODJELA ZA INFEKTOLOGIJU OB-a VARAŽDIN

S obzirom na velik broj oboljelih u našoj županiji, strašno smo žalosni što još ima ljudi koji ne shvaćaju da ovo nije šala

Vesna Šalig u OB-u Varaždin radi već 24 godine, a 14 godina je glavna sestra Odjela za infektologiju. Tijekom svoga rada na Infektologiji već se susretala s epidemijama (ptičja gripa i svinjska gripa), a pripremali su se i za ebolu.

Imamo dobru suradnju s našom klinikom za infektivne bolesti, tako da smo prije nekoliko godina prošli taj dio odijevanja i skidanja zaštitne opreme. Kad se pojavio koronavirus, na neki smo način već bile educirane pa smo samo obnovile stečeno znanje - kaže Vesna Šalig koju je iznenadio broj pacijenata zaraženih virusom COVID 19.

Iako smo mi u zdravstvenom sustavu znali da će se virus vratiti, odnosno da će nastupiti ovaj drugi val, nismo očekivali da će biti ovako dramatično. Još nas je više iznenadilo ponašanje ljudi koji se jednostavno ne pridržavaju mjera Stožera. Uporno govorimo jedno te isto: pranje ruku, distanca, nošenje maske, izbjegavanje privatnih i javnih okupljanja... Međutim, s obzirom na broj oboljelih u našoj županiji koji niti pada niti stagnira nego samo raste, strašno smo žalosni i tužni što ima ljudi koji još ne shvaćaju da ovo nije šala, virus je ovdje i neće samo tako nestati. Sve ovisi o nama - govori Vesna koja je, ističe, strašno umorna. Osam mjeseci radila je u smjenama sa svojim sestrama u dežurstvima, što je veliko opterećenje za medicinske sestre. One su do sada radile po 24 sata u dežurstvima, ali od 1. prosinca u dogovoru s ravnateljem ide se na 12-satno radno vrijeme, sljedeći dan je noćna smjena od 19 do 7 pa će, nadaju se, biti lakše.

Mi se brinemo o 50 pacijena-

lako smo mi u zdravstvenom sustavu znali da će se virus vratiti, odnosno da će nastupiti ovaj drugi val, nismo očekivali da će biti ovako dramatično. Međutim, još nas je više iznenadilo ponašanje ljudi koji se jednostavno ne pridržavaju mjera Stožera

ta smještenih na četvrtomu katu bolnice. Na svakom odjelu su samo četiri sestre koje se izmjenjuju svaka četiri sata, s tim da ujutro od 7 do 8.30 u sobe u kojima su pacijenti ulaze sve sestre da se obavi kompletna zdravstvena njega, izvadi krv, posloži sve što se može, izmjeri tlak, vitalne parametre, saturaciju... Popunjenost nam je sto posto. U sobama je centralizirani kisik s razdjelnicama, dva pacijenta mogu biti na centralnom kisiku i svaki može imati svoju dozu kisika.

Usto, imaju i velike boce od 50 litara kisika, 24 sata radi kotlovnica i 24 sata im je osigurana op-

skrba kisika s bocama.

Naši pacijenti su na kisiku do 25 litara, imamo zidne uređaje, neki pacijenti imaju potrebu do 15 litara, a neki do 35 litara kisika. Ako to nije dovoljno, onda se pacijenta stavlja na high flow aparate, gdje je protok kisika veći i 70 posto. Ako dođe do još većeg pogoršanja, pacijenta selimo na kirurški šok na respirator - pojašnjava.

Nagledali su se, kaže, vrlo teških kliničkih slika jer na njihov odjel dolaze pacijenti između 7. i 14. dana bolesti, kada obično nastupa pogoršanje.

Svi naši pacijenti u startu imaju i pneumoniju, a pogoršanja su vidljiva iz dana u dan. Na primjer, pacijent sa šest do deset litara kisika završava s 25 i na kraju završi na respiratoru. Pacijentima je vrlo teško, teško im je disati, nedostaje im zraka, teško im je napraviti bilo kakav pokret, skinuti se, obući, otići do toaleta i obaviti osnovne fiziološke potrebe. Imaju pritisak u prsima, nedostatak snage, doslovce nemaju snage ni skinuti gornji dio pidžame - opisuje glavna sestra Odjela za infektologiju OB-a Varaždin te naglašava iznimno dobru komunikaciju s Upravom bolnice:

Ako se dogodi bilo kakvo bolovanje i izolacija, na dnevnoj razini se radi raspored. Dobro funkcioniramo, imamo dovoljno opreme, lijekova i sestra. Naravno, uvijek bi trebalo više sestra, ali, prema mogućnostima, koliko nam treba, toliko nam daju da složimo raspored.

Na njezinu odjelu radi 35 medicinskih sestra i nije došlo do prodora virusa među osoblje. Kad su kod pacijenata, nose kompletnu zaštitnu opremu. Postoji protokol za odijevanje i skidanje zaštitne opreme, čega se svi pridržavaju.

Ne smije biti pogreške, kontroliramo i educiramo jedni druge. Uvijek je netko pored sestara koje izlaze iz soba s pacijentima da pripazi kad se skidaju, nakon toga islijedi izlazak na svjež zrak 10 - 15 minuta. E sad, nakon tri-četiri sata u zaštitnom odijelu kompletno ste mokri i oznojeni, a izađete na hladan zrak vani. Teško je, ali prodora virusa među ljudstvo nije bilo.

Nakon izlaska, sestre se trebaju u sat i pol, koliko imaju vremena, skinuti, otuširati i ispisati sestrinsku dokumentaciju, papirologija mora štimati. Ako nešto trebaju pojesti i popiti, razdvajaju se, za takvo što imaju više prostorija.

Nikad nas nije dvojje zajedno u sobi i nikad ne jedemo zajedno. Kad jedete ili pijete kavu, morate skinuti masku, a tako dolazi do mogućnosti zaraze među osobljem. U svakom trenutku i na svim razinama moramo biti oprezni - zaključila je Vesna Šalig.

Svi naši pacijenti u startu imaju i pneumoniju, a pogoršanja su vidljiva iz dana u dan. Na primjer, pacijent sa šest do deset litara kisika završava s 25 i na kraju završi na respiratoru. Pacijentima je vrlo teško, teško im je disati, nedostaje im zraka, teško im je napraviti bilo kakav pokret, skinuti se, obući, otići do toaleta i obaviti osnovne fiziološke potrebe

ANICA SEKOVANIĆ, GLAVNA SESTRA OB-a VARAŽDIN, POMOĆNICA RAVNATELJA ZA SESTRINSTVO

Zdravstveni radnici daju sve od sebe, ali pomozite nam - vodite brigu o sebi i drugima

Anica Sekovanić, glavna sestra OB-a Varaždin, pomoćnica ravnatelja za sestrinstvo, u razgovoru je spomenula da je kao medicinska sestra sudjelovala u Domovinskom ratu te da se sadašnja situacija može usporediti s ratom:

- Svi smo sada zajedno u borbi, kao i za vrijeme rata, samo je sada neprijatelj korona, nevidljiv i nepredvidiv te svuda oko nas.

Napominje kako zbog pogoršanja epidemiološke situacije dolazi do opterećenja sustava i sada se još više osjeti nedostatak medicinskih sestara, što zahtijeva drukčiju organizaciju rada.

Morali smo rad sestara organizirati u turnusima i dežurstvima kako bismo pokrili smjene. Ako vam se dogodi da popodne neka kolegica kaže da je pozitivna, morate naći zamjenu. Organizacija rada mora biti brza i prilagodljiva situaciji, što zahtijeva fleksibilnost osoblja. Medicinske

sestre s drugih odjela jednostavno smo preraspodijelili na covid radilišta i opservacije. U Općoj bolnici Varaždin sestre rade na tri lokacije u Varaždinu - u Službi za plućne bolesti, u TBC-u Klenovnik i u Službi za produženo liječenje i palijativnu skrb u Novom Marofu. U službama,

uz kronične i palijativne bolesnike, sestre se skrbe i za covid pacijente jer smo i na te dvije lokacije otvorili covid odjele - pojašnjava glavna sestra OB-a Varaždin koja radi već 38 godina.

S povećanjem broja oboljelih više vremena provodimo u bolnici nego doma, pogotovo u posljednja dva mjeseca. Moram pohvaliti sestre, nikada nismo naišli na neki otpor, negodovanje zbog preraspodjele ili ako moraju doći u smjenu zbog oboljele kolegice, svi su jednostavno ovdje na svojim radilištima, odazovu se. Uz odobrenje Ministarstva zdravstva i Hrvatske komore medicinskih sestara, kad je bilo najteže, poslali su nam u ispomoć deset medicinskih sestara iz Varaždinskih Toplica, nakon toga 11 sestara iz KBC-a Rebro. Sada su nam došle u ispomoć sestre iz OB-a Zadar i iz Pule, kolegice će doći iz Gradiške, Koprivnice i Doma zdravlja Varaždin - govori

ri Anica.

Za negatore ozbiljnosti pandemije glavna sestra varaždinske bolnice ima poruku:

Koronavirus nije izmišljotina, u OB-u Varaždin na današnji dan, 30. studenog, od koronavirusa se liječi 231 bolesnik. Od toga je 21 na respiratoru, a danas smo imali i devet umrlih. To su brojke koje su poražavajuće, molim sve da poštivaju mjere i da ozbiljno to shvate, da se odgovorno ponašaju. Zdravstveni radnici su ovdje da pomognu, uvijek su bili i bit će, ali pomozite nam, vodite brigu o sebi i o drugima. Korona ne pogađa samo starije, ima i mnogo mladih pacijenata.

Pacijenti koji su teško oboljeli, pričaju da nisu mislili da je korona tako ozbiljna bolest.

Oni budu dobro, a onda im se stanje pogorša. Pacijenti koji su u bolnici su na kisiku, oni s lakšim simptomima idu doma - objašnjava Anica Sekovanić.

NEVENKA IVEK, MEDICINSKA SESTRA NA HITNOM PRIJEMU OB-a VARAŽDIN

Ne obazirem se na kraj smjene, ostajem koliko treba, kao i svi ostali

Nevenka Ivek medicinska je sestra koja ima već 35 godina radnog staža, međutim, ovo što sada svakodnevno gleda radeći s covid pacijentima je, ističe, izvan svega što je do svada vidjela. Radi na Hitnom prijemu OB-a Varaždin.

U posljednjih nekoliko tjedna svaki dan imamo velik broj pozitivnih pacijenata koji dolaze s pogoršanim stanjem, kao i pacijenata koji su u teškom stanju a kojima se tek kod nas otkrije da su pozitivni - priča Nevenka Ivek koja, baš kao i njezine kolegice, ulaže velike napore radeći u novonastalim prilikama.

Danas će mi smjena biti gotova u 15 sati, ali niti jedan dan moja smjena ne završava kad bi trebala završiti, ostajem ovdje koliko treba, kao i svi mi. Ostale sestre i tehničari rade po 24 sata u smjenskom radu, cijelo vrijeme

imamo barem četiri medicinska tehničara ili sestre koji zbrinjavaju covid pozitivne i visoko sumnjive bolesnike, a ostale medicinske sestre zbrinjavaju redoviti hitni prijem odnosno pacijente koji dolaze zbog drugih tegoba - objašnjava.

Posao joj se, kaže, znatno promijenio zbog toga što je Hitni prijem pod pritiskom većeg broja pacijenata, s tim da od početka pojave koronavirusa imaju tri radilišta. Jedno je redovni hitni prijem na kojemu su pacijenti koji nisu pozitivni, drugo su kontejneri, kojih u ovom trenutku pred OHBP-om ima deset, a treće je izolacija u koju smještaju životno ugrožene pacijente koji su ili pozitivni ili visokosuspektni na infekciju virusom.

Medicinske sestre moraju brzo reagirati i imati znanje da bi se mogle brinuti o životno ugrože-

nim bolesnicima. Riječ je o pacijentima koji vrlo teško dišu i koji usto mogu imati komorbiditet odnosno druge bolesti. Kod njih je potrebno izvršiti velik broj vrlo

složenih i dijagnostičkih i terapijskih postupaka u kratkom roku te ih treba pratiti ponekad i dulje od 12 sati do konačnog smještaja na odjel - govori Nevenka koja je i svoj privatni život podredila poslu: Imam sreću da imam dvije kćeri, jedna je prosvjetni a druga zdravstveni radnik pa i one same pokušavaju imati što manje kontakata izvan svoga obiteljskog kruga. Viđamo se otprilike jedanput u dva mjeseca, s tim da dobro pazimo da taj kontakt bude na razini epidemioloških mjera, dakle, siguran.

Žalosti me kad pročitam što sve ljudi pišu po društvenim mrežama. Svaki bolesnik zaslužuje jednaku pažnju, a oni slabiji trebaju imati veću skrb i veću brigu svih nas. Svima onima koji ne vjeruju u prisustvo virusa, ne želim da ga sami osjete na svojoj koži, želim da ostanu zdravi i da se malo više informiraju, pročitaju pa će vidjeti da je riječ o bolesti koja izaziva velike komplikacije. Ništa nije garancija da ćemo proći s najblažim simptomima - zaključila je Nevenka Ivek.

KSENIJA KUKEC, GLAVNA SESTRA ODJELA ZA ANESTEZIOLOGIJU, REANIMATOLOGIJU I INTENZIVNO LIJEČENJE OB-a VARAŽDIN

Na žalost, sve nam češće dolaze mlađi ljudi

Ksenija Kukec, glavna sestra Odjela za anesteziologiju, reanimatologiju i intenzivno liječenje OB-a Varaždin, svakodnevno viđa vitalno ugrožene pacijente kojima je potrebna terapija respiratorom odnosno mehanička ventilacija. U varaždinskoj Intenzivnoj su, na žalost, u posljednje vrijeme kapaciteti popunjeni. Mi radimo s kritičnim pacijentima, naučeni smo i na smrt i na loš ishod liječenja. Godišnje nam u prosjeku umre 70 pacijenata, a samo ovaj mjesec, studeni 2020., umrlo ih je 40. Svima nam je vrlo teško nositi se s tim. Sve učinite sa svom modernom tehnologijom da sačuvate nečiji život i na kraju sve završi smrtnim ishodom, to je svima teško. Ima pacijenata koji se oporave pa im se stanje naglo pogorša. Pacijenata je mnogo, u normalnim okolnostima imamo po sedam, osam pacijenata na Intenzivnoj, a sada

Mi radimo s kritičnim pacijentima, naučeni smo i na smrt i na loš ishod liječenja. Godišnje nam u prosjeku umre 70 pacijenata, a samo ovaj mjesec, studeni 2020., umrlo ih je 40. Svima nam je vrlo teško nositi se s tim

ih je 24. Na žalost, sve nam češće dolaze mlađi ljudi - kaže Ksenija.

Dodaje kako se nada da neće doći u situaciju da moraju birati koga staviti na respirator:

Mislim da smo još uvijek u dobru situaciji i da do toga neće doći. Zahvaljujući Ravnateljstvu i Ministarstvu, uspjeli smo nabaviti velik broj respiratora. Otprilike deset posto hospitaliziranih završi na respiratoru i nadam se da će ta brojka ostati, odnosno da ćemo sve teške pacijente kojima je to potrebno moći zbrinuti na respirator. Imamo na raspolaganju 25 respiratora za covid pacijente, tu postoji i opcija anestezioloških uređaja, s tim da imamo još nekoliko opcija za teške pacijente. Iskreno mislim da neće doći do toga jer još ima i bolnica koje nisu toliko opterećene. Uvijek postoje mogućnosti za zbrinjavanje pacijenata - zaključuje Ksenija Kukec.

NENAD KUDELIĆ, RAVNATELJ OB-a VARAŽDIN

Niti jedan bolnički sustav nije pretpostavio da bi se mogla dogoditi ovakva situacija

Nenad Kudelić ravnatelj je OB-a Varaždin.

Varaždinska politika, župan Čačić, bila je za tvrdo zaključavanje za cijelu Hrvatsku od samoga starta?

Mi možemo i trebamo akceptirati činjenicu da se ne mogu vrlo često donositi epidemiološke mjere za Hrvatsku u istom trenutku zato što epidemiološka situacija nije ista, podneblje nije isto, klima je različita, način funkcioniranja i života ljudi su u različiti, mislim na način koji pogoduje širenju virusa. Ako se sjetite situacije od prije šest mjeseci, vidjet ćete da smo mi u Varaždinskoj županiji prvi imali pacijente oboljele od koronavirusa. Dakle, u vrijeme kada su u Zagrebu bila tri pacijenta, u Varaždinu su bila četiri na liječenje.

Otkud toliki broj oboljelih u Varaždinskoj županiji, stanje nije dobro?

To smo, epidemiološki, napisali velikoj povezanosti s Italijom. Sjever RH još uvijek je među razvijenijim krajevima u državi, imamo mnogo prometnih veza sa sjevernom Italijom i velike tvrtke s velikim brojem zaposlenih na području županije koje su poslovno vezane s Italijom. Osim gospodarskog faktora, utjecaj u ovom trenutku ima i činjenica da kod nas zima dolazi

najranije, mi smo geografski najsjevernije i ljudi se najranije počnu zadržavati u zatvorenim prostorima. Naši ljudi nisu ni manje ni više neodgovorni u usporedbi s ljudima iz drugih krajeva Hrvatske, to je jednostavno uvjetovano i tim faktorima. Civilni stožer Varaždinske županije tražio je strože mjere uzimajući u obzir podatke o broju hospitaliziranih pacijenata i kretanjima epidemije. U konačnici, Nacionalni stožer prihvatio je većinu mjera. I sam taj podatak svjedoči da su i oni pokazali poznavanje situacije i potrebe provođenja različitih epidemioloških mjera na različitim područjima.

Kako se kao ravnatelj nosite sa situacijom?

Organizirati način rada u bolnici u ovom trenutku izuzetno je teško. Pritisak na Objedinjeni hitni bolnički prijem (OHBP) i na Hitnu službu višestruko se

pojačao. Primjerice, ako kompariramo isto razdoblje u prošloj godini, u ovom trenutku u Hitnu službu dolazi 2,5 puta više pacijenata nego prije. Već sama ta činjenica izaziva reorganizacijske poteze i povećanje broja ljudi koji rade u OHBP-u. Nadalje, imamo strahovito velik broj pacijenata, u ovom trenutku govorimo o 321 pacijentu na bolničkom liječenju. Riječ je o pacijentima koji zahtijevaju posebnu skrb i poseban režim rada. Medicinske sestre, tehničari i liječnici ulaze pacijentima u zaštitnoj opremi. To su uvjeti rada u kojima možete izdržati četiri, najviše pet sati. Dodatno organizacija smjena zahtijeva i veći broj ljudi. Često mi bude postavljeno pitanje kako je moguće da ste popunjavali šatore ako znamo da OB Varaždin raspolaže s 411 kreveta a imali ste samo 230 pacijenata. No, u tom trenutku bilo ih je više.

JADRANKA JOSIPOVIĆ, MEDICINSKA SESTRA U OBJEDINJENOM HITNOM BOLNIČKOM PRIJAMU

Mjere donose rezultate, teško je, ali zdravije je u ovom trenutku važnije

Jadranka Josipović, medicinska sestra koja radi u Objedinjenom hitnom bolničkom prijemu (OHBP), s kolegicama, ovisno o dogovoru i rasporedu, u OHBP-umijenja radilišta, rotiraju se. U posljednje vrijeme rade i s pacijentima oboljelima od koronavirusa.

Sve je više oboljelih, sve više pozitivnih pacijenata. Mi zapravo kroz OHBP do sada nismo trebali primati covid pozitivne pacijente, ali kako je sve prezašćeno i kako je velik broj takvih pacijenata, primamo ih.

Kakav je u tom slučaju postupak?

Hitna doveze pacijenta dokazano pozitivnog na koronu u našu epidemiološku ambulanu koja je izdvojena i ne nalazi se unutar Hitnog prijema, nego s vanjske strane pokraj ulaza. Mi obučemo zaštitnu opremu, pregledamo pacijenta i, ako je potrebno, dok ne dođu svi nalazi smještamo ga u našu opservaciju u izolirani dio gdje imamo odvojenu sobu u kojoj su pacijenti pozitivni na Covid-19. Nakon kompletne obrade, ili budu hospitalizirani ili otpušteni kući. Najčešće ih uputimo dalje na hospitalizaciju. U osječkom KBC-u oboljeli od Covid-a 19 hospitalizirani su na Odjelu infektologije. U KBC-u Osijek liječi se više od 230 pacijenata. Neki su smješteni u Županijsku bolnicu u Našicama koja je u međuvremenu postala Covid bolnica.

Uvijek je bio, a danas posebno težak posao medicinske sestre?

Da bi netko bio medicinska sestra ili medicinski tehničar, taj posao mora voljeti. To ne može raditi svatko, to je i poziv i zanimanje. Ako ga volite, nije vam ništa toliko stresno ni toliko teško. Ima teških situacija, kad nam pacijent umre... Ali, nakon toliko godina rada nema neke neodržljive situacije koja bi nas specijalno iznenadila. Taj stres nije možda toliko nagomilan kao kod mladih ljudi koji nemaju iskustvo. Kod njih ponekad prevlada strah, nelagoda, ne znaju kako bi

Trenutačno je ovdje 40 pacijenata na respiratoru. Malo ih se oporavi. Prije su to bili stariji pacijenti s kroničnim bolestima, a sada dolaze sve mlađi i mlađi. Dolaze nam i oni rođeni 1990. godine, ali i ljudi koji nemaju nijednu prije dokazanu bolest

se obratili obitelji, kako komunicirati s nekom starijom osobom koja nema pratnju, njih također treba malo utješiti i smiriti.

Okitili ste i bor za Božić unutar OHBP-a?

U cijeloj ovoj teškoj situaciji okitili smo i bor i cijeli Hitni prijem da tim bolesnim ljudima dolazak učinimo malo ljepšim. Tko god je došao, čak i u 4 sata ujutro, rekao je da imamo prekrasan bor.

Ima onih koji se još uvijek neodgovorno ponašaju tvrdeći da koronavirus ne postoji?

Neki koji su pozitivni kažu da do sada nisu vjerovali da ta korona postoji. Žao mi je kad čujem

da se po gradu, s obzirom na to da su kafići zatvoreni kako bi se smanjio broj oboljelih, neki ljudi neodgovorno ponašaju. Kad dođu k nama, govore „ma eto, tako, dogodilo se, nisam ni osjetio“, malo me boljela glava jedan dan, popio sam tabletu i prošlo je“. Ali, problem je u teško bolesnim pacijentima na respiratoru. Trenutačno je ovdje 40 pacijenata na respiratoru. Malo ih se oporavi i skine s respiratora. Prije su to bili stariji pacijenti s kroničnim bolestima, a sada dolaze sve mlađi i mlađi. Dolaze nam i oni rođeni 1990. godine, ali i ljudi koji nemaju nijednu prije dokazanu bolest. Prije su to bile obične osobe s dijabetesom, pretili, s

visokim tlakom, onkološki pacijenti, sada dolazi sve više mladih i do jučer vrlo zdravih ljudi.

Imali među medicinskim osobljem zaraženih?

Kod nas nije zabilježen znatniji prodor virusa među osoblje, imali smo pet do šest slučajeva, imali smo i djelatnika koji su izvan ustanove bili su u kontaktu sa zaraženima pa su bili u samoizolaciji, sada troje-četvero, tako da još dobro funkcioniramo. Međutim, već nas hvata panika sada pred blagdan. Imamo utvrđen raspored koji se mijenja po potrebi, nekad i dva puta tijekom dana. Povezani smo u grupu Objedinjenog hitnog prijema, pratimo poruke pa, ako se nekome nešto dogodi, uskaćemo jedni drugima. Ako ne bude mogli sve pokriti, dobit ćemo pomoć s drugih radilišta. Između tih smjena ne možemo se posvetiti svojoj djeci ni obitelji. To je velik problem kod ovih mladih sestara i tehničara, oni dođu kući, dočekaju ih dječica koja poletje prema njima, a oni ne znaju bi li ih zagrlili. Boje se zagrliti i izljubiti vlastitu djecu.

Kako reagiraju pacijenti kad saznaju da su pozitivni na koronu?

Začude se na trenutak „pa joj, pa kako, pa gdje, nikamo ne idem, nisam bio u kontaktu...“, a kad malo razmisle, sjetu se „da, bio sam, bio mi je brat u dvorištu, bili su unuci, bili smo na krizmi...“ Mi pitamo na ulazu gdje su bili, jesu li putovali preko granice, jesu li bili na okupljanjima... Nismo, nismo, nismo... Ali, kad dođu na pregled, to je druga priča. Imali smo jednoga pacijenta koji je prije pregleda uzeo lijek za snižavanje temperature. Dođe k nama i govori da mu je loše, da ima osjećaj kao da će se onesvijestiti. Jeste li mjerili temperaturu, nisam. Kroz šator je prošao bez temperature, na ulazu nije imao temperaturu. Da nije uzeo lijek, izmjerili bismo mu temperaturu i postavili se drukčije. Ovako je doveo u opasnost sve koji su bili tamo. Uvijek govorim pacijentima da moraju biti potpuno iskreni.

LIDIJA GAVIĆ, MEDICINSKA SESTRA NA KLINICI GINEKOLOGIJE, SADA NA ISPOMOĆI U RESPIRACIJSKOM CENTRU KBC-a OSIJEK

Poručujem svakome da se pridržava epidemioloških mjera, Covid-19 postoji i smrtonosan je

Dosta radimo, ljudi su iscrpljeni, nekima oslabi imunitet. Za sada među zaposlenicima nema mnogo slučajeva korone, ali ako bude veća navala, ne znamo koliko ćemo izdržati opterećenje

Lidija Gavić, medicinska sestra na Klinici za ginekologiju, sada, prema rasporedu, radi u Respiracijskom centru KBC-a Osijek.

Svega sam se nagledala i naslušala. Kako smo mi jedan od četiri klinička bolnička centra, iz ostalih gradova k nama prebacuju pacijente u teškom stanju. Općenito takvi imaju ili kronične ili autoimune bolesti pa ih se, ovisno o tome i ako se skinu s respiratora, prebacuje na odjele kojima pripadaju. Nažalost, Respiracijski centar stalno je pun. Većinom su to pacijenti starije životne dobi, obično imaju kronične bolesti ili dijabetes, visok tlak ili karcinom. Liječe se na drugim odjelima i da nema korone.

Ima li dovoljno respiratora s obzirom na broj oboljelih?

Respiratora za sada ima dovoljno. Imamo i uređaje za brzi protok kisika, to je za lakše oboljele pacijente. Oni teže oboljeli su intubirani i spojeni na respirator.

Pože li neki pacijenti, koji su pri svijesti, da im dođe svećenik i pruži bolesničko pomazanje?

Ima onih koji žele svećenika za bolesničko pomazanje, svećenik dođe, mi ga pripremimo, i on je u kompletnoj zaštitnoj opremi i tako pristupa bolesniku. Naravno, poštiva se svačija vjera pa i u prehrani.

Je li osoblje iscrpljeno, ima li među vama oboljelih?

Dosta radimo, ljudi su iscrpljeni, nekima oslabi imunitet. Za sada među zaposlenicima nema

mного slučajeva korone, ali ako bude veća navala, ne znamo koliko ćemo izdržati opterećenje.

Za sada smo u turnusima, svaki tim ima vođu koji organizira posao. U svakoj smjeni su po dva tima koji se izmjenjuju. Dok je jedan tim unutra, onaj koji je vani dostavlja što im treba. Broj sestra i tehničara u Respiracijskom centru se mijenja, ovisno o potrebama pacijenata.

Rad u zaštitnoj opremi?

Velik je napor raditi u zaštitnoj opremi, teško je. Izademo potpuno dehidrirani, iscrpljeni.

Bojite li se korone?

Ne bojim, ali se, kao što kaže moja kolegica, brinem, imam djecu pa nikad ne znaš. Kad dođem kući, prije nego što ih zagrlim, poljubim, još jednom se istuširam. Mama mi je kronična dijabetičarka, držimo razmak, kontakti su svedeni na minimum.

Poručujem svakome da se pridržava epidemioloških mjera. Covid-19 postoji i smrtonosan je, napada dišni sustav, pacijentima je teško disati, potreban im je kisik.

ELVIR MUJAKIĆ, MEDICINSKI TEHNIČAR NA ODJELU HEMODIJALIZE U OB-u KARLOVAC

Preuzeli smo i covid pozitivne pacijente iz ogulinske bolnice

Medicinski tehničar Elvir Mujakić u Općoj bolnici Karlovac radi 24 godine, a od toga na Odjelu hemodijalize pune 23.

Naš odjel specifično je radilište, pogotovo u ovim uvjetima. Specifično je, naime, po tome što ovdje nije riječ o uobičajenim bolničkim pacijentima, liječenju tipa dnevne bolnice. Ovdje pacijenti na terapiju hemodijalize dolaze dvaput tjedno. Sada u situaciji pandemije, svaki ih put moramo testirati, Događa se da je isti pacijent danas prije terapije negativan, a već domalo, sljedeći put pozitivan. Stoga je gotovo cijeli naš tim bio u samoizolaciji, naše tri medicinske sestre bile su pozitivne na koronu - govori Elvir Mujakić. Dodaje kako im se sada obim posla još pojačao: Preuzeli smo i covid pozitivne pacijente iz ogulinske bolnice, po potrebi dijaliziramo i pacijente sa svih ostalih odjela, pa i one pozitivne. U svakom slučaju, ističe Mujakić, živimo i radimo u vrlo izazovnim vremenima. Otežavajuća okolnost je i rad u kompletnoj zaštitnoj opremi. Ipak, ima i dobrih vijesti: Dobili smo, valja naglasiti, novi odjel hemodijalize, u prizemlju, nije više tamo gdje je bio od 1935. godine. Sada imamo mnogo bolje uvjete rada, samo da prođe ova pandemija.

ŽELJKA HABULIN, MEDICINSKA SESTRA NA ODJELU INTENZIVNE U OB-u KARLOVAC, SADA U RESPIRATORNOM CENTRU COVID BOLNICE

Mi smo naučeni raditi, ali ovo je doista zahtjevna situacija

Željka Habulin medicinska je sestra koja 13 godina radi na Odjelu intenzivne u Općoj bolnici Karlovac, a sada u Respiratornom centru covid bolnice u tzv. donjoj bolnici.

Mi smo naučeni raditi naporno, dugo, ali ovo je dodatan udarac za sve nas, teško nam je. Podijeljeni smo u timove od po sedam sestara, svaka četiri sata izmjenjujemo se u Respiratornom centru. Nas dvije ili tri odlazimo u centar, a četiri ili pet ostaje u intenzivnoj. Kad prođu ta četiri sata, naš posao ne staje, iz centra se vraćamo našim pacijentima koji su u intenzivnoj i nastavljamo raditi - govori Željka Habulin.

Naravno da se bojimo zaraze, no ne bojim se toliko za sebe, koliko za svoju obitelj. Bojim se za svoje dijete, roditelje... Mislim da bi oni to teže podnijeli nego mi koji smo i ovako u doticaju s kojekakvim bakterijama i virusima - ističe Željka, no i dodaje kako smatra da je najzaštićenija u bolnici s obzirom na to da cijelo vrijeme u bolnici moraju nositi zaštitnu opremu.

Obožavam svoj posao. Ne bih ga mijenjala ni za što, ne bih išla nigdje drugdje raditi, ali da je teško, teško je. No, nadamo se da će i ovo brzo proći. Da barem vidimo kraj svemu ovome - zaključuje Željka Habulin.

JOSIPA ROŽMAN, GLAVNA SESTRA ODJELA ZA PSIHIJATRIJU OB-a KARLOVAC, PREDSJEDNICA PODRUŽNICE HSS MS-MT-a

Dodatak je ostao isti, a posao teži

Josipa Rožman glavna je sestra Odjela za psihijatriju Opće bolnice Karlovac posljednjih sedam godina i predsjednica podružnice HSS MS-MT-a.

U posljednje vrijeme, govori, sestre su se malo okupile, okrenule jedna drugoj. Međutim, sestre u karlovačkoj bolnici, objašnjava, suočavaju se s dosta problema, velikih. U prvo me redu, malo ih je, sada je to jasnije nego ikad prije. Smatra i kako izmjene sestara u covid centrima svaka dva tjedna nisu dobar potez, čovjek se ne stigne ni uhodati a već

odlazi, drugi pak koji dolaze tek trebaju prihvatiti konce. Problem je i činjenica da se stre sa svakog odjela odlaze u covid centar pa odjeli, tako i psihijatrijski, ostaju bez dovoljno sestara. Kad se radi s manje sestara na odjelu, to uvjetuje nejednako radno vrijeme koje je nama sestrama uvijek pravi problem. Sestre u OB-u Karlovac rade nejednako, što znači da prekovremeni sat nije prekovremeni nego je nejednak i iskoristit će se kad bude prilika. Dakle, djelatnik jedno vrijeme radi dulje, a jedno kraće, što može trajati naj-

više godinu dana, a sav taj višak koji nastaje tijekom mjeseca nije prekovremeni nego nejednak. U posljednjih nekoliko mjeseci u izloženim odjelima ljudima su plaćeni prekovremeni, ali samo po pozivu. Imamo dodatak od 28 posto, dodatak za covid odjele. Međutim, tu su nam opet oštećene kolegice iz šok sobe koje imaju dodatak od 28 posto, ali rade pod otežanim uvjetima rada. Dodatak je ostao isti, a posao teži. Tako je u cijeloj Hrvatskoj i to je veliki problem - zaključuje Josipa Rožman.

SNJEŽANA MIRILOVIĆ, GLAVNA SESTRA NA ODJELU ZA INFЕКТОLOGIJU U OB-u KARLOVAC

Koliko god nam sestara pošalju, ima posla za još toliko

Snježana Mirilović glavna je sestra na Odjelu za infekcologiju u Općoj bolnici Karlovac, sada covid bolnici. Na Infekcologiji radi šest godina, a ima punih 25 godina radnoga staža.

Vjerujte, nitko mi ne zavidi na tome što sam glavna sestra u covid centru. Sve ide preko mene, od teških pacijenata, teških uvjeta rada do borbe s brojem sestara, administracije, zaštitne opreme... Sve to treba organizirati, uskladiti, golem je to pogon, velika mašinerija u organizaciji covid odjela - govori Snježana.

Mi sestre, dodaje, moramo imati onu toplinu u pristupu pacijentu, ali je ne možemo pokazati u ovoj situaciji, djelujemo kao roboti. I rodbini pacijenata vrlo je teško, ne mogu vidjeti svoje najbliže, a ako s dogodi smrtni slučaj, kad im javimo da je pacijent umro, to iznimno teško prihvate. Dok nije bilo pandemije, rodbina pacijenata vidjela je da se oko njih nešto poduzima, da im se stanje poboljšava ili pogoršava, bili su uključeni, vidjeli što

Josipa Rožman, Dina Fudurić, Snježana Mirilović, Željka Habulin i Elvir Mujakić

se događa. Iako se oko pacijenata sve maksimalno poduzima i sada, rodbina i bližnji to ne vide. Nemaju taj period prilagodbe ako su pacijenti lošije, nemaju se vremena psihički pripremiti za najgore. Sada im ostaje u zraku pitanje je li se poduzelo sve. Kad im javimo smrtni ishod bližnjega, nisu sigurni ni je li u lijesu baš taj čovjek. Često nas znaju pitati jesmo li sigurni da je to njihov otac, brat, majka... Pred njima je samo zatvoren lijes. Onda preko sitnica, osobnih stvari prihvate situaciju. Ako je netko silno uznemiren i pita se je li u lijesu njihov otac, muž, brat ili majka, supruga, predložim da uz zaštitnu opremu otvorimo lijes, neka pogledaju i uvjere se. Ali

eto, još uvijek to nitko nije tražio - kaže Snježana. U karlovačkoj j e bolnici oko 150 ljudi umrlo od koronavirusa, a Snježanu Mirilović osobito uznemirava činjenica da mnogi ljudi još uvijek misle da je korona bezazlena ili da uopće ne postoji.

Susretala sam se s komentarima da je ova bolest izmišljotina. Ako tako mislite, dodite na odjel, provedite jedno popodne s pacijentima, bez zaštitne opreme.

Zasad se, govori, kadrovski pokrivaju, ali zbog samih uvjeta rada i težine posla ljudi nikad dosta. Koliko god nam pošalju djelatnika u ispomoć, ističe, još uvijek ima posla za još toliko.

DINA FUDURIĆ, MEDICINSKA SESTRA NA ODJELU INTENZIVNE OB-a KARLOVAC

Sestro, nemojte me napustiti, samo budite ovdje, nemojte dopustiti da umrem

Dina Fudurić medicinska je sestra na Odjelu intenzivne Opće bolnice Karlovac već šest godina. U karlovačkom OB-u radi 15 godina, a prije Intenzivne, radila je na Ortopediji.

Moje radno mjesto je šok soba. Uvjeti rada su teški, ali mi smo navikli na to. Ipak, u ovoj situaciji suočavamo se s novim izazovima, radimo u zaštitnim odijelima, pod

punom zaštitnom opremom. Događa se da zapneš negdje, pokidaš skafander, moraš to pokrpati i nastaviti dalje. Nosimo i teške boce s kisikom, noćas smo, primjerice, unijeli 14 boca, samo u jednoj noći, umorni smo, pospani... Odradimo posao, a onda u 3 ujutro ponovno natrag. U tim skafanderima smo ponekad i promrzli, i gladni i žedni - govori Dina

Fudurić, ali i dodaje kako su se zbog svega toga međusobno malo više povezali, tu su jedni za druge jer, ističe, drukčije bi bilo još teže.

I Dina kaže kako su pacijenti prestrašeni, ne govore mnogo, ali na licima im se vidi duboki strah: Oni ne mogu vidjeti naše lice, onaj naš osmijeh sestrinski koji ih tješi jer naš posao je takav da mi sve svoje brige i probleme

ostavljamo doma i ovdje smo da njima pomognemo. Uznemireni su, nemaju zraka, a jedini ljudi koje viđaju smo mi, i to ovako maskirani. To što nam ne vide lice najteže mi pada, ne prepoznaju nas. Pružimo im ruku, i taj stisak ruke mnogo znači. Govore: „Sestro, nemojte me napustiti, samo budite ovdje. Nemojte dopustiti da umrem.“

LIDIJA ZETOVIĆ, MEDICINSKA SESTRA NA ODJELU ZA OFTALMOLOGIJU OŽB-a VINKOVCI, SADA NA COVID ODJELU

Sestre su maksimalno angažirane, iscrpljeni smo kao da radimo u rudniku

Lidija Zetović medicinska je sestra s 26 godina radnog staža. Radi na Odjelu za oftalmologiju OŽB-a Vinkovci, a trenutačno je preraspodijeljena na ispomoć na covid odjel u Općoj županijskoj bolnici Vinkovci.

Zahtjevan je posao raditi s pacijentima oboljelim od korone?

Radila sam 13 godina u šok sobi, moje radno iskustvo je takvo da sam se nagledala svega i svačega, ali ovo je doista težak posao. Sestre su maksimalno angažirane, iscrpljeni smo kao da radimo u rudniku. Radimo po pet sati u zaštitnim odijelima. Malo odeš van i odmah natrag. Stanke su kratke, pacijenti zahtjevni i ne nazire se kraj.

Sestre su se, imamo informaciju, diljem Hrvatske veoma zbližile rađajući s pacijentima oboljelim od korone?

Naš posao mora biti timski, ne možemo funkcionirati pojedinačno.

Uostalom, ljudi se uvijek zbližavaju u vremenima nevolja. Moramo biti ovdje jedni za druge, biti potpora jedni drugima i skladan tim, drukčije ne ide.

Koliko je medicinskih sestara angažirano za brigu o pacijentima oboljelim od korone?

U smjeni je po osam sestara, a tu je i pet sestara u dopodnevnoj smjeni. Ima i sestara koje uzimaju briseve, idu i po odjelima i vani uzimaju briseve. Mi smo sa sestrama koje su inače radile na zaraznom odjelu. Sestra sa zarazne uvijek ostane s liječnikom da daje terapiju, ostaju i još dvije koje pomažu. Terapija je mnogo i prilično je naporno. Ja sam, primjerice, jutros u 7.15 ušla u covid odjel, a izašla u 11.30. Prije ulaska odijevamo kompletnu zaštitnu opremu, prema jasno utvrđenoj proceduri. Prije nego što uđemo odlazimo u toalet jer sljedećih pet-šest sati nema skidanja opreme. Dehidriramo, teško je radi-

ti u opremi, ali moramo izdržati.

Kako pacijenti komuniciraju s vama?

Svi su vrlo uplašeni, ali i sretni što su uopće uspjeli doći do bolnice. Nekima, naime, bude toliko loše da ne mogu ni doći do nas. Oni koji se oporave govore kako

nisu mislili da je korona toliko opasna, a vrlo je opasna. Oboljeli se doslovno bore za dah i sretni su ako za nekoliko dana nastupi ikakvo poboljšanje. Imamo pacijenta od 48 do 80 godina, prosjek je 60-ak godina, ali pristizu sve mlađi. One s teškom kliničkom slikom, prema procjeni anesteziologa, upućujemo u Osijek u Respiracijski centar, naravno, ako u centru ima slobodnih mjesta.

Koliko je pacijenata u vinkovačkoj bolnici?

Na prvom katu sada je smješteno 30 pacijenata, a na drugom još određeni broj onih s lakšim simptomima. Najteži bolesnici su na zaraznom odjelu koji je pretvoren u covid odjel.

Ima li među medicinskim osobljem oboljelih od korone?

Bilo je prodora korone, imali smo i kontakata i samoizolacija, ali sada je sve pod kontrolom. Držimo se.

Oboljeli pacijenti, govori Svetlana, obično zovu Hitnu ako su u lošem stanju. Ako nisu vrlo loše, organiziraju se preko svoga liječnika. Ljudi mahom, dodaje, govore kako nisu mislili da je to tako opasno, mislili su da je korona kao obična gripa, no brzo promijenile mišljenje, kada se simptomi pogoršaju, shvate da je riječ o ozbiljnoj bolesti.

Sada su nam svi febrilni pacijenti suspekti. Za svaku takvu dojavu u punoj smo zaštitnoj opremi. Hitna si, naime, ne može dopustiti odlazak ljudi u izolaciju. Imamo ograničen broj ljudi, nema zamjene, ne možemo povući ljude s odjela kao što se to, na primjer, radi unutar bolnice. Imamo ljudi koliko imamo i moramo se dodatno zaštititi jer ako nam jedan tim ode 15 dana u izolaciju, drugi radi dvostruko - kaže Svetlana Benko te naglašava kako je velika nepravda što njezini kolege i ona, dakle, zaposlenici izvanbolničke Hitne, nemaju pravo na dodatak na rad s covid pozitivnim pacijentima, kao što je to slučaj u bolnici.

PULA

dekontaminiramo vozilo, odlazimo u šator za dekontaminaciju i tamo se skidamo pa odložimo korištenu opremu u infektivni otpad - objašnjava Svetlana Benko.

Radimo zapravo, navodi, sve isto kao i s ostalim pacijentima, samo što smo dodatno zaštićeni.

SVETLANA BRENKO, MEDICINSKA SESTRA U NASTAVNOM ZAVODU ZA HITNU MEDICINU ISTARSKE ŽUPANIJE

Mi iz izvanbolničke Hitne nemamo pravo na dodatak na rad s covid pozitivnim pacijentima

Svetlana Benko, medicinska sestra u Nastavnom zavodu za hitnu medicinu Istarske županije, danas je kao i mnoge druge medicinske sestre suočena s činjenicom da svakodnevno mora raditi s pacijentima pozitivnim na koronavirus.

Obim posla nam se, govori, znatno povećao, a i dodatna otežavajuća okolnost je rad u kompletnoj zaštitnoj opremi.

To nam i oduzima malo vremena jer mora se poštivati jasna epidemiološka procedura i pri odijevanju i pri skidanju opreme. Nosimo skafandere, imamo maske s filterima koji se mijenjaju, kape, bijeli kombinezoni, dugačke kaljače, rukavice... Kad se vratimo s terena odnosno posjeta pacijentima, najprije dezinficiramo kombi i očistimo što treba očistiti. Kad

IVAN SIČANICA, MEDICINSKI TEHNIČAR, PREDSEDNIK RADNIČKOG VIJEĆA I ČLAN UPRAVNOG VIJEĆA OB-a VUKOVAR

Sustav ne funkcionira na sustavnom upravljanju Ministarstva, nego na entuzijazmu zdravstvenih djelatnika

Medicinski tehničar Ivan Sičanica, predsjednik je Radničkog vijeća i član Upravnog vijeća OB-a Vukovar. U OB-u Vukovar radi od 2004., punih 16 godina, od svog prvog radnog dana. Dugo je radio u reumatološkoj ambulanti pa na Odjelu za psihijatriju, a sada na intenzivnom covid odjelu. Kad prođe korona, kaže, vratit će se na Odjelu za psihijatriju.

S kakvim izazovima se vi i kolege i kolege koji radite s pacijentima oboljelim od koronavirusa suočavate?

Ovo prelazi psihološke granice. Ovo je trenutak u kojem je zdravstvenim djelatnicima, pogotovo onima koji rade u covid odjelima i covid ambulantom, potrebna psihološka pomoć, i zbog psihičkih i zbog fizičkih napora. Tempo i stres na poslu, pogotovo na covid odjelima, je strahot.

Osjeća li se nedostatak ljudstva?

Na kraju krajeva, kad je riječ o Ministarstvu, moj je dojam da se sve ovo moglo mnogo bolje organizirati. Prvo, nama na intenzivnim covid odjelima nedostaje stručnog kadra. Sve se to moglo predvidjeti. Praktički, danas vam s ožnog odjela ljudi dolaze raditi na intenzivnu. Takvi djelatnici gurnuti su u vatru, bez ikakve pripreme, riječ je o poslovima koji se uče godinama. Nema sustavnih edukacija. Mi smo još relativno dobro kadrovski popunjeni kako je u ostalim bolnicama. Sustav će izgurati, razumijete, ali na entuzijazmu zdravstvenih djelatnika, kako liječnika, tako i medicinskih sestara i tehničara. Sustav ne funkcionira na sustavnom upravljanju Ministarstva zdravstva, nego na entuzijazmu zdravstvenih djelatnika.

Velika je smrtnost pacijenata na respiratorima i to svi naglašavaju?

Kod nas nema egzodusa zato što smo mi mali i sve teške slučajeve šaljemo u Osijek, ali oni koji rade u Respiracijskim centrima tipa Osijek i Dubrava, nagledaju se svega. Doslovno se taj krevet, kad već moram tako reći, i ne ohladi a na njega već dolazi drugi kandidat na respirator. Statistike kažu da je smrtnost na respiratorima gotovo 50 posto.

Koliko je trenutno pacijenata u Vukovaru?

Proširuju se odjeli, evo, kod

Mi smo još relativno dobro kadrovski popunjeni kako je u ostalim bolnicama. Sustav će izgurati, ali na entuzijazmu zdravstvenih djelatnika. S jedne strane, Ministarstvo i ministar govore o velikom značenju medicinskih sestara, kako su one iznijele covid krizu itd., a s druge upravnim vijećima šalju direktive da se ne smije zapošljavati medicinske sestre, ne priznaju im se visoke stručne sprede...

Ljeli, vjerovali u razne teorije zavjere o koroni?

Kod obole, teorije zavjere padaju u vodu. Dođu u stanju u kojem im nedostaje kisika. Ubrzano dišu, ali kisik ne dolazi tamo gdje treba. Teško to podnose, kao da im je zadnji dan, kao da će umrijeti, neki mole da ih se priključi na respirator. Konkretno, jedan pacijent bio je na nosnom kateteru kroz koji ide visok protok kisika. Bolje to nego da je na respiratoru jer je pri svijesti. Ali, čovjek stalno treba disati na nos, a njemu je to naporno, on bi disao na usta, doslovno mu život ovisi o tome hoće li zatvoriti usta i disati na nos. Takvih je slučajeva mnogo, ljudi se uspaniče pa ih trebamo i smirivati.

Prilično ste oštri prema Ministarstvu?

Kad je riječ o Ministarstvu, neću biti grozan, ali ne želim biti ni licemjerman. S jedne strane, Ministarstvo i ministar govore o velikom značenju medicinskih sestara, kako su one iznijele covid krizu itd., a s druge upravnim vijećima šalju direktive da se ne smije zapošljavati medicinske sestre, ne priznaju im se visoke stručne sprede... Postoje neka pravila o minimalnom broju sestara koliko ih smije biti, primjerice, u intenzivnoj njezi, tko što smije raditi. Problem je što Ministarstvo ne želi platiti više stručne sprede. Kažu, zaposlili su se na poslovima srednje stručne sprede, a ljudi rade poslove koje srednja stručna sprema ne smije.

rone među osoblje?

Ima toga dosta, svako malo netko na odjelu pozitivan je na koronu. Zbog nedostatka kadra ljudi ne mogu ići u samoizolacije. Recimo, ako ste bili u kontaktu sa zaraženim i ako ste negativni, automatski idete raditi. Računa se da, ako ste pod zaštitnom opremom, niste zarazni. Stalno stižu novi napatci za zdravstvene djelatnike, ne vrijedi za ostale jer zdravstvenih djelatnika nema dovoljno. Kad vam dva anesteziologa na jednom covid JIL-u odu u samoizolaciju, to je nepremostiv problem. Na neki način zdravstveni djelatnici su zaštićeni od ostalih jer su pod skafanderom, no problem je i nedostatak zaštitne opreme. Mi još ne osjećamo taj problem, ali kolege iz drugih bolnica govore da im nedostaje zaštitne opreme.

Neki su pacijenti, dok nisu obo-

MIHAELA PFEIFER, GLAVNA SESTRA RESPIRATORNO-INTENZIVISTIČKOG CENTRA U KBC-u SPLIT

Kad bi se svi pridržavali mjera, vjerujem da bi broj zaraženih bio poprilično manji

Pfeifer, glavna sestra Respiratorno-intenzivističkog centra u KBC-u Split, Dubrovčanka sa splitskom adresom od 2002., u bolničkom sustavu radi već tri i pol godine. Prije toga predavala je u srednjoj medicinskoj školi s obzirom na to da je, nakon završene više medicinske škole, dodatno stekla i Pedagoško-psihološko-didaktičko-metodičko obrazovanje (PPDMO) te položila stručni ispit kako bi mogla predavati u školi.

Trenutačno radi u Respiratorno-intenzivističkom centru na Križinama koji ima i odsjek na Firulama. Smješteni su, dakle, na više punktova i rade s bolesnicima oboljelim od koronavirusa.

Medicinske sestre rade u turnusima prema rasporedu 12, 12, 24 sata. Koriste, dakako, zaštitnu opremu prema svim epidemiološkim preporukama, ovisno o vrsti posla koji rade. U zaštitnoj opremi ne provode više od četiri sata, što uvjetuje preraspodjelu osoblja.

Nismo fiksirani na to da određenu minutažu provodimo unutra, radimo preraspodjele ovisno o obimu posla taj dan - napominje Mihaela.

Iako je medicinsko osoblje, ređi s pacijentima oboljelim od koronavirusa, izloženo veoma visokom riziku od zaraze, Mihaela Pfeifer smatra da su ipak, koristeći zaštitnu opremu, zaštićeniji od ostatka populacije.

Već samom činjenicom da radimo u zaštitnoj opremi, vjerojatnost zaraze prilično je mala. U vanjskom životu, izvan posla, znatno je veća mogućnost da ćete se zaraziti jer ne znate s kim sve dolazite u kontakt. U bolnici nikad nismo ušli na odjel a da nismo imali zaštitnu opremu. Iznimno je važno i provjetravanje, prozračivanje prostorija, posebno u ovim zimskim uvjetima kad su prostori grijane. Tako se smanjuje mogućnost koncentracije virusa u zraku u prostoriji u kojoj se boravi - objašnjava Mihaela, ali i dodaje kako uvijek postoji određena doza straha od zaraze:

Strah je uvijek prisutan, što je i logično, sve je to novo za sve nas. Međutim, mi splitske sestre spremne smo na izazov. Kad radi-

Strah je uvijek prisutan, što je i logično, sve je to novo za sve nas. Međutim, mi splitske sestre spremne smo na izazov. Kad radimo, radimo, bilo pod zaštitnom opremom na odjelu za pacijente oboljele od COVID-a 19, bilo u uobičajenoj uniformi na nekom drugom odjelu

mo, radimo, bilo pod zaštitnom opremom na odjelu za pacijente oboljele od COVID-a 19, bilo u uobičajenoj uniformi na nekom drugom odjelu. Svi smo mi jedan veliki tim: moji kolege i kolegice, liječnici, pomoćno osoblje, kuharice, osobe u praonici, vozači, laboranti... svi mi radimo u tzv. posebnim uvjetima. No, mi smo definitivno spremni, što god da bude potrebno, mi smo tu.

Mihaela Pfeifer posebno apostrofira zasluge pomoćnom osoblju, čistačicama, onima koji rješavaju infektivni otpad itd.

Nisu one isključivo čistačice, obavljaju i dosta drugih važnih poslova - ističe.

U trenutku kad smo s njom razgovarali, u KBC-u Split bilo je hospitalizirano 150 pacijenata oboljelih od koronavirusa. Broj varira od dana do dana, ponekad je velik broj novoprido-

lih, ali ima dana kada ih se i velik broj otpusti. I broj pacijenata na respiratoru na Križinama varira, mijenja se iz dana u dan, ali ih je do sredine prosinca 2020. bilo do 20.

Otkad smo počeli koristiti uređaje s visokim protokom kisika, visoka je uspješnost oporavka pacijenata. To se u posljednjih pola godine pokazalo veoma dobrim. S većim brojem uređaja, bili oni kupljeni ili dobiveni donacijama, možemo izliječiti više bolesnika.

Budući da je zima u punom jeku, pitanje je što će se dalje događati s virusom.

SPLIT

Otežavajuća je okolnost činjenica da je počela sezona gripe. Apeliramo na javnost da se barem minimalno pridržava epidemioloških mjera. Iskreno, nitko od nas nije ni za kakvo zatvaranje.

Mi koji smo na prvoj crti jednostavno želimo da svi drugi funkcioniraju, da ne ostaju bez posla jer je to veliki problem za sve... Kad bi se svi pridržavali mjera, vjerujem da bi broj zaraženih bio poprilično manji - uvjeren je Mihaela.

Međutim, ljudi koji olako shvaćaju zarazu virusom korone i koji smatraju da je riječ o izmišljotini, zapravo ne znaju o čemu pričaju.

Određeni broj ljudi koji zarazu prođe asimptomatski, dakle, bez ikakvih problema, sigurno će reći ili da korona ne postoji ili da je riječ o bezazlenoj bolesti, ali mi koji radimo s bolesnicima dobro znamo da to nije istina. To je bolest koja zahvaća pluća, izaziva upalu pluća i samim time stvara mnoge dodatne probleme, osobito kod pacijenata s komorbiditetom. Javnost mora biti svjesna da, kada kažu covid bolnica ili covid odjel, to ne znači da su ljudi hospitalizirani isključivo zbog zaraze koronavirusom. Riječ je o pacijentima koji već imaju akutnu bolest i zbog te akutne bolesti moraju na bolničko liječenje, a i pozitivni su na virus. Dakle, mi ne liječimo pacijente samo od virusa, nego liječimo i njihovu osnovnu bolest, bila ona kardiovaskularna, neurološka itd. Ako je, primjerice, neki pacijent imao infarkt i usto ima i koronu, mi liječimo i njegov infarkt.

Nadalje, imamo i pacijente koji su isključivo hospitalizirani zbog nekakvog stanja izazvanog virusom, a to je obično stanje respiratorne prirode, tako da im je u bolničkom liječenju propisana terapija kisikom, što nam je osnovna terapija - pojašnjava Mihaela Pfeifer.

Iako je medicinskim sestrama i ostalom osoblju u zdravstvenom sustavu u ovom trenutku teško u borbi s nevidljivim neprijateljem, oni se ne boje posla.

Mi smo izabrali taj poziv, tako da tijekom našeg radnog vijeka ne možemo ni znati što nas sve očekuje. Ekipa koja je trenutačno unutar bolnice preraspodijeljena s drugih odjela za rad u Respiracijskom centru požrtvovna je ekipa. Za sada nam dobro ide. Svi znamo zbog čega smo ovdje. Novo radilište dobro funkcionira. Razumijemo i novinare i javnost. Bože moj, moramo javnost upoznati s konkretnom situacijom - zaključila je Mihaela Pfeifer.

IRIS MARIN PRIŽMIĆ, PREDSEDNICA PODRUŽNICE HSS MS MT-a KBC-a SPLIT, MEDICINSKA SESTRA NA ODJELU PSIHIJATRIJE KBC-a SPLIT

Sustav puca, godinama smo imali zabranu zapošljavanja, a to je bila velika pogreška

Iris Marin Prižmić, predsjednica podružnice HSS MS MT-a KBC-a Split i medicinska sestra koja radi na Odjelu psihiatrije KBC-a Split već 28 godina, ističe kako je sve ovo vezano za pandemiju koronavirusa za cijeli sustav iznimno naporno.

Jedva se držimo. Mnoge medicinske sestre premještene su sa svojih odjela u covid centar, kamo su ih poslale glavne sestre odjela, naravno, u dogovoru s njima, te su dobile ugovor na tri mjeseca. Neke od njih same su izrazile želju da rade s pacijentima oboljelim od koronavirusa. Nakon isteka ugovora, sada bi nove medicinske sestre i tehničari trebali dobiti ugovor - kaže Iris Marin Prižmić.

Sada se, više nego ikad, osjeti nedostatak osoblja. Osim što su mnoge sestre otišle raditi u inozemstvo, godinama smo imali zabranu zapošljavanja, što je bila velika pogreška. Posljedica toga je da u sustavu radimo mi sestre u nekoj zreloj dobi i veoma mlade sestre, a pripadnice generacije između su rijetke. Uz to, riječ je o poglavito ženskoj populaciji, tako da ima mnogo bolovanja, porodiljnih dopusta, komplikacija u trudnoći... - kaže Iris Marin Prižmić.

U Splitu su, osim na Križinama, pacijenti oboljeli od koronavirusa smješteni i u zgradi Pulmologije na Firulama, s tim da se broj oboljelih stalno povećava.

Moje kolegice koje rade s pacijentima oboljelim od korone govore da im nije fizički teško raditi, ističu kako im je najveći problem odijevanje i skidanje zaštitne opreme te rad u opremi. To im je, kažu, velika muka - govori predsjednica splitske sindikalne podružnice.

Kad je riječ o materijalnom položaju medicinskih sestara i tehničara, oni koji rade na covid odjelima dobili su malo veći dodatak za infekcije. No, koliko ih to uveseljava, nisam sigurna - kaže Iris Marin Prižmić.

Mnoge medicinske sestre premještene su sa svojih odjela u covid centar, kamo su ih poslale glavne sestre odjela, naravno, u dogovoru s njima, te su dobile ugovor na tri mjeseca. Neke od njih same su izrazile želju da rade s pacijentima oboljelim od koronavirusa

SNJEŽANA JUŠIĆ, POMOĆNICA RAVNATELJA ZA SESTRINSTVO OB-a ŠIBENIK

Broj oboljelih raste, kliničke slike sve su zahtjevnije

Snježana Jušić, pomoćnica ravnatelja za sestristvo OB-a Šibenik, u uobičajenoj dnevnoj žurbi provela nas je kroz kompleks zgrada OB-a Šibenik, od Hitnog prijema do Covid odjela i Intenzivne.

Kaže da je OB Šibenik, u odnosu na druge bolnice, u dobroj situaciji kad je riječ o pogodnosti zdravstvenih djelatnika koronavirusom. Brojke ljudi koji su u izolaciji, naravno, variraju. Glavna sestra bolnice sam šest godina. Radila sam u ovoj bolnici i za vrijeme rata, ali nekako mi je sadašnje vrijeme kaotičnije, možda zato što sam sada glavna sestra bolnice i imam znatno veću odgovornost. Ipak, u ratno vrijeme čovjek traži da podijeli svoju zabrinutost s nekim, da se zbliži i utješi, a sada se događa obrnuto. Sada bježno jedni od drugih, užasavamo se mogućnosti da stojimo blizu jedni drugima, a to nije u ljudskoj prirodi, mi smo socijalna bića - priča Snježana Jušić i pokazuje gdje je smješten Odjel infektologije:

Pozicija paviljona za infektologiju s jedne je strane dobra jer tako izoliramo pacijente, ali s druge, zbog organizacije je kaotično jer sada imamo pacijente na tri mjesta, a na svakom lokalitetu morate imati svu logistiku.

Snježana Jušić zabrinuta je zbog povećanja broja pacijenata oboljelih od koronavirusa: Ne bih htjela da zvuči preteško, dnevni podaci su dnevni, oni su promjenjivi, ali evidentan je porast broja oboljelih, kliničke slike postaju sve zahtjevnije, a pacijenti su sada i

mlađi ljudi. Pomoćnica ravnatelja za sestristvo OB-a Šibenik naglašava kako su medicinske sestre još jednom pokazale svu svoju humanost i požrtvovnost.

Na dnevnoj bazi, uz organizaciju svih drugih poslova, moram „stvoriti“ 45 medicinskih sestara da pokrijem sve, a to baš i nije jednostavno. Nije jednostavno stvoriti višak tamo gdje je i tako bio manjak - kaže Snježana te dodaje kako se mora, da bi se pokrila tolika količina posla, moliti druge centre da pošalju medicinske sestre u ispomoć, ali stanje je svugdje slično, na sjeveru države čak neusporedivo lošije.

Meni kao glavnoj sestri bolnice silno smeta što neki ljudi još, usprkos svemu, smatraju da je korona izmišljotina. To me posebno ljuti zbog svih sestara i ljudi koji tako vrijedno i požrtvovno skrb o pacijentima. Takve izjave uvreda su svim ljudima. Unatoč i zabrinutosti i strahu, i mi smo ljudi od krvi i mesa, i medicinske sestre se boje hoće li se razboljeti ili odnijeti virus kući - ogorčena je Snježana.

Napominje kako je uz golem opseg i zahtjevnost posla, otegotna okolnost i činjenica da je medicinsko osoblje suočeno s nečim novim, nepoznatim. Sada znamo o virusu znatno više nego prije, ali ima još dosta nepoznanica. Stoga je jako dobro da čim prije počne cijepljenje.

Ima ljudi koji kažu da će se prvi cijepiti, a ima i onih koji imaju zadržku. Smatram da se trebamo cijepiti, ja svakako hoću - poručuje Snježana Jušić.

ANTONIJA ŽIVKOVIĆ | GABRIJELA STIPANOVIĆ, OB DUBROVNIK

Korona nije obična gripa, to je doista teška bolest

Antonija Živković radi 16 godina u OB-u Dubrovnik, a posljednjih šest i pol godina u Jedinici intenzivnog liječenja. Sada se bavi pacijentima oboljelim od koronavirusa.

Pacijenti zaraženi COVID-om 19 u OB-u Dubrovnik smješteni su na Odjelu za infektologiju i u Jedinici intenzivnog liječenja. Na Infektologiji ih je, ovisno o dnevnoj situaciji, više od 50, a u Jedinici intenzivnog liječenja do 10.

Antonija naglašava kako je riječ o pacijentima s teškom kliničkom slikom.

Liječenje traje dulje nego kod ostalih upala pluća i bolesti koje smo imali do sada. Korona nije obična gripa, to je doista teška bolest. Nema ništa gore od situacije u kojoj čovjek ne može normalno disati. Trajanje hospitalizacije i liječenja znatno su produljeni. Trenutačno lijeka nema, a sve što mi medicinske sestre radimo je nastojanje da ublažimo simptome, čekajući da se tijelo samo izbori protiv virusa. Kupujemo vrijeme olakšavanjem disanja primjenom propisanih lijekova, hranjenjem pacijenata, njihovim namještanjem u položaj pogodniji za disanje itd. Dakle, pacijenti oboljeli od COVID-a 19 ne mogu se sami namjestiti u udobniji položaj, ne mogu se hraniti, ne mogu ništa sami, a oni koji imaju invazivnu mehaničku ventilaciju, najčešće su, gotovo svi, u induciranoj komi - govori sestra Antonija Živković kojoj posebno teško pada rad u „skafanderima“ odnosno zaštitnim odijelima.

U zaštitnom smo odijelu dnevno najmanje tri sata pa i više. Ljeti, za velikih vrućina, bilo je gotovo nemoguće raditi. Jedva sama izdržala. Imamo poseban protokol za odijevanje i skidanje zaštitne opreme, vrlo precizne upute o tome kako je koristiti. Naime, i sitna pogreška može ugroziti ne samo naše zdravlje, nego i zdravlje osoba koje su s nama u kontaktu - napominje sestra Antonija.

U posljednje vrijeme JIL OB-a Dubrovnik dobiva ispomoc me-

Trenutačno lijeka nema, a sve što mi medicinske sestre radimo je nastojanje da ublažimo simptome, čekajući da se tijelo samo izbori protiv virusa. Kupujemo vrijeme olakšavanjem disanja primjenom propisanih lijekova, hranjenjem pacijenata, njihovim namještanjem u položaj pogodniji za disanje...

DUBROVNIK

dicinskih sestara s drugih odjela, s obzirom na to da nedostaje medicinskih sestara u cijelom Dubrovniku. Zbog toga se u OB-u Dubrovnik snage s kojima se raspolaže raspoređuje ravnomjerno. Zasad je vezano za pacijente oboljele od koronavirusa ukupno angažirano 20-ak medicinskih sestara, po četiri u smjenama.

Do sada smo imali više modela rada, a prema posljednjemu, radimo po 12 sati pa smo 24 sata slobodne, pa opet 12 sati pa 48 sati slobodne - kaže sestra Antonija.

Generacije medicinskih sestara prije nas bile su u Domovinskom ratu, a mi smo sada u korona ratu. Iskreno, svaki dan na poslu nama je rat. U ratu je bilo krvi i ranjenih, a kako mi u Jedinici intenzivnog liječenja svaki dan vidamo krv i rane, nama je ova situacija s koronom gotovo ista kao ona ratna - zaključila je Antonija.

Njezina kolegica Gabrijela Stipanović, rođena 1999., zaposlila se prije godinu i pol u Jedinici intenzivnog liječenja.

Otkad je korona došla i poharala sve, teže je raditi u JIL-u, napornije, znatno nam je dulje trebalo da se naviknemo na sve ovo, ali preživljavamo - kaže sestra Gabrijela kojoj, radeći s pacijentima oboljelim od koronavirusa, također najteže pada rad u zaštitnom odijelu.

- Dok se radi, ispod tog „skafandera“ bude zaista vruće. Ne pada mi toliko teško rad s pacijentima, koliko me ubija ta nenasnosna vrućina... Za sada se, na svu sreću, kod nas u Jedinici intenzivnog liječenja nisu pojavili mlađi pacijenti - zaključila je Gabrijela Stipanović.

ANTUN ČAČIĆ, VODITELJ MEDICINSKE SLUŽBE ZAVODA ZA HITNU MEDICINU ZADARSKE ŽUPANIJE

Mnogi, nažalost, percipiraju opasnost tek kad ih se izravno dotakne

Antun Čačić, voditelj medicinske službe Zavoda za hitnu medicinu Zadarske županije, u vrijeme dok Covid-19 upravlja našim životima, također naglašava kronični nedostatak medicinskih sestara, medicinskih tehničara, liječnika i svih ostalih profila radnika.

Osim toga, Zavod ima i ispostave koje su udaljenije i desetkovane koronavirusom pa su ih prebacili na rad 24 sata.

Ako zbog izolacije u nekim ispostavama nedostaje ljudi, smjene je nemoguće pokriti tako da rade turnusno 12 sati, moramo to riješiti internim resursima. Stoga smo obustavili korištenje godišnjih dok je ovakva izvanredna situacija i dok se ljudi ne vrate iz izolacije - kaže Antun Čačić.

Došli smo u situaciju da su danas svi koji zovu Hitnu sumnjivi na koronavirus?

Svaki pacijent sumnjiv je na Covid-19, prevelik je broj zaraženih, prevelik broj sumnjivih, tako da smo odredili protokol prema kojemu naši timovi i timovi saniteta svakog pacijenta prevoze odjeveni u minimalnu razinu zaštitne opreme koja jamči sigurnost. To podrazumijeva zaštitni mantil, vizir, zaštitne naočale, zaštitne rukavice i zaštitnu maske FFP2, što je, prema mišljenju epidemiologa, dovoljna razina zaštite ako se dođe u kontakt s koronom.

Kamo ih vozite?

Sve pacijente izvanbolnička Hitna vozi u Objedinjeni hitni bolnički prijem (OHBP) OB-a Zadar. Ako je netko sumnjiv na koronu, kad ga dovezemo, najprije ide u karantenu u šator pa ga se nakon testiranja transportira na Covid 1 ili Covid 2 odjel u OB Zadar. Vitalno ugroženi s niskim parametrima odmah idu na Objedinjeni hitni bolnički prijem, ali sa stražnjeg ulaza gdje ih se također stavlja u karantenu. Ako covid pozitivan pacijent nije za otpust kući, a nije ni teški bolesnik za intenzivnu njegu, prevozi ga se u Biograd u bolnicu

Sanitetski prijevoz preveze u prosjeku nekih 130 pacijenata u 24 sata, od toga je s koronom povezano 20-ak pacijenata, dosta visok postotak. Sami timovi Hitne, T1 i T2, dnevno imaju između 40 i 50 intervencija na razini cijeloga Zavoda, a od toga bude 15-ak intervencija povezanih s koronom

gdje mu se pruži potrebna skrb i daje kisik.

Vi svojim zaposlenicima svakodnevno mjerite temperaturu?

Osim mjera dezinfekcije i mjerenja temperature, na početku i na kraju smjene, primopredaja se obavlja pismeno, e-mailom ili, iznimno, usmeno. Svaka četiri sata prozračujemo sve prostore. Naše vozilo nakon svakog pacijenta, bez obzira na to je li pacijent sumnjiv, dezinficiraju. Kad vozimo pacijenta koji je sumnjiv na koronu odnosno pozitivan, imamo posebno mjesto za dezinfekciju. U sanitetu je, dislociran u blizini bolnice, postavljen šator sa svom opremom, tamo nam je garaža, od tamo naši ljudi polaze, tamo se dezinficiraju, odlažu infektivni otpad, svoja odijela, uzimaju nove vizire, novu zaštitnu opremu i spremaju za iduću intervenciju.

Kako se više troše zaštitna sredstva, tako se povećava i količina infektivnog otpada?

Povećana je potrošnja svih zaštitnih sredstva, a sukladno tome, i količina infektivnog otpada, i to za 400 posto u odnosu na razdoblje prije korone. Sada

samo iz saniteta na mjesečnoj razini imamo oko 350 kg infektivnog otpada, a prije smo imali 10. To sve košta, a ide s računa Zavoda za hitnu. Ako se pandemija odulji, bit će 250 - 300 tisuća kuna godišnje, što je prije za cijeli Zavod bilo 50-ak tisuća kuna.

Kad se vaši pojedini djelatnici, a ima ih 270, zaraze koronavirusom, dogodi li se to unutar sustava ili donesu virus izvana?

Najčešće je virus unesen izvana. Samo za dvoje nismo sigurni jesu li se zarazili na poslu. Problem je u tome što pacijenti koji dođu k nama skrivaju podatke. Ako imaju temperaturu, prije nego što dođu u Zavod, popiju lijekove za snižavanje temperature. Zbog toga postoji mogućnost zaraze, a na kraju krajeva, postoji mogućnost zaraze i pri skidanju antivirskog odijela ako ga ljudi nestručno skidaju pa se sami zaraze. No, bitno je da je zasad zaraženo malo zaposlenika, a izolaciju imamo zbog prevencije.

Mnogi su uspoređivali zarazu koronom sa sezonskom gripom?

Korona je vrlo ozbiljna bolest, naši bolnički kapaciteti na rubu su maksimalne ispunjenosti, sve nas više ljudi zove, sve više ljudi zahtijeva hospitalizaciju i skrb. Nije to izmišljeno. Naši pacijenti koji su kronični bolesnici, da nije korone, ne bi bili na respiratoru niti bi umirali. To je uvijek netko NN, ali sutra to može biti netko vaš. Ima i mladih ljudi koji su završili na respiratoru. Nažalost, percipiraju opasnost tek kad ih se izravno dotakne. Bilo bi idealno da oni koji negiraju ozbiljnost bolesti dođu na intenzivne odjele i vide te pacijente, nije to tako bezazleno i izmišljeno. Problem je što velik broj ljudi završi na respiratoru, a od onih koji završe na respiratoru 50 - 60 posto

umire. Dakle, to nije nikako usporedivo s običnom upalom pluća i gripom.

Bila je teza da koronavirus nije opasan za mlade ljude?

Nitko nije zaštićen od korone, mnogo je asimptomatskih klica- noša koji šire tu bolest. Grozna su to iskustva kad vozimo mlade ljude, bilo ih je u posljednje vrijeme. Nema ih mnogo, ali ima slučajeva i da mladi i zdravi obole od težeg oblika korone. Gledajte, ako u Hrvatskoj imamo 3000 zaraženih, nije isto 1 posto od 3000 i 1 posto od 500.

Mnogi odbijaju navesti kon- takte?

Velik broj pozitivnih ne želi odati svoje kontakte, jednostavno odbija navesti s kim je sve bio u kontaktu, a ima i ljudi koji znaju da su kontakti pa se također ne javljaju.

Govorilo se o tzv. švedskom modelu?

Veliki je problem usporedba sa švedskim modelom. U Švedskoj mladi čovjek ne živi s roditeljima do 40 godine. Kod nas nekoliko generacija živi u istom kućanstvu. U Švedskoj stari čovjek sam živi, ne s djecom, a još manje s unučadi. To je važno naglasiti. Druga je to kultura i drukčija ekonomska situacija.

Koliko sanitetski prijevoz dnevno preveze pacijenata na području Zadarske županije?

Sanitetski prijevoz preveze u prosjeku nekih 130 pacijenata u 24 sata, od toga je s koronom povezano 20-ak pacijenata, dosta visok postotak. Sami timovi Hitne, T1 i T2, dnevno imaju između 40 i 50 intervencija na razini cijeloga Zavoda, a od toga bude 15-ak intervencija povezanih s koronom.

OB GOSPIĆ - **MANDA PAVIČIĆ MAGLIĆ**, v.d. POMOĆNICE RAVNATELJA ZA SESTRINSTVO OB-a GOSPIĆ; MEDICINSKI TEHNIČAR **JOSIP PEZELJ**, PREDSDJEDNIK GOSPIĆKE PODRUŽNICE HSS MS-MT-a

U ovom trenutku nedostaje nam pola od ukupnog broja zaposlenih sestara

Manda Pavičić Maglić, v.d. pomoćnika ravnatelja za sestrinstvo OB-a Gospić, poput mnogih kolega u RH, suočava se s problemom organizacije posla u vrijeme pandemije koronavirusom.

Razgovorima s kolegama iz drugih ustanova, pa i iz drugih država, pokušavamo se na neki način osposobiti i primijeniti sva pozitivna iskustva u borbi protiv koronavirusa, ne samo vezano za skrb pacijenata, nego i iskustva vezana za preraspodjelu. Potrebe za sestrama koje bi radile s pacijentima na respiratoru su velike. Stoga smo se preko Ministarstva zdravstva uključili u projekt edukacije naših medicinskih sestara u najbližim bolnicama pod mentorstvom liječnika anesteziologa Opće bolnice Gospić. Riječ je o sestrama koje do sada nisu radile s pacijentima koji nisu intubirani i ovisni su o aparatu za disanje pa se nadamo da ćemo tako dobiti još određeni broj osoblja s dodatnim kompetencijama. Edukacija će trajati oko tri mjeseca, a predavanja su već počela - kaže Manda Pavičić Maglić.

Medicinski tehničar Josip Pezelj, predsjednik gospićke podružnice HSS MS-MT-a, također naglašava problem nedostatka medicinskih sestara i tehničara koji je bio izražen i prije pandemije, a sada pogotovo:

U nezavidnoj smo situaciji, mnoge su naše kolegice i kolege na bolovanjima, što na porođiljnom, što čuvanju trudnoće, neki su kronični bolesnici pa se boje raditi u ovim uvjetima... Kako god, u ovom trenutku nedostaje nam 50 posto od ukupnog broja zaposlenih sestara. Zaposlenih u OB-u Gospić je 98, a nedostaje ih 50-ak. Dakle, i prije samog mobiliziranja osoblja bili smo deficitarni kadrovima do 20 posto.

Među medicinskim osobljem gospićkog OB-a dosta je zaraženih koronom, od glavne sestre do medicinskih sestara i tehničara. U ovom trenutku jedina zdrava, nezaražena glavna sestra u OB-u Gospić koja radi u covid odjelu je Manda Pavičić Maglić.

Među medicinskim osobljem gospićkog OB-a dosta je zaraženih koronom, od glavne sestre do medicinskih sestara i tehničara. U ovom trenutku jedina zdrava, nezaražena glavna sestra u OB-u Gospić koja radi u covid odjelu je Manda Pavičić Maglić

Manda Pavičić Maglić

Josip Pezelj

Marija Mravinac

Dvije kolegice, glavna sestra i glavna sestra Intenzivne, su oboljele. Preostali kadar s kojim raspolažemo rasporedili smo tako da pokrivaju rad na covid odjelu uz, naravno, primarna radna mjesta. Radimo u turnusima 12, 24, 12, 48, a to znači da bi jedna medicinska sestra nakon noćnog 12-satnog rada trebala imati 48 sati slobodno, ali sada ima samo 24. To je u principu dvostruki fond radnih sati po osobi. Očekujemo da će to medicinskim sestrama i tehničarima biti plaćeno - kaže Manda Pavičić Maglić.

Naime, oni koji su željeli do sada su mogli koristiti slobodne dane, u dogovoru sa svojim voditeljima odjela, ili im je bio plaćen prekovremeni rad po kolektivnom ugovoru. No, stanje je takvo da u posljednje vrijeme sve medicinske sestre rade i na covid odjelima i na svom odjelu.

U bolnicu, dakako, oboljele od Covida-19 dovozi Hitna služba, a najviše je umirovljenika jer je virus prodro u gotovo sve ličke staračke domove.

Zbog nedostatka kadra na gospićkom covid odjelu sestre rade po 12 sati. U jednoj turi budu po četiri sata u zaštitnim odjelima, malo se odmore pa opet nastave s davanjem terapije bolesnicima.

Budući da u covid odjelu OB-a Gospić ima i dosta nepokretnih pacijenata, medicinskim sestrama zaista je naporno.

To nisu pacijenti koji se mogu ustati i otići do toaleta, oni su potpuno ovisni o tuđoj pomoći, a tu su i psihički bolesnici - dodaje Pezelj.

Medicinska sestra mora na covid odjelu izmijeniti po deset boca kisika, a svaka ta boca teži 90 kg.

To je teško i za mene koji sam muškarac, a kamo li sestrama koje su same mnoge upola lakše od boce kisika?! - ističe Pezelj.

Manda Pavičić Maglić naglašava da je u OB-u Gospić vrlo važan timski rad:

Moram pohvaliti i portire, i spremačice, i kuharice, žene koje rade u vešeraju, liječnike. Nitko od njih ne pita što je u opisu njegova posla, rade bez pogovora uz veliku požrtvovnost. Moram pohvaliti i sve kolegice koje su preraspoređene u covid odjel. Nisam doživjela niti od jednoga medicinskog tehničara ili sestre, bez obzira na godine staža, da je negodovao zbog preraspodjele ili smjene.

Nisam doživjela nijednu negativnu reakciju pomoćnog osoblja koje je preraspoređeno. Hvala svima u moje osobno ime i u ime cijelog rukovodstva Opće bolnice Gospić.

Grozno je u skafanderu, zaštitnom odijelu, to umara i fizički i psihički. Ipak, sve se može izdržati ako se hoće i mora. Uostalom, zato smo ovdje, to je naš posao.

Hvala našim liječnicima. Infektologinja dr. Margareta Dadić 90 posto vremena je s covid pacijentima, u bolnici je gotovo 24 sata. Privatnog života nema, daje cijelu sebe i sve svoje znanje.

Pa ipak, medicinske sestre, unatoč svemu, nisu adekvatno plaćene za svoj trud i rad u borbi protiv korone.

Ako sestra iz opće ambulanse ima 11 posto dodatak za složenost poslova, ona sada obavlja posao u jedinici intenzivnog liječenja gdje treba biti dodatak od 28 posto. To kod nas nije izmijenjeno, ti ljudi, dakle, rade bez ikakve financijske naknade za svoj rad. Pokušavam to izmijeniti, ali ide teško - priča predsjednik podružnice HSS MS-MT-a Josip Pezelj koji je u trenutku kad je objavljen ovaj tekst i sam zaražen virusom na covid odjelu.

Medicinska sestra OB-a Gospić Marija Mravinac, koja radi već devet godina, također radi s covid pacijentima. Radila je na Pedijatriji, ali je preraspoređena u covid odjel. Njoj zaštitna oprema zadaje velike probleme:

Grozno je u skafanderu, zaštitnom odijelu, to umara i fizički i psihički. Ipak, sve se može izdržati ako se hoće i mora. Uostalom, zato smo ovdje, to je naš posao.

ZVJEZDANA GVOZDANOVIĆ, POMOĆNICA RAVNATELJA ZA SESTRINSTVO OPĆE ŽUPANIJSKE BOLNICE NAŠICE

Sve naše sestre koje rade na covid odjelima i odjelima izolacije imaju dodatak na uvjete rada

Zvjezdana Gvozdanović pomoćnica je ravnatelja za sestrinstvo Opće županijske bolnice Našice koja je sada proglašena covid bolnicom. U posljednje vrijeme svi radimo sve, imamo i glavne sestre odjela, ali one rade s ostalim sestrama na covid radilištima, uhodavamo sistem rada, učimo. Na tim radilištima rade sestre s raznih odjela. Svi smo angažirani i trudimo se što bolje provoditi zdravstvenu njegu bolesnika i cijeli proces rada oko oboljelih od korone - govori Zvezdana Gvozdanović.

U Našicama je, navodi, malo drukčije organizirati rad jer u našičkoj bolnici nema infektologije, tako da su taj način rada morali sami organizirati.

Naše sestre rade na internom odjelu, kirurškom, urologiji itd. Drukčije je raditi na infektivnim odjelima i s infektivnim bolesnicima, sama organizacija rada je drukčija. Međutim, snalazimo se i funkcioniramo dobro. Sada imao tri covid odjela, Covid 1, Covid 2 i Covid 3 te Odjel izola-

cije kao četvrti. Kapacitet je trenutno 80 postelja za covid bolesnike i 10 za izolaciju, što ne znači da se kapaciteti neće širiti u skladu s epidemiološkom situacijom. Trenutačno je kod nas 58 pacijenata oboljelih od korone, a riječ je o bolesnicima sa srednje teškom kliničkom slikom. Dakle, nemamo pacijenata na respiratoru - kaže Zvezdana te dodaje da se pacijente koji su za respi-

rator iz našičke bolnice premješta u Respiracijski centar KBC-a Osijek.

Sve naše sestre koje rade na covid odjelima i odjelima izolacije imaju dodatak na uvjete rada, sukladno kolektivnim ugovorima i zakonskim propisima. Na tome zahvaljujem i našoj upravi i ravnatelju - ističe.

Posao u našičkoj bolnici organizirali su, govori Zvezdana

Gvozdanović, najprije tako da su za covid odjele tražili dragovoljce, zatim su u dogovoru s glavnim sestrama pozivali mlađe kolegice. Dakle, mlađe kolegice i one srednje dobi povučene su u covid odjele, a starije su ostale zbrinjavati pacijente na ostalim odjelima koji još uvijek rade. Deset ih, dodaje, radi u izolaciji, a prema potrebama, broj sestara se povećava. Trenutačno, riječ je o otprilike 55 sestara i tehničara.

To su samo covid odjeli, ali ne zaboravimo, tu su OHBP i covid ambulanta. OHBP ima oko 30 sestara uz koji je i covid ambulanta. Tamo je sve veća gužva i sve veći priljev pacijenata. Oni uzimaju i briseve. Briseve šalje u Zavod za javno zdravstvo i KBC Osijek - objašnjava Zvezdana Gvozdanović.

Odnedavno su, napominje, imenovani covid bolnicom:

To znači da se svakodnevno dogovorno premještaju covid bolesnici iz KBC-a Osijek u OŽB Našice uz prijem naših s ovog područja.

HAROLT PLACENTO, VIŠI STRUČNI SAVJETNIK ZA KVALITETU U OŽB-u NAŠICE, SINDIKALNI PREDSTAVNIK HSS MS MT-a I ČLAN GLAVNOG VIJEĆA HSS MS-MT-a

Sustav koji je u ovom trenutku prenapregnut je OHBP

Harolt Placento viši je stručni savjetnik za kvalitetu u OŽB-u Našice i sindikalni predstavnik HSS MS MT-a te član Glavnog vijeća HSS MS-MT-a.

Ima li u našičkoj bolnici proboja virusa među zdravstvenim djelatnicima?

Kad smo imenovani covid bolnicom, odlučili smo sastaviti tim koji će educirati ostale i pružiti osnovne informacije da bi se sve moglo razvijati. Imali smo veliku prednost što smo u prvom valu imali odjel izolacije i pozitivne osobe koje su bile liječene u našoj ustanovi, tako da smo već u proljeće stekli organizacijsko iskustvo u novonastaloj situaciji. Tada se korona nije proširila među djelatnicima niti bolesnicima. Ni sada nemamo proboja koji je izravno povezan s radom na covid odjelima. To znači da se u ovom trenutku dobro radi. Mislimo da smo sigurniji na radnome mjestu nego vani. Imamo i dovoljno opreme, zasad. Kada sestra radi na covid odjelu, ima svu propisanu osobnu zaštitnu opremu.

Kakva je procedura prijema covid pozitivnog bolesnika u vašoj bolnici?

Kada dolazi vanjski pacijent koji je ili upućen

ili dolazi bez uputnice, najprije na ulasku u bolnicu mora proći punkt trijaže u kojemu su naše sestre koje procjenjuju stanje bolesnika. Ako je imao kontakta s virusom ili postoji sumnja da bi mogao biti zaražen, smješta ga se u posebni kontejner u kojemu se dalje preko OHBP-a obavlja pregled. Taj pacijent ne ulazi u bolnicu, u kontejneru mu se obvezno uzima bris, napravi se sve što treba, a ako se procijeni da mora biti upućen na bolničko liječenje, iz tog kontejnera ide na covid odjel (ako je brzi test pozitivan) ili na odjel izolacije (ako je brzi test negativan i dok se čeka PCR test). Na odjelu izolacije leži određeno vrijeme dok ne dođe nalaz brisa i sam je u sobi. Ovisno o nalazu, premješta ga se dalje. Ako je pozitivan, ide na covid odjel, a ako je negativan, smješta ga se na odjel koji se bavi problematikom zbog koje je primljen.

Kakvo je stanje u Objedinjenom hitnom bolničkom prijemu?

OHBP je gotovo pred pucanjem, svi kontejneri su im redovito puni, primali su u prostore OHBP-a pacijente koje ne mogu smjestiti u kontejner, bez obzira na to što je definirano da trebaju biti pregledani tamo. Na odjelu OHBP-

a određen je i prostor izolacije, sve je napravljeno prema standardima, ali priljev pacijenata je velik. Kad se popuni izolacija, što se često događa, pacijente primamo na odjel OHBP-a u sobu koja se poslije dezinficira. Sustav koji je u ovom trenutku prenapregnut je OHBP.

Priča se o potrebnjoj psihološkoj pomoći medicinskim sestrama i tehničarima, no što je s pacijentima?

Na covid odjelima u sobama su maksimalno po tri pacijenta. Nastojimo ih smjestiti prema spolu, dobi, pokretljivosti, sekundarnim dijagnozama itd. Ljudi su prestrašeni, u panici, mi činimo sve da im bude što ugodnije, sestre se iznimno trude, ali, smatramo, tu ima posla i za druge stručnjake, psihologe. Dobro bi im došao razgovor sa stručnom osobom, čak i za to da ih pripremi za izlazak iz bolnice jer većina se silno boji da će kad izađu zaraziti svoje ukućane. Kad dobiju otpusno pismo, svi pitaju smiju li ići i hoće li zaraziti bližnje, unuke, majku... Psihološka pomoć trebala bi im i stoga što su osamljeni u vrlo teškoj situaciji, na covid odjelima nema posjeta i nitko od njihovih bližnjih ne može im doći.

DOMAGOJ VULIĆ, GLAVNI MEDICINSKI TEHNIČAR NA ODJELU PSIHIJATRIJE, VODITELJ TIMA NA 3. COVID ODJELU U OPĆOJ ŽUPANIJSKOJ BOLNICI NAŠICE

Zasipaju nas informacijama da je sustav pred kolapsom, no mogu reći da je u našoj ustanovi sve pod kontrolom

Domagoj Vulić glavni je medicinski tehničar na Odjelu psihijatrije, a trenutno voditelj tima na 3. COVID odjelu u Općoj županijskoj bolnici Našice. U bolnici radi već četiri godine, a prije toga radio je tri i pol godine u Zavodu za hitnu medicinu u Splitu.

O čemu pacijenti najviše govore?

Kod većine pacijenata prevladava strah, osjećaj neizvjesnosti za budućnost i razvoj situacije. Čini mi se da su poprilično isprepadani svim tim brojkama i vijestima. Malo tko od njih želi reći gdje je pokupio virus i kad ih se pita, uvijek je netko drugi kriv. Većina ih se, tvrde, zarazila zbog neodgovornosti nekog drugog. Tako je valjda lakše podnijeti situaciju u kojoj su se zatekli.

Kad vide da ulazite u skafandrima, zaštitnim odijelima, kako reagiraju?

Kod većine starijih pacijenata to dodatno stvara nervozu. Nije im jasan protokol, nije im jasno da se ne smije svako malo ulaziti u sobu kod njih, ne razumiju

da se ne radi kao inače, a to kod njih pojačava osjećaj straha. Stoga smo počeli na zaštitnim odijelima pisati svoja imena da im se nekako približimo, da znaju tko im se obraća i brine o njima. Mi smo stalno s njima, ali oni traže doktora, a doktori odrade vizitu i idu dalje. Kad uđu čistačice, oni ih opet ispituju kao da su doktorice. Svatko od njih htio bi da je doktor uz njega cijelo vrijeme, a to, naravno, nije moguće.

Što kažete na tezu da je sustav u kolapsu. Kako se nosite s bombastičnim vijestima?

Zasipaju nas informacijama da je sustav pred kolapsom, no

mogu reći da je u našoj ustanovi sve pod kontrolom. U koordinaciji s glavnim sestrama, sve funkcionira dobro. Srećom, imamo dosta mladog kadra koji pokriva sva tri ili četiri odjela i možemo to iznijeti. Na svakom odjelu imamo po 25 sestara i tehničara, svi mlađe dobi, što je za ovako malu bolnicu velik uspjeh. Bilo bi mnogo teže i riskantnije da rade starije kolegice i kolege jer su rizičnija skupina, a mi mlađi i lakše možemo podnijeti teret ovako zahtjevnoga posla.

Imate li svu potrebnu opremu?

Ne nedostaje nam ni zaštitnih odijela ni kisika. U sobi na kojoj piše Čisto odijevamo zaštitnu opremu i pripremamo se za ulazak na covid odjel. Kad uđemo na odjel, nastojimo obaviti što više posla da se smanji broj ulazaka u sobe. Također, pazimo da se u zaštitnoj opremi bude maksimalno četiri sata jer su maske FFP2 „učinkovite“ četiri sata. Stoga nastojimo sve odraditi u četiri sata. Imamo i sobu za nečisto, za skidanje zaštitne opreme, gdje se, također prema protoko-

lu, skidamo, polako, bez naglih pokreta, sloj po sloj. Tuširanje poslije toga. Eto, dosad manje-više sve funkcionira.

Jeste li imali neugodnih iskustava s pacijentima?

Ljudi se boje pa znaju reagirati neprikladno. Međutim, to je reakcija na stres, neznanje, zabrinutost su za svoje bližnje i reagiraju burno pa ili povise ton ili im ne valja hrana i sl. Ali, kad se s njima razgovara, to nezadovoljstvo brzo splasne.

Kako gledate na novo radno mjesto?

Jednako kao i na bilo koje drugo radno mjesto, sada nije vrijeme za „želje i pozdrave“, radimo tamo gdje nam se kaže. Ekipa je mlađa, svi smo zdravi i sposobni, imamo vedar duh i svaki dan pokušavamo održati radnu atmosferu na nekoj razini da nam, uz sav posao, smjena prođe što ugodnije. Većina nas treba raditi još 40 godina, tako da nam je ovo svima dobar izazov. Radimo, učimo, gradimo timski duh. Pitanje je što nas sve još čeka.

HRVATSKI STRUKOVNI SINDIKAT MEDICINSKIH SESTARA - MEDICINSKIH TEHNIČARA PRIDRUŽIO SE AKCIJI EUROPSKI AKCIJSKI TJEDAN ZDRAVLJA APLAUZI NISU DOVOLJNI

Treba nam konkretna akcija Vijeća EU kako bi pokazali da uistinu razumiju što se događa u zdravstvu

Europska federacija sindikata javnih službi (EPSU), koja predstavlja europske zdravstvene i socijalne radnike javnih službi, organizirala je Europski akcijski tjedan zdravlja Aplauzi nisu dovoljni gdje su zdravstveni radnici diljem Europe vladama uputili zahtjeve: veće plaće, više osoblja, bolja kvalitetna skrb. Od početka pandemije zdravstveni su radnici pod velikim pritiskom, a izloženi su i strukturni problemi s kojima se suočavaju zdravstveni sustavi u cijeloj Europi. Bolnicama nedostaju odgovarajuće zdravstvene i sigurnosne mjere i osobna zaštitna oprema, potrebna za odgovor na novi porast infekcija.

- Mnogi se radnici osjećaju iscrpljeno i pod stresom nakon što su izašli na kraj s prvim valom. Potrebna nam je konkretna akcija Vijeća Europske unije kako bi pokazali da uistinu razumiju što se događa na radnim mjestima u zdravstvu i skrbi širom Europe. Primjereno financiranje EU4health programa hitan je prvi korak. Dugoročno, naše vlade trebaju riješiti nedostatak zaštite zdravlja i sigurnosti radnika, kao i nedostatak osoblja - izjavio je Jan Willem

Goudriaan, glavni tajnik EPSU-a.

Stoga smo porukama solidarnosti izrazili podršku svim radnicima u zdravstvu te naglasili naše zahtjeve: povećanje ulaganja u zdravstvene sustave, povećanje plaća svima koji svakodnevno rade na osiguranju kvalitetne zdravstvene zaštite za milijune građana širom Europe. I naš Sindikat pridružio se Akcijskom tjednu zdravlja te zahvaljujemo svim članovima koji su pronašli vremena kako bi se izborili za svoja prava.

Od početka pandemije zdravstveni su radnici pod velikim pritiskom, a izloženi su i strukturni problemi s kojima se suočavaju zdravstveni sustavi u cijeloj Europi

123. KONGRES POSLODAVACA U ZDRAVSTVU HRVATSKE S MEĐUNARODNIM SUDJELOVANJEM, OD 19. DO 23. LISTOPADA 2020., ODRŽAN ONLINE

Vlade trebaju ulagati u obrazovanje medicinskih sestara, stvaranje i popunjavanje radnih mjesta

Anica Prašnjak, predsjednica Glavnog vijeća Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara - medicinskih tehničara, istaknula je djelovanje i aktivnosti sindikata u vrijeme pandemije koronavirusa s ciljem zaštite radno-pravnog i profesionalnog statusa medicinskih sestara i medicinskih tehničara za vrijeme pandemije poštivanjem važećih propisa, kolektivnih ugovora te različitih zakona i podzakonskih akata

Kongres poslodavaca u zdravstvu Hrvatske s međunarodnim sudjelovanjem (123. po redu), zbog okolnosti uzrokovanih epidemijom bolesti COVID-19, od 19. do 23. listopada 2020. godine, prvi je put održan online.

Ovogodišnji e-Kongres po aktualnosti tema, nizu zdravstvenih dužnosnika i ekspertnih sudionika te međunarodnom karakteru, najvažniji je zdravstveni skup u 2020. godini, koji okuplja gotovo sve ključne aktere u hrvatskom zdravstvenom sustavu.

Teme kongresa fokusirane su na funkcioniranje i poslovanje zdravstvenih ustanova, na provedbu zakonske regulative u zdravstvu te na specifičnosti zdravstvenog sustava Republike Hrvatske i nekih zemalja u okruženju, s obzirom na novonastalu situaciju uzrokovanu koronavirusom. Četvrti dan kongresa, među ostalim, bio je posvećen, zdravstvenom sustavu danas, iz perspektive sindikata gdje su govorili Anica Prašnjak, bacc. med. techn., predsjednica Glavnog vijeća Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara - medicinskih tehničara, mr. sc. Renata Čulinović Čaić, dr. med., predsjednica Hrvatskog liječničkog

sindikata, i Stjepan Topolnjak, predsjednik Samostalnog sindikata zdravstva i socijalne skrbi Hrvatske.

Kongres je završio panel-diskusijom sindikata i udruga u zdravstvu na kojoj su sudjelovali Anica Prašnjak, bacc. med. techn. (HSS MS-MT), Stjepan Topolnjak (SZSSH), mr. sc. Jasna Karačić (UNESCO) te Ivica Belina, prof. edukac. reh. (KUZ). Predsjednica Glavnog vijeća HSS MS-MT-a Anica Prašnjak u svom izlaganju govorila je o problemima u sestrinstvu danas.

Pandemija Covid-a 19 još više produbljuje i ističe godinama poznate probleme te stvara još veće

opterećenje i pritisak na radnim mjestima: manjak medicinskih sestara, nedostatak zaštitne opreme, oduzimanje dana godišnjeg odmora zbog samoizolacije, prevelik broj zahtjevnih, kroničnih i palijativnih pacijenata na jednu sestru, vođenje sestrinske dokumentacije, neplaćanje pre-

kovremenih sati, nepriznavanje visokoškolskog obrazovanja medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima.

Istaknula je djelovanje i aktivnosti sindikata u vrijeme pandemije koronavirusa s ciljem zaštite radno-pravnog i profesionalnog statusa medicinskih sestara i medicinskih tehničara za vrijeme pandemije poštivanjem važećih propisa, kolektivnih ugovora te različitih zakona i podzakonskih akata.

Zahtjevi sindikata usmjereni su na rješavanje problema nedostatka medicinskih sestara, povećanje upisnih kvota u škole za medicinske sestre, uvođenje mjera stipendiranjem mladih koji će se odlučiti za taj častan poziv, plaćanje prekovremenih sati te izmjene Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama. Zaključno, vlade trebaju ulagati u obrazovanje medicinskih sestara, stvaranje i popunjavanje radnih mjesta.

Bez medicinskih sestara, primanja i drugih zdravstvenih radnika, države ne mogu pobijediti u borbi protiv epidemije, niti postići univerzalnu zdravstvenu pokrivenost i ciljeve održivog razvoja.

MATICA HRVATSKIH SINDIKATA 9. PROSINCA 2020. POSTALA PUNOPRAVNOM ČLANICOM EUROPSKE KONFEDERACIJE SINDIKATA – ETUC

Matica hrvatskih sindikata postala dio europske sindikalne obitelji

Matica hrvatskih sindikata 9. prosinca 2020. postala je punopravnom članicom Europske konfederacije sindikata – ETUC i time postala dio europske sindikalne obitelji! Učlanjenjem u ETUC Matici se pružila prilika sudjelovanja u kreiranju sindikalnih politika na europskoj razini te smo dobili snažne partnere koji će nam pružiti podršku u svim našim sindikalnim akcijama i pokretima. Prijavu Matice u potpunosti su po-

držali hrvatski članovi ETUC-a; sindikalne središnjice SSSH i NHS, a odobrio ju je Izvršni odbor ETUC-a. Glavni tajnik ETUC-a Luca Visentini izjavio je:

- Toplo pozdravljamo MATICU u europskom sindikalnom pokretu. Povijest sindikata pokazuje da postoji snaga u brojkama. Radnici nisu jaki sami po sebi, ali zajedno možemo postići stvarne promjene i suočiti smo s neposrednim i dugoročnim iza-

zovima koji trebaju svu našu snagu. Hrvatska nije velika zemlja, ali njezini sindikati mogu imati velik utjecaj radeći s ETUC-om i svim sindikatima članicama, što je pokazao uspješan slučaj prikupljanja potpisa za referendum protiv mirovinske reforme koji su provele hrvatske sindikalne središnjice!

Matica je tako postala 92. nacionalna sindikalna središnjica iz 38 europskih zemalja koji su članovi ETUC-a.

PREDSTAVNICI ORGANIZACIJA KOJE PREDSTAVLJAJU MEDICINSKE SESTRE I TEHNIČARE KOD PREDSEDNIKA MILANOVIĆA U POVODU MEĐUNARODNOG DANA SESTRINSTVA 12. SVIBNJA

Vaš je posao uvijek bio važan, a u ovoj pandemiji, više nego ikad prije, istaknuta je njegova važnost

U povodu Međunarodnog dana sestinstva, predsjednik Republike Zoran Milanović primio je u utorak, 12. svibnja 2020., predstavnike organizacija koje predstavljaju medicinske sestre i tehničare.

Predsjednik Republike tom je prigodom svima čestitao i zahvalio, posebno na velikom doprinosu u sprječavanju širenja pandemije koronavirusa i liječenju oboljelih.

Svima vam odajem priznanje za profesionalan i požrtvovan rad, uz zahvalnost na vašem nesebičnom doprinosu u borbi za očuvanje zdravlja svakog čovjeka. Vaš je posao

uvijek bio važan, a situacija u kojoj smo se našli zbog pandemije koronavirusa pokazuje dodatno koliko su važne javne službe poput vaše jer su medicinske sestre dale golem doprinos u medicinskim ustanovama, kao i u sustavu socijalne skrbi - poručio je predsjednik Milanović.

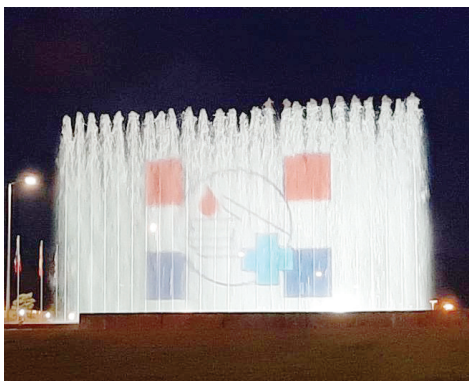
Na sastanku s Predsjednikom Republike bili su predsjednica Glavnog vijeća Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara i medicinskih tehničara Anica Prašnjak, predsjednik Hrvatske komore medicinskih sestara Mario Gazić, predsjednik

Hrvatskog nacionalnog saveza sestinstva Adriano Friganović, glavna sestra Nastavnog zavoda za javno zdravstvo "Dr. Andrija Štampar" Cecilija Rotim, izvršna tajnica Hrvatskog nacionalnog saveza sestinstva dr. sc. Biljana Kurtović, predsjednica Udruge oboljelih od raka pluća i drugih bolesti pluća Jendra Sandra Karabatić, prodekanica za nastavu Zdravstvenog veleučilišta dr. sc. Snježana Čukljek, glavni urednik Sestrinskog edukativnog portala Sandro Vidmantić, medicinski tehničar Mladen Marković te medicinske sestre Đurđica Sunek i Valerija Crnica.

Zagrebačke fontane u znaku medicinskih sestara i tehničara

U povodu Međunarodnog dana sestinstva 12. svibnja 2020. zagrebačke fontane u Ulici Hrvatske bratske zajednice zasvijetlele su u čast vrijednim i požrtvornim medicinskim sestrama i tehničarima.

Tako Grad Zagreb zahvaljuje medicinskim sestrama i tehničarima na njihovom trudu i radu, posebice u teškim uvjetima pandemije COVID-a 19. Iako je ove godine, 12. svibnja izostalo obilježavanje Međunarodnog dana sestinstva, predsjednica Sindikata Brankica Grgurić i predsjednica Glavnog vijeća Anica Prašnjak video porukom uputile su svim cijenjenim i poštovanim medicinskim sestrama i medicinskim tehničarima čestitku povodom Međunarodnog dana sestinstva

stva i rođendana začetnice modernog sestinstva Florence Nightingale.

Također, 11. svibnja, naš Sindikat je napunio 29 godina aktivnog rada i postojanja. Kao strukovna, samostalna i dobrovoljna organizacija kroz različite oblike sindikalnog djelovanja i sindikalne borbe te industrijske akcije, naš Sindikat uspješno promiče i štiti prava i interese te dostojanstvo i ugled ne samo članova Sindikata nego svih medicinskih sestara i medicinskih tehničara.

Predsjednica Sindikata Brankica Grgurić i predsjednica Glavnog vijeća Anica Prašnjak istaknule su kako će Sindikat i u daljnjem razdoblju, uz zajedništvo i podršku članova, ostvariti zajedničke ciljeve u najboljem interesu medicinskih sestara i medicinskih tehničara.